

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadást felelős: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Készítők a szerkesztőség nem küld vizsát.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Ülésnapok a Közteleken.

1913. február 8. és 9-én. Gazdasági előadások a Közteleken.
- 10. d. e. 10 órakor. Igazgatóválasztmány ülése.
 - 10. d. u. 4 órakor. Gazdasági felügyelőknek a gazdasági egyesületekkel való együttműködéséről szóló tervezet megállapítására kiküldött bizottság ülése.
 - 17., 18. és 19. d. u. 4 órakor. Szeszgyártulajdonosok tanfolyama.
 - 20. d. u. 4 órakor. Növénytermesztési szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

igazgató-választmányának

1913. évi február hó 10-én (hétfőn) d. e. 10 órakor a „Köztelek” székházának dísztermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. em.) tartandó rendes ülésére.

(Tárgysorozatot l. a „Köztelek” 9. számában.)

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának, ugyis mint a

„Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1913. évi február hó 10-én (hétfőn) d. e. 11 órakor a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet) tartandó

I. ülésére.

(Tárgysorozatot l. a „Köztelek” 9. számában.)

1913. évi XXIX. tenyészállatvásár és gépkiallítás.

Értesítés. Miután a bejelentési határidő január 31-én letelt, több bejelentést nem fogadhatunk el. A gépkiallításban való részvételre szóló felhívást és a kiállítás tervezetét szétküldtük. Bővebb felvilágosítás az OMGE. titkári hivatalában nyerhető.

A rendező-bizottság.

Egyről-másról.

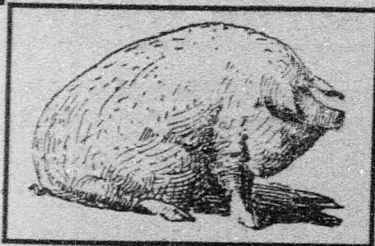
(Gabonapiaczi szemle. — El Kanadában! — Közvetlen hajóútvonalok Triest és Kanada között. — A szállító vállalatok. — Az Austro-Americana koncessziót kap a magyar kormánytól, a Canadian Pacific az osztrák kormánytól. — Üzleti harc, amely a mi bőrünkre megy. — Aggasztó kilátások. — Teendők.)

Forgalomhiány, ez jellemzi ma a budapesti tőzsdét. A készáru-piacon hihetetlenül csekély tételek kerülnek forgalomba. A napilapokban olvashattunk arról, hogy a fővárosi malmok márczius közepéig buzával el vannak látva és így most nem nagyon erőltetik a vételt, úgy okoskodván, hogy a kereslet hiánya meghozza majd az olcsóbb árakat. Ez az okoskodás talán be is válna, ha a mezőgazdasági helyzet kedvezőbb lenne. Ma azonban, amidőn az osztrákok bevetett csekélyebb terület mellett még attól is kell tartanunk, hogy az elkésett vetések egyrészt a hőnélküli fagy tönkretesz, semmi kilátás sincsen arra, hogy a malmok számítása bevaljon. Termelőink érzik a helyzet komolyságát és daczára annak, hogy a pénz hiánya körükben is nagyon érezhető, mégsem bocsátják áruba a rendelkezésre álló készletet, mert ki tudja, mit hoz a jövő. A határidőzlet a napi játékosok kezében van, akik hiába erőlködnek pro és kontra, alig tudnak eredményt elérni. A nemzetközi gabonapiacokon szilárd volt a hangulat, amit az európai fogyasztó államok élénk kereslete idézett elő. Mint tőzsdei rovatunkban közölt eredeti liverpooli jelentésünkből kiténik, az Európába történt elhajózások rendkívül megnövekedtek. A buzából való világhajózás az utolsó heti 2-9 millió q-ról 3-7 millióra növekedett, a buza és liszt uszó mennyiségei pedig 9

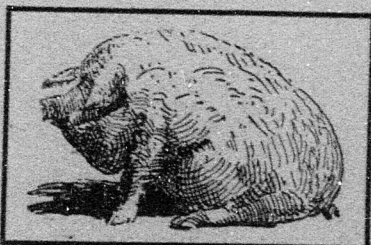
millió q-ról 10-3 millióra emelkedtek. E nagyobb elhajózások daczára is a buza nemzetközi árszínvonala nem csökkent, mert a szállított tételek hamar elkeltek. A nagy kereslet mellett támogatták a gabonapiacok szilárdságát az Indiából érkező kedvezőtlen időjárási hírek, melyek szerint az ottani nagyfokú szárazság a várható termés-kilátásokat nagyon csökkentette. Ugyanez a helyzet az argentinai tengeri névze is, amelyből a várható kiviteli felesleget 50%-kal redukálni kellett és ennek hatása alatt az előre eladott argentinai tengeri egy részét stornirozni voltak kénytelenek. Az ideai termőesztendő a rendkívüli időjárás hatása alatt áll és úgy látszik, hogy rekordtermések a most meginduló gazdasági évtől sem várhatók.

Az utolsó időkben sűrűn foglalkozik a napisajtó az Austro-Americana meg a Canadian Pacific háboruszkodásával. E két társaság között versengés indult meg, mely úgy látszik, éles tarifaháborúhoz fog vezetni amiatt, mert mind a két társaság arra pályázik, hogy Triest és Kanada között közvetlen hajóútvonalokat létesítsen és ezen az útvonalon az osztrák meg a magyar kivándorlók szállítását kezébe vegye. Erről az igényéről sem az osztrák, sem a kanadai társaság nem akar lemondani és osztozni sem hajlandók egymással a szállítási üzlet konczán. Így hát mindketten megindítják Triestből a hajóútvonalokat s versenytarifával, tehát potom áron fogják szállítani kivándorlóinkat Kanada felé. Bennünket rendkívül közelről érint ez az üzleti versengés, mely a Kanada felé irányuló kivándorlás megkönnyítését és fokozását fogja eredményezni; ez pedig magyar szempontból káros is, veszedelmes is. Eppen ezért a tülekedő társaságok mozgalmát és ezzel szemben a magyar kormány helyzetét közelebbről is szemügyre kell vennünk.

Idáig két társaságnak adtunk engedélyt a magyar kivándorlók szállítására. Egyik a Cunard Line, mely fiume—newyorki közvetlen hajóútvonalat tart fenn s teljesen a magyar állam ellen-



Szövetkezeti bizományi sertéshizlalótelepének
ismertetőjét
érdeklődőknek megküldi a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.



örzése alatt áll. Másik engedélyezett vállalat a Pool név alatt ismert tröszt, melynek kötelékében öt gőzhajózó társaság élvez koncessziót a magyar kivándorlók szállítására nézve. Ezek a társaságok egyenesen a kivándorlási törvény ellenére kaptak szállítási engedélyt, mert csupán Magyarország területén vetik magukat a kivándorlási törvény hatálya alá; de amint a magyar korlátozás nélkül elhajóztatják, ha nincs is utlevele, pedig a törvény megkövetelné, hogy az engedélyezett vállalat csakis jogosult kivándorlókat szállítson. A Pool tehát amellett, hogy a jogosult kivándorlóknak mintegy háromnegyed részét szállítja, szállítja azokat az utlevél nélküli kivándorlókat is, akik átszöknek a teljeséggel ellenőrizhetetlen osztrák határon, mert a határon túl a magyar kivándorlási törvényt már nem kötelesek respektálni. Az osztrák területre átcsempesztett kivándorlók legnagyobb része tehát a Pool karmai közé kerül; a szökevények kisebb részét pedig az Austro-Americana hajózza el a trieszti kikötőből. Ez az osztrák társaság is mindmáig buzgón segítette katonaszökevényeinket az Óceánon túl. Ellene mitsem tehetünk.

Múlt év végén maga az Austro-Americana jött a magyar kormányhoz azzal az ajánlattal, hogy amennyiben engedélyt kap a magyar kivándorlók szállítására s Magyarországon jegyirodát nyithat, kivándorlási törvényünk hatálya alá veti magát, azaz lemond a jogosulatlan egyének szállításáról s e tekintetben elfogadja a magyar kormány teljes ellenőrzését. Ezt az ajánlatot az országos kivándorlási tanács tárgyalta és elfogadása mellett nyilatkozott. Kétségtelen előnyt ígért ugyanis, hogy az a társaság, mely eddig minden korlátozás nélkül szállíthatott, ezután jogosulatlan kivándorlókat nem veheti fel s az ideig hiányzott ellenőrzést számunkra biztosítja. Az Austro-Americana az argentinai és a kanadai utvonatra is engedélyt kért, de megjegyzendő, hogy ideig ennek a társaságnak közvetlen kanadai hajójárata nem volt és a magyar kormánytól kért koncessziótól semmiképpen sem függhetett az, hogy ezt a közvetlen utvonat megszervezze, mert hiszen a koncesszió a társaság szállítási üzletére nézve megszorítást és nem kiterjesztést jelent. Az engedély megadásának tehát semmiféle észszerű indok nem állhatott utjában.

Mig mi az Austro-Americanával tárgyaltunk, az alatt a Canadian Pacific nevű társaság az osztrák kormánytól szerzett engedélyt arra, hogy az az osztrák kivándorlókat Trieszt kikötőből Kanadába szállíthassa s viszont a társaság a most készülő osztrák kivándorlási törvény rendelkezéseinek aláveti magát. Feltűnő, hogy az osztrák kormány megadta az engedélyt a kanadai társaságnak ugyanarra a szállítási üzletre nézve, melyre pedig az osztrák hajózótársaság kizárólagos jogot formált. E pillanatban hajos megérteni, mi az oka annak, hogy az osztrák kormány egy idegen társaságot ilyen kedvezésben részesített. Az osztrák kor-

mányt valószínűleg kiviteli ábrándok ejtették rabul. Annál inkább érthető a Canadian Pacificnek az a törekvése, hogy a trieszti kikötőbe befészkelődjék és az osztrák-magyar kivándorlást Kanada felé terelje. Ez a Canadian-Pacific ugyanis voltaképpen vasuti társaság, melynek tulajdona a többek között az Észak-Amerikát átszelő és Vancouvernél végződő nagy vasuti vonal is, a pálya mentén elhuzódó óriási területű földbirtokokkal, melyeket a társaság telepítés útján kíván értékesíteni. Beláthatlan nagy üzleti érdeke fűződik a társaságnak ahhoz, hogy nagyterjedelmű földbirtokait telepesekkel népesítse be, megeremtsé azoknak ma még hiányzó kulturáját s ezzel megsokszorozza értéküket. Az amerikai társaságot nyilván nem annyira a szállítási üzlet haszna szédíti el, mint inkább egy nagy gyarmatosítási politika lebeg szeme előtt. Ez teszi érthetővé a Canadian Pacific merész vállalkozását, mely hogy célját elérje, nehéz háboruba keveredett az Óceánt járó hajózársalutókkal.

Mert csak természetes, hogy az Austro-Americana nem nézte tétlenül egy idegen társaságnak a maga üzleti rajonjába való befurakodását. Miután a kanadai társaságot nem tudta elriasztani Triesztből, a Pool trösztől kért segítséget; ennek a trösztnek a kanadai társaság is tagja, viszont a tröszt főrésztvényese az osztrák társaságnak is. A Pool az osztrák társaság mellett foglalt állást, hogy miért, maradjon ez most az ő üzleti érdekük kérdése. Erre a Canadian Pacific kilépett a Poolból s kimondotta, hogy a Pool ellenére is megcsinálja a trieszt-kanadai közvetlen hajójáratot. A Pool viszont erre az esetre minden vonalon kemény tarifaharcot vezetett. A Canadian Pacific ezt sem bánja. Adja a harcot. Most aztán megnyitja a kanadai vonalat ő is, az Austro-Americana is, rögtön kezdetben olyan versenytarifával, amely mellett olcsóbb lesz a messze kanadai út, mint a newyorki. Értjük, ha a Canadian Pacific belemeleg ebbe a harcba, hiszen az eredmény a Kanada felé irányuló kivándorlás megkönnyítése és fokozása lesz, a versengés tehát tulajdonképpen az ő céljának a malmára hajtja a vizet. Amit ő a hajózási üzletet veszít, megveri azon, hogy konkurrenciái ész nélkül szállítják számára a munkásokat és a telepeket.

Nekünk pedig néznünk kell tehetetlenül, miként készítik a mi szempontunkból káros és veszélyes kanadai kivándorlás világutját. Az oroszlanok marakodása közötte nekünk a koncz szerepe jut. Tiltakoznunk kell a kivándorlásnak Kanadába való terelése ellen, mert ennek a mozgalomnak határozottan telepítési jellege van; Kanadából se pénz, se embert nem kapunk vissza. Am ha a kormány eltiltaná is a kanadai kivándorlást, a tilalmat a mai viszonyok között nem lehetne gyakorlatilag foganatosítani, mert Ausztriába mindenki utlevél nélkül is könnyű szerrel eljuthat, onnan pedig a kanadai társaság korlátozás nélkül szállíthatja a szökevényeket. A magunk erejével képtelenek vagyunk feltartani

a jogosulatlan kivándorlást. Egyetlen módja van annak, hogy a kivándorlási politikát kézbe vehessük: egyezményt kell kötnünk az osztrák kormányral azért, hogy utlevél nélküli kivándorlókat feltartóztatassa és visszavesse. Ha ez megtörténik, mi fogjuk diktálni a külföldi hajózótársaságoknak a feltételeket s a kivándorlás irányításának uraivá válunk. De mig Ausztria az embercsempesztet megakadályozásában segítségünkre nem jön, addig az szökik ki az országból, aki akar, embereink a hajózársalutókat szabad üzleti zsákmányává válnak és minden tilalmunk hatástalan marad.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A magyar buza nemesítése.

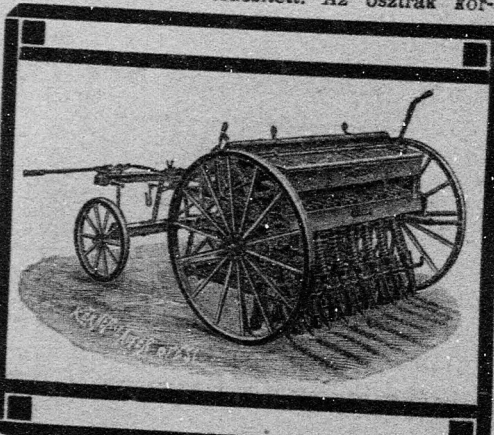
I.

Idestova négy esztendeje annak, hogy a „Köztelek”-ben a magyar buza nemesítéséről írtunk. Akkoriban ezen a helyen számos cikk jelent meg e tárgyról, amelyek a legkülönbözőbb oldalról világították meg a kérdést és egyebhangzó volt a vélemény abban, hogy valaminek történnie kell, mert a magyar buza fagyállósága, korai érése és kitűnő minősége révén megfelel ugyan a viszonyainknak, de gyenge termőképessége, megdőlés és rozsdá iránti nagy fogékonysága miatt nem elégítheti ki az igényeinket.

A külföldi buzákkal ismételt és huzamosabb ideig végzett kísérletek mutatták, hogyha be is válik néhány évig egyik vagy másik fajta (pl. tresor hibrid, francia, prolifique), a szigorubb telek, vagy más természeti tényezők ismét hátrébe szorítják azokat és a nálunk honos diószegi, somgyi tar buzák sok irányban értékes tulajdonságaikkal sem tudnak olyan eltarjedtséget nyerni, mint a magyar buza, mert ez hibái ellenére éppen a mi természeti viszonyainknak leginkább megfelel. Mivel természeti viszonyaink folytán elsősorban a magyar buzára vagyunk utalva, nagyon természetes, hogy annak nemesítése elsőrendű érdekünk, mert a jelenlegi kat. holdanként 6—7 q-nál ritkán nagyobb országos termésátlagok valóban nem elégíthetnek ki és ha a magyar buzából nemesítés útján legalább is csak olyan buzákat létesíthetünk, mely kat. holdanként 1—2 q-val terem többet, mint a jelenlegi magyar buza, ez az ország közel 6 millió kat. hold buzaetése után 6—12 millió q többtermést szolgáltatna, amivel — csak 20 K. áron értékelve — évente 120—240 millió K. többjövendelmet lehetne országos átlagban elérni, mely összeg az egyes gazdák között a buza-vetésük területe arányában oszolnék meg.

Ilyen viszonyok között méltán felvetődik az a kérdés, hogy mi történt a magyar buza nemesítése érdekében azóta, hogy arról írtunk, lehet-e abban biznunk, hogy ezen az uton terméseink fokozását elérhetjük és ha igen, milyen módon és milyen mértékben. Ezekre a kérdésekre kívánok az alábbiakban tájékoztatást szolgáltatni.

A magyar buza nemesítésére irányuló első



Szab. „Rekord II” sorba vet — sorba trágyáz.

Beszerezési ára a jelentékeny műtrágyamegtakarításból és tetemes termésmegőrtésből már az első évben megtérül. Saját érdeke minden gazdának, hogy mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjék a „Rekord II” vetőgép iránt.

Felvilágosítással szívesen szolgál:

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

Budapest.

munkálatokat 1905. évben indítottuk meg. Azóta az orsz. m. kir. növénynevelési intézet évről-évre fokozatosan létesített az ország különböző vidékein buzanemesítő telepeket, de ezek munkálatok eredményei csak később lesznek ismertethetők, mert 6-7 évig eltart, amíg valamely új fajtából nagyobb területre elegendő vetőmag áll rendelkezésre, az első évben kezdeményezett munkálatok eredményei azonban most már pozitív alakot öltének, mert ama kiváló gazdák munkája folytán, akik annakidején a nemesítésre adott utmutatásokat elfogadták és végre is hajtották, ma már nemesített magyar búzákat rendelkezésünkre állanak.

Székkács Elemér Soósdon, most Árpádhalma, Baross László Bánkúton és váradai Szabó János Csorváson voltak az elsők, akik az említett évben a magyar buza nemesítését megkezdették és ma is folytatják. Az általuk nemesített magyar búzákat most már nagyobb területeken, szántóföldi viszonyok között szaporították és az árpádhalmai buzaelitéből múlt évben már más vidékek gazdái is kaptak kipróbálásra vetőmagot. Mivel ezidőszent az említett helyeken áll rendelkezésre, a szántóföldi viszonyok között termesztett elitbúzákat most már tájékoztatást szolgáltathatnak afelől, hogy többet érnek-e, mint a régi fajta vagy pedig nem.

A magyar buza nemesítésére annakidején megindított és azóta folytatott munkálatok alapja

egyek tövek összehasonlítása esetén gyakorlatlan szem alig veszi észre, de ha egyiket a másiktól elkülönítve szaporítjuk és mindegyikből nagyobb számú tő áll rendelkezésre, akkor a különbségek bárkinek is szembetűnőek. A kü-



68. ábra. Magyar pedigré buza: árpádhalmai 102. szám. Kalásza vörös, alig hegyes, kalászkái javarészből 3 magvuk.

lönböző típusok közötti alaki különbségeknek megfelelően lényegesen különböző azok fejlődése, valamint használati értékük is. A nemesítő feladata egyrészt a buzában levő összes jellegzetes típusokat felkutatva, azokat elkülönített vetéssel különválasztani, másrészt a szaporítás folyamán mindegyiknek sajátosságait megfigyelve, kiválasztani közülük azokat, amelyek jobbak, mint az eredeti fajta, mert az csak természetes, hogyha az utóbbi értékes és értéktelen formák keveréke, akkor az értékesek különválasztásával ezek megfelelőbbek lesznek, mint a régi keverékfajta.

Ezen az alapon és ilyen irányban folytak Árpádhalma, Bánkúton és Csorváson éveken át a munkálatok a pedigrétenyésztés elvei szerint. Az első évben épp úgy, mint a későbbi években, aratás előtt, bejárva a lábán álló buzavetéseket, a feltűnőbb sajátosságokat mutató tövek gyökereitől kiszedettek, hogy így az egész tő álljon rendelkezésre és ezután osztályozva, fontosabb tulajdonságaikat törzskönyvezve, minden egyes tő magja külön kis parcellára vetetett el. Mivel az egyes tövek termése rendszeren kevés, az elitek magja a 3-4-ik évi szaporításig (amikor már monodrillrel is lehet vetni), kézzel szemenként vetetett el és erre a célra az árpádhalmai uradalom intézője, Bidner Mihály által szerkesztett vetőkészülék szolgál. Ezzel az egyes szemeket gyors munkával egyenlő sor- és növény-távolságra lehet vetni. Egyszerű, gyors kezelhe-

tősége miatt ez a készülék jobban bevált, mint a külföldi hasonló célra szolgáló szerkezetek.

A megfigyelések folyamán már az első évben is kitűnt, hogy a nemesítés helyes alapelvekből indult ki, mert az egy anyatőből származó parcella növényei teljesen azonos jelleggel bírtak, mivel a buza — mint önbeporzással szaporodó növény — jellegét tisztán örökíti át ivadékaiba, de a különböző parcellák növényzetét egymás között összehasonlítva, lényeges különbségek mutatkoztak. Így pl. csak a lényegesebb különbségeket említve vannak: keskeny, közepes és széles, hamvas és sötétzöld levélzetű, vastag és vékony szalmájú, korán és későn fejlődő, erősen és gyengén rozsdásodó, rövid és hosszú, tömött és laza, hegyes-keskeny, hegyes, alul széles, valamint felső végükön bunkós kalászkokkal bíró, kalászkáikban jól és rosszul termékenyülő, durva és finom polyvájú, piros, fehér és barna kalászu, poczakos, hosszukás magjelleggel bíró elitek, amelyek ezeket a tulajdonságaikat az összes származékaikra évről-évre átörökítik úgy, hogy ha a termésüket másck hozzákeverése nélkül szaporítjuk tovább, száz holdas, vagy annál nagyobb területeken is teljes egyöntetűséggel ugyanazt a jeleget mutatják.

Néhány jellegzetes kalászformával bíró pedigré magyar búzát a 67-71. ábrákon mutatok be, ezek fényképfelvételeit, valamint a keresztezésekről közlendő képeket is Obermayer Ernő, a növénynevelési intézet vegyészke készítette.

Az egyes elitörzsek tulajdonságainak meg-



67. ábra. Magyar pedigré buza: árpádhalmai 16. szám. Kalásza fehér, hegyes, de jól termékenyülő, finom jellegű.

az a megfigyelés volt, hogy a magyar buza éppen úgy, mint más természetes fajta, mely még nem állott nemesítés alatt, nem egyöntetű, hanem egymástól többé-kevésbé eltérő formák (típusok) keveréke. Ezen formák közötti különbségeket



69. ábra. Magyar pedigré buza: árpádhalmai 178. szám. Vörös kalászu, hegyén bunkós formájú.

állapítása a tenyésztés ideje alatt eszközölt állandó megfigyeléssel és az aratás utáni feljegyzések alapján történik. A meg nem felelő elitek a szaporítás folyamán kiselejteztettek, de egyúttal helyettük a szántóföldről a régi fajtából.

KEMNA
SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT
mérnök-doktor hírneves
fűtosó-tulhevitőjével:

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szén fogyasztanak.

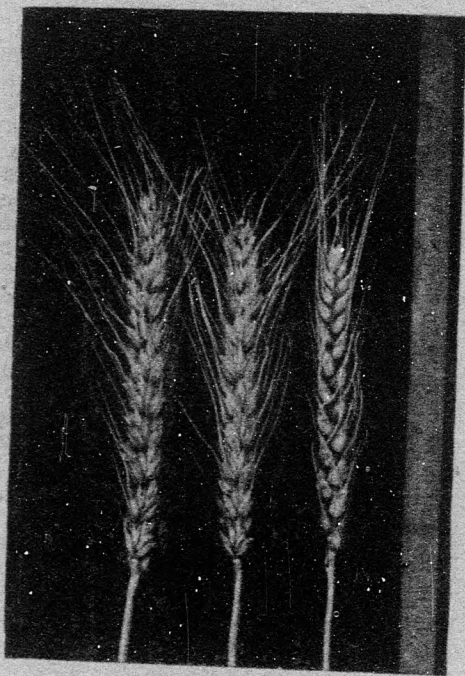
Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. Budapest, VI. ker., Váci-körút 51. sz.

Sürgőnyozim: KEMNA, BUDAPEST.

Telefon: 91-21.

ujak választattak ki, ha ezek olyan jeleget mutattak, amilyen a tenyészkeretben még nem volt. A munkálatok arányai felől tájékoztatást nyújthat az az adat, hogy az árpádalmi uradalom a múlt évben már a 615. elítzásmig jutott.



70. ábra. Magyar pedigré búza: árpádalmi 219. számú. Kalásza fehér, jól termékenyült, bunkós végű.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy az egy-két-éves szaporítások külön parcellán kezeltetnek és minden évben, minden egyes törzsből egy anyató a fajtisza jelleg fenntartása céljából külön vettetik, el kell ismernünk, hogy ilyen nagyszámú apró parcelláknak és számban dus növényanyagnak kezelése, gondos kidolgozása valóban, odaadó munkásságot igényel még akkor is, ha közben a meg nem felelő elitek selejtésével az anyag részben redukálódik.

Az említett helyeken mindez a legnagyobb pontossággal történik*) és a pedigré kiválasztással létesített buzaelitörzsek fentvázolt sokfélesége folytán biztos alapunk van arra, hogy a megfelelő kiválasztásával a jelenleginél jobb magyar búzát létesíthetünk.

A megfelelő és továbbszaporításra alkalmas buzaelitörzsek kiválasztása ama szempontból történik, hogy azok elsősorban fagyálló, erős szálmájúak, rozsdával szemben ellenálló, korán érők, bőven termők és kifogástalan minőségűek legyenek. Ezek olyan tulajdonságok, amelyek egy fajtában teljes mértékben egyesítve alig találhatók és éppen így a különböző magyar buzaelitörzsekben is hol az egyik, hol a másik tulajdonság van nagyobb mértékben kifejlődve, mert például a korai érés bizonyos mértékig kizárja a nagy termőképességet, az utóbbi tulajdonság ismét a legkiválóbb minőséget, de az eddigi munkálatok alapján már most is megállapítható, hogy a létesített elitbuzákban fenti tulajdonságok sokkal kedvezőbben és nagyobb mértékben vannak jelen, mint a régi fajtában.

Valamennyi nemesített elitbúza fagyálló, de a szalma erőssége tekintetében már lényeges eltérések vannak közöttük, hasonlóképpen érésben és a többi fenti elősorolt tulajdonságokban is. Van olyan elitbúza, amely minden esztendőben 5-6 nappal korábban ér, mint a közönséges fajta és két héttel korábban, mint más, ugyancsak a magyar búzából kitenyésztett pedigré búza. Egyes buzaelitörzsek már május végén, június elején nyakig rozsdásak, mások meg még június második felében is alig, hasonló a különbségek a termőképességben és a mag minőségében is és nagyon természetes, hogy a nemesítés

*) Részletesen ismerteti ezt Székács Elemér: „Gyakorlati buzanemesítés” cz. kitérő könyvében.

elsősorban ama buzaelitörzsek kiválasztására irányul, amelyek fenti tulajdonságokat a legkedvezőbb arányban bírják.

Habár a fenti elősorolt tulajdonságok egyaránt fontosak, elsősorban mégis az idejében való beéréssel kapcsolatos jó termőképesség a leglényegesebb közöttük, mert a gyengén termő búza, bármily kiváló, legyen az egyébként, nagyon természetesen semmit sem ér. Kérdés tehát az, hogy milyen az ezidőszerint már rendelkezésre álló nemesített búzák termőképessége és milyen eredményeket várhatunk utánuk.

A bánkúti és csorvási uradalom ezidőszerint még csak saját gazdaságaikban vetik az ott nemesített elitbuzákat és bár a kipróbálás eredményei az alábbi közlendőköz hasonló, tekintettel arra, hogy csak egy helyen végeztek a kísérletek, azok eredményeit még nem tartjuk közlésre érettnek, azonban az árpádalmi uradalom első évben (1905-ben) kiválasztott búzáról ezidőszerint már részletesebb szántóföldi kísérletek is állanak rendelkezésre, azért fenti kérdésre ezek terméssadatai szolgáltathatnak tájékoztatást.

Az árpádalmi uradalomban 1-7 kat. hold között váltakozó nagyságu parcellákra vetett elitbuzák 1911. évben egy kat. holdra számítva az alábbi magtermést szolgáltatottak és ezzel szemben az ugyanazon területre vetett közönséges gazdasági búza termése egy kat. holdon 10 01 méternáza volt.

1. számú elitbúza	termése	1392 q.	többtermés	391 q
16.	"	1463 q.	"	462 q
17.	"	1544 q.	"	543 q
19.	"	1432 q.	"	431 q
62.	"	1460 q.	"	459 q
83.	"	1467 q.	"	466 q
90.	"	1050 q.	"	049 q
102.	"	1206 q.	"	205 q
117.	"	1388 q.	"	387 q
121.	"	1301 q.	"	300 q
125.	"	1343 q.	"	347 q
139.	"	1238 q.	"	237 q
150.	"	1376 q.	"	375 q
178.	"	1336 q.	"	335 q

Ezerint csak egy fajta terméssötöbete volt jelentéktelen, kettő gyengén, a többi tetemesen több, mint a közönséges gazdasági búzáé, melyből származtak.

1911. év őszén az árpádalmi uradalom néhány buzaelitörzsből küldött vetőmagot az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomásnak kipróbálásra, amely azt az ország különböző vidékein levő állandó kísérleti telepeinek osztotta ki elvetésre és az így végzett kísérlet eredménye a következő volt:

A termesztés helye	16. számú	19. számú	139. számú	Gazdasági búza	A gazdasági búza-fajta neve
	Árpádalmi nemesített búza				
	magtermése egy kat. holdon kilogramm				
Ujdgöcs (Nyitra megye) ...	1447	1034	1215	965	
Több mint a gazdasági ...	479	36	247	—	
Maniga (Nyitra megye) ...	631	603	391	399	
Több mint a gazdasági ...	232	216	—	—	diószegi
Kevesebb mint a gazdasági ...	—	—	5	—	
Magyaróvár (Moson megye) ...	1364	1432	1200	1184	loosdorfi
Több mint a gazdasági ...	180	248	16	—	vöröskalászu magyar
Kapuvár (Sopron megye) ...	1115	1256	1219	1110	mezőhegyesi
Több mint a gazdasági ...	—	46	9	—	
Kevesebb mint a gazdasági ...	113	—	—	—	
Csorvás (Békés megye) ...	1231	1111	1009	1094	csorvási magyar
Több mint a gazdasági ...	137	17	17	—	
Gyöcs (J.-N.-K.-Szolnok m.) ...	1828	1660	1555	1388	tiszavidéki magyar
Több mint a gazdasági ...	440	277	167	—	
Ötvenes (Árad megye) ...	1451	1346	1145	1380	közönséges magyar
Több mint a gazdasági ...	91	—	—	—	
Kevesebb mint a gazdasági ...	—	14	215	—	

Ezek az adatok már pozitív eredmények, melyek nagyon biztató reményekre jogosítanak a jövőiránt, mert ha ötvenesen és Kapuvárott nem is volt nagyobb a kipróbált nemesített búzák termése és Csorváson se volt jelentékeny a többlet, annál



71. ábra. Magyar pedigré búza: csorvási 152. számú. Fehér kalászu, hegyén bunkós formájú.

nagyobb volt az a többi helyeken. Emellett nem szabad figyelmen kívül hagyni egyrészt azt, hogy egy ez ugyanazon fajta nem válhatik be mindenféle viszonyok között, másrészt azt sem, hogy a nemesítés eredményeképpen nem egy, hanem nagyobb számú, tulajdonságaikban egymástól lényegesen eltérő, de ugyancsak a termőképesség figyelembe vételével létesített fajták vannak egy-egy nemesítő birtokában, tehát a körülmények a jövőben úgy fograk alakulni, hogy ugyanazon nemesítő fajtáiból egyik vidéken vagy gazdaságban az egyik, más helyen meg a másik fog bevalni.

Mint az előbb közölt árpádalmi 1911. évi kísérleti adatokból látható, a 139. számú elitbúza ott is a gyengébbek közé tartozott és ez a más gazdaságokban végzett kísérleteknél sem vált be, ellenben a 16. számú Árpádalmán a

legjobbakk közé tartozott és az 1912. évi kísérleteknél is annak mutatkozott, ez tehát látszólagosan ellenmondásban van fenti állításommal és mégis lesznek gazdaságok, ahol nem ez a fajta, hanem más, például az erőteljesebb, durvább szalmájú, vagy a 16-osnál is finomabb jellegű, korábban erő elittörzsek fognak beválni.

Az árpádhalmi kísérleti adatokból látható, hogy van elég nagy választékunk, mert egyedül csak a legrégebben szaporított elittörzsekből 14 áll rendelkezésre, ezt követik az újabb elittörzsek, melyek az előbbiektől eltérő jelleggel és ugyancsak gondos felülbírállás, valamint a szaporítás folyamán eszközölt ismételt selejtezés után jönnek bizonyultak, tehát a legkülönbözőbb viszonyok számára lesz megfelelő fajtánk.

Grabner Emil.

(Vége köv.)

Megfontolás a tavaszi buza vetésénél.

II.

☒ Készséggel elismerem Kiszél Zsigmond gazdátársamnak e czim alatti közleményében kifejtett érvelésének helyességét, ugyszintén a rovatvezető rövid megjegyzésével is egyetértek, mégsem hallgathatom el régi tapasztalataimat és az ez évbe tekintetű régi tapasztalataimat a veszélyt nem éppen az őszi vetések 10-20%-ának elmaradásában kellene keresni, hanem inkább a bevetett területek 40%-ának állapotában és kihatásában! A rozsok általában kikeltek ugyan, ha nem is a naptári tél beállta előtt, de vajmi kevés elbokrósodott rozst lehet látni; már pedig minden gazda tudja, hogy a rozs tavasszal nem igen bokrósodik, enyhébb idők beálltával szárnak indul és maghozama mindenkor kevesebb a még ősszel elbokrósodotténál. Az elvetett buzák nagyrésze alig hogy, vagy éppen ki sem kelt. Hogy a földben levő, félig csirázott vagy dagadással csirázásnak indult mag az eddigi időjárásban mit szenvedett, azt csakis sokat tapasztalt gazda tudja elképzelni. Ámbár szabály kivétel nélkül alig van, de a természet nem csinál ugrásokat, miért is kevésbé tapasztalt gazdának minősíthető az, aki ez évre még jó őszi gabonatermést remél országos átlagban.

De nem akarok a felvetett tárgytól nagyon elkalandozni, ráterek a tavaszi buzára. Régen elcsépelet közmondás: "tavaszi buza — tavasz buza", sok benne az igazság, de kivételes állapotok kivételes gondolatokat szülnék. A talajunk telve van nedvességgel; jól előkészített talajba igen korán elvetve a buzát, kedvező április-májusban erős gyökérzetnek indulva, többet kibír, mint a mostanában oly abnormalis tavaszokkal az esetleg később vethető árpa vagy zab. Tudjuk azt, hogy ama tavaszi növényeink, melyeknek őszi fajtája is van, edzettebbek; azért egészen pálczát törni a tavaszi buza felett nem szabad.

Kilencz éven át vetettem a tavaszi buzát, hol kényszerűségből, hol pedig kísérletképpen, de számbavehető kisebbségben csak három évben

maradt az árpa vagy zab megett, sőt 1904. évben az őszi buzától sem tért el, az 1907. száraz évben pedig termése 186 kg.-mal meghaladta az ősziét. Ezért azt ajánlom gazdátársaimnak, ha közeledik a vetés ideje és némely tábla előbb vethető a talaj állapotát tekintve, mint a többi árpa alá szánt tábla, a jó erőben levő földekbe bátran vehető a tavaszi buza. Sőt a novemberben kiszórt vagy szükség esetén ezután is kiszórandó szuperfoszfátot jobban érvényesíti a tavaszi buza, mint az árpa. A leggyakoribb súlyú tavaszi buza-termés a bizonytalan, korez, tisztátalan vetőmag következménye. Hangsúlyoznom kell tehát elsősorban a megbízható, szavatolt helyről származó vetőmag beszerzését,*) alapos csávázását és az őszzsel megszántott (lehetőleg fogasolt is), kellő erőben levő talajnak gondos előkészítését. Valamint az őszi buza vetésénél a talaj felszínét apró göröngyösnék hagyjuk, úgy a tavaszi buza talajának strukturáját sem törödjük egész simára a később beállható fagykar enyhítése végett. Amidőn a tavaszi buza a bokrósodás kezdetén 1-2 jótékony esőt kap, járassuk meg a kellő szikkadás után hengerrel, amit azonban mielőbb a könnyű fogas kövessen. A tavaszi buza úgy a szuperfoszfátot, mint a májusban rászórt chilisalétromot megfálálja.

A tavaszi buza aratását még zsergebb állapotban kezdetjük, mint az ősziét. Amint a kifejlődött szem a két köröm között elpattan és dörzslésnél lisztes a belseje, a kalász alatti 10-15 cm.-nyire a szalmája sárgul, kezdetét veheti annak aratása.

(Szabadszállás.)

Hochfelder Mihály.

Vásároljuk csak csövesen a kukoriczavetőmagot!

☒ A Köztelek folyó évi 5. számában Timár János ur cikkében arra a következtetésre jut, hogy a gyakorlati gazda bátran szerezhet be kukoriczavetőmagot szemesen is oly helyről, ahol rendszeren jó termés szokott lenni, mert semmivel sem nyer nagyobb biztosítékot a jövő termésre, ha legszöbb csövekben ismeretlen termőképességű fajtákat vásárol.

A cikkirő eme következtetését éppen a növénynemesítés szempontjából nem fogadhatom el helyesnek, mert alig akad növénytermelő az ország határain belül és kívül, aki tagadná, hogy a nagy terméshozamok elérhetőségének tényezői közé nemcsak a növényfeleség bőtermőképessége, hanem az éghajlat és talajviszonyok is tartoznak. Ha a magyar gazdák megfogadnák Timár ur tanácsát tengeritermésük fokozása érdekében, akkor nem kellene mást tenniük, mint várórolni oly gazdaságokból, ahol az éghajlati és csapadékviszonyok kedvezőbbek, a talaj természetétől fogva tápanyagokban gazdagabb, vagy ahol a talajt gondosabb előkészítésben, jobb trágyázásban részesítik. Itt ugyanis rendszeren jobb terméseket érnek el, mint ahol a növény bármely okból sanyilódni kénytelen.

*) Ez feltétlenül igen fontos s legtöbb csabódás itt éri a gazdát.
Rovatvezető.

De ha így áll a dolog, minek akkor a növény-nemesítés, minek a körülményes tenyészeltjárások, a leggondosabb megfigyelés és összehasonlítás, évek fárastó munkája, hogy tisztán kitenyészett, nemcsak belső értékre, hanem külsőre is egyöntetű, fajtiszta tenyészanyag birtokába jussunk. Hiszen a gyakorlati gazdának nem kell magyaráznom, tudják azt ók nagyon jól, hogy kedvező termőhelyviszonyok között silány, keverék anyaggal is aránytalanul jobb terméseredményeket lehet elérni, mint ott, ahol sem a természet, sem az ember nem gondoskodtak kellően a növény igényeinek kielégítéséről. Éppen azért azt mondom, hogy a gyakorlati gazdák csak ott szereznek be bátran szemesen is a kukoriczavetőmagot, ahol biztosan tudják, hogy nemcsak a természet bőségszaruja, hanem a tenyésztő lelkiismeretes fáradozása is közreműködött a jó termésket produkáló vetőmag előállításában.

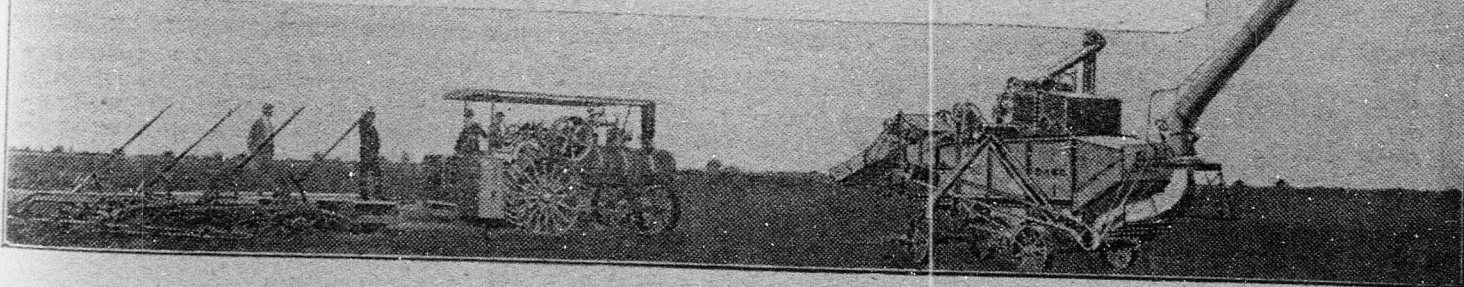
Amikor ugyanis bármely mezőgazdasági cikk beszerzéséről van szó, nem lehet eléggé a legnagyobb óvatosságot ajánlani. A cikkirő is felhívja ugyan a gazdák figyelmét bizonyos szempontokra, így a szemek hasonló nagyságára, csiraképességére, amely szempontok fontosak minden alkalommal, amikor vetőmagmegválasztásról van szó, de különben a durva színbeli és alakbeli keverékektől eltekintve, semmi tájékozást nem nyújtanak a vetőmag közelebbi eredetére, egyöntetűségére és fajtisztségére nézve. Egyenlő nagyságu és egyenlően jó csiraképességű magvakat minden nemesítés nélkül, a legkülönbözőbb típusok keverékéből is elő lehet állítani, de egyöntetű, bizonyos egyöntetű jellegű feltüntetett csöveket csak gondos szelektálás útján.

Nem áldozom fel sohasem a lényegét a forma kedvéért, nem akarom azt mondani, hogy a legtetszöesebb formájú egyedek (csövek) utódai termőképessége — hogy úgy mondjam: a tehetősége — a legkiválóbb, de ha a cikkirő szavai szerint van különbség az anyacsövek súlyában és főképpen kinézésében s ezt hangsúlyozom, akkor ezt a kinézésben mutatkozó különbséget nem szabad figyelmen kívül hagyunk. Engedjük meg, hogy nem az utódok termőképessége szempontjából, hanem mint érzékelhető bizonyítékát a természet munkájának, lelkiismeretes szelektálásának.

Mert azt, hogy vannak ugyanazon fajta keretén belül a tengericsövek alakjában, a magvak elhelyeződésében, színében különbségek s hogy a külsőben mutatkozó ezen eltérések átöröklődnek, hogy gondos tenyészeltjárás folytán bizonyos állandóságra, egyöntetűségre lehet szert tenni, azt a nemesítéssel foglalkozók nagyon jól tudják. Erre vonatkozólag éppen az amerikai tengeri-nemesítők eredményei szolgálhatnak bizonyítékkal.

Elismerem, hogy kedvezőtlen viszonyok mellett a különben kitünő törzsek kiváló tulajdonságai nem érvényesülnek a kellő mértékben, azt sem tagadom, hogy a különben kitünő termőképességű törzsek kevésbé fejlett magvai kitünő termést adhatnak, de ha egy kitenyészett törzs, vagy annak egyes egyedei bizonyos tulajdonságokra nézve kifogás alá is eshetnek, mégis

Elmaradt szántások pétlására azonnal szállíthatunk budapesti főraktárunkból
CASE 110 HP, 80 HP, gőzekét és 40 HP benzinekét
Hahn Arthur és Társai Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 52/k. szám.



minden törzsnak megvan az öt jellemző kinézése, jellege. A növénynemesítés sikere ugyanis nemcsak a belső érték fokozásában, hanem a külső formák rögzítésében is kifejezésre jut.

Tagadhatatlan, hogy a kukoriczatermesztésünk sürgős javításra szorul, hogy alacsony átlagterméseink javítását fajtáink nemesítése nélkül nem remélhetjük. Amíg azonban nem teljesül a cikkiró ama óhaja, hogy hazai növénytenyésztéseink kellő ellenőrzés alatt álljanak, amikor majd az ellenőrző intézmények kötelessége lesz megállapítani, hogy a forgalomba kerülő vetőmag csakugyan kitenyészített-e, addig a gazdák nagyon jól teszik, ha a kukoriczavetőmagot nem szemesen, hanem csövesen vásárolják, mert így legalább a nemesítéssel nem foglalkozó vetőmagelárusítótól is a gondosabban kiválasztott csöveket kapják. Aki pedig vetőmagját, mint nemesített, kitenyészített magot hozza forgalomba, annak munkájára éppen a csövek kinézésének kiegyenlített-sége, fajtisztasága vet legszebb fényt. Sőt akik a nemesítéssel komolyan foglalkoznak, azoknak maguknak kellene ajánlaniok a kukoriczavetőmag bevásárlás eme módját.

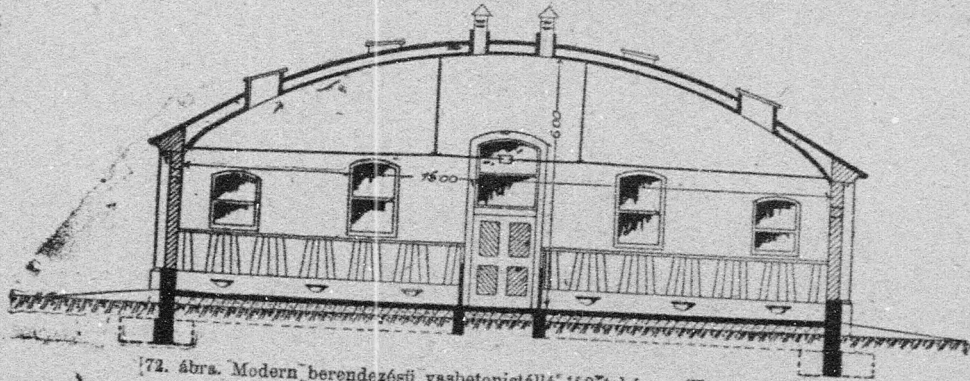
Nincs még Magyarországon annyi nemesítő, hogy többre nem volna szükség s érdem az is, ha valaki jó példával egy újat szerez. És erre

egyik mód a növény külseje, annak egyöntetű-sége. Legelőször ugyanis ez ragadja meg figyel-münket, megállunk, megcsodáljuk, azután belső értékét kipróbáljuk s később, ha módunk és képes-ségünk van hozzá, kedvet kapunk, hogy a mi

küszöbölhetnéki faanyagot gazdasági épületeiből, különösen pedig az istállóépületekből. A faanyag ára ugyanis napjainkban nagyon felszökött, azon-kivül alkalmazása tűzveszélyes is és hozzá még olyan épületekben, amelyekten az állatok állan-dóan istállózatnak, mint a tehénistállókban, nem is tartós, mert a farészek rendszeren tíz éven belül elkorhadnak és részleges vagy teljes kiváltásra szo-rulnak.

A '72. és '73. ábrán egy keresztállású tehén-istállót mutatok be, mely-nek alapelrendezése egy országos nevű gazdától származik. Az istálló el-szigetelt vasbetonboltozattal, utóbbi pedig aszfalt-lemezzel van befedve. Az istállófödémeknél a legfontosabb, hogy azok jól izoláljanak. A jó izolálást a födémek alkotó boltozatban levő levegőréteg biztosítja, mely megakadályozza az istálló levegőjének a megengedettnél nagyobb mérvű lehűlését, a födém-szerkezet izzadását és csepegését.

Mint az alaprajzból látható, az istálló kereszt-állású egyrészt azért, mert ez a legolcsóbb el-rendezés (a területegységre kevesebb falazat esik, mint a hosszállású istállóknál), másrészt pedig, mert a hosszállású istálló elrendezésének elő-nyeit e keresztállású is magában foglalja, az egyedüli hibájánál csak az róható fel, hogy az állások egymásnak szemközt állanak és így a



72. ábra. Modern berendezésű vasbetonistálló 110 tehénre. (Keresztmetszet.)

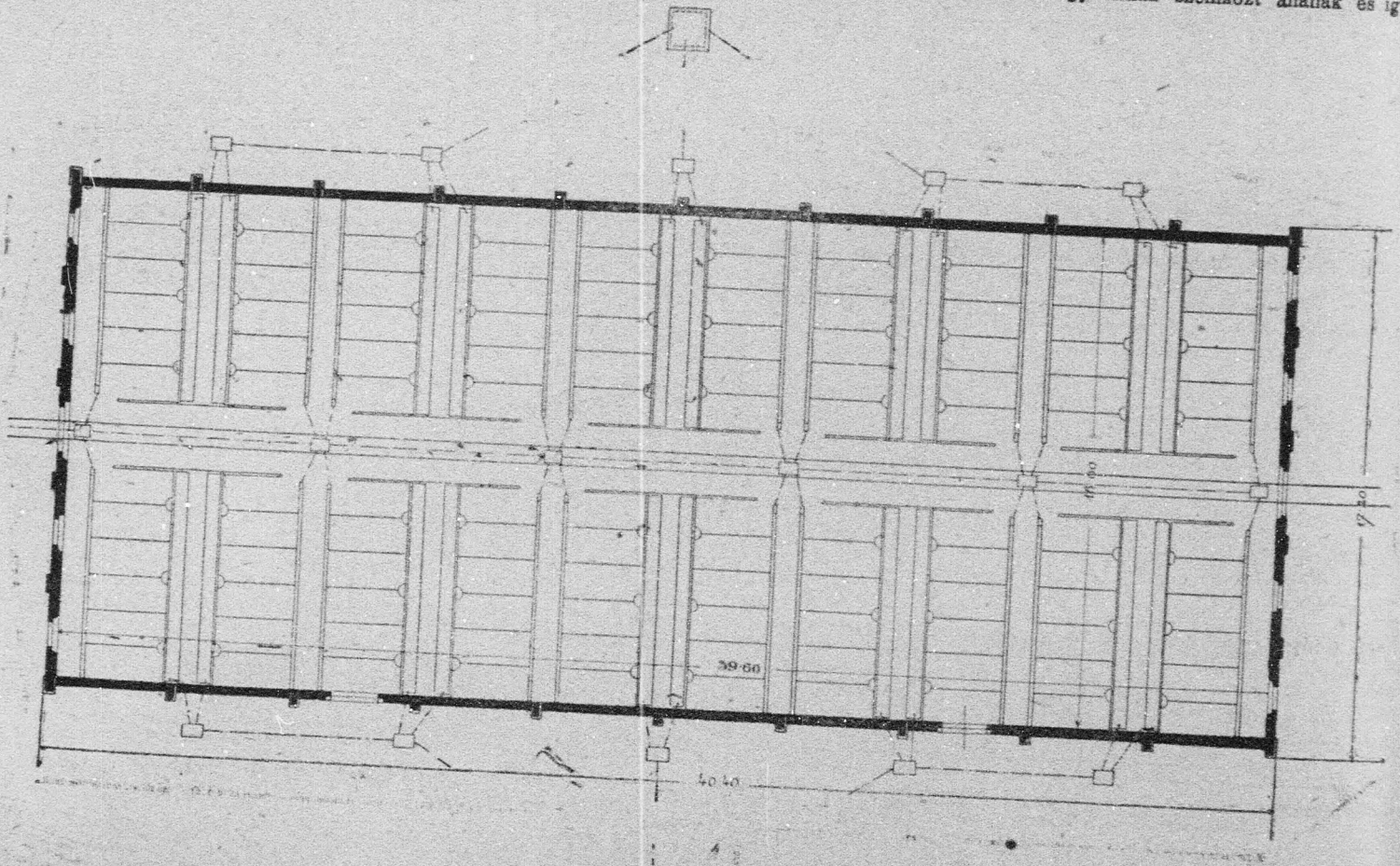
viszonyaink között ugyanazt magunk is meg-csináljuk. (Magyaróvár.) Heklit Iván.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Groffits Gábor.

Modern berendezésű vasbeton tehénistálló.

Minden gazda, aki az intenzív gazdálkodás barátja, napjainkban azzal foglalkozik, miképp



73. ábra. Modern berendezésű vasbetonistálló 120 tehénre. (Alaprajz.)

Magyar Villanyerőre Berendezett Zsák-, Ponyva- és Pokróczgyár
Budapest, V., Váci-ut 32. szám.

Ajánlja legjobb minőségű vizmentes ponyvát, valamint minden minőségű zsákokat, gazdasági pokróczokat, abraños tarisznyákat, ponyvák javítását és pokróczok behuzását legutányosabban vállaljuk.

a cs csak veze állat kívül nagy gyön ugyan fény muso Na ebben mozt zavarr egy-eg tartja rajzon



kölesönös fertőzés lehetséges. Ez az istálló azonban a főhercegi uradalomban készült, ahol a tehenészetből a tuberkulózist kiküszöbölték, így ez a hátránya is elesik.

Ezzel szemben a középjászlas elrendezés előnye az, hogy könnyű a takarmányozás és annak ellenőrzése s ami különösen fontos, kedvezőbb az istálló megvilágítása, mert a fény nem esik közvetlenül az állatok szemébe, mint a hosszalású istállónál szokott lenni, hanem a megvilágítást az istálló a tetőn át kapja. Az ablakokat ugyanis a tetőn alkalmaztam 1'20 és 0'80 m. mérettel és azokat külsőre és belsőre terveztem. A külső és belső ablak közti levegőréteg akadályozza meg a csepegést, de ha az esetleg mégis előállna, az az állatokra semmi körülmények között sem eshetik, mert az ablakokat úgy terveztem, hogy

vasszalak el is hagyhatók, de akkor az oszlopok erősebbre készítendők, ami lényegesen növeli az épület előállítás költségét. Az épületet úgy terveztem, hogy az anyagpazarlás elkerültesse, hisz az összes határoló falak csak 30 cm. szélesek, mi az anyagpazarlást teljesen kizárja. Ilyen vékony falak alkalmazása az olvasóban biztosan azt az utógondolatot kelti: nagy hátránya az istállónak, hogy hideg. Azonban ez a feltevés téves. Tél idején ugyanis, mikor a hőmérő a szabadban 10 fokot mutatott a fagypontra, a reggeli szellőztetés után a hőmérő 14 fokot mutatott hasonló falvastagságú és hasonló alapterületű, de vasszerkezetű földellett istállóban; így tehát a legkedvezőbb 16—17° C. föltétlen télen is megvan. A jó istállónak egyik főkélléke a jó és gondos

egy lánccal közvetítésével. A függőleges szellőzőnyílásokat nagyra nem tanácsos készíteni, inkább több szellőzőkürtő készitendő, mert a nagyobb nyílású nehezen kezelhető, ami annyit jelent, hogy a kevésbé tapintatos tehenes nagy erő alkalmazásával nyitja ki és úgy lerántja, hogy az csak nagyobb javítás végzésével zárható be ismét.

E szellőzői rendszerek alkalmazása mellett az istálló legkisebb magassága 3'50 m., a legnagyobb pedig 6'00 m., egy állat részére pedig 25—26 m³ levegő van számítva.

Még az alapelrendezésről annyit kívánok megjegyezni, hogy az istálló közepén egy folyosó van, e folyosón történik a takarmány behordása, a tej elszállítása és a trágya kihordása és így az kellőképpen kihasználható. E folyosón



74. ábra. Frigyes főherceg magyaróvári uradalmában épült tehenistálló.

a cseppek vagy a járdákra esnek, hol az állatok csak abban a pillanatban vannak, amidőn kivezetik vagy pedig a takarmányjárdára, ahol állatok egyáltalán meg nem fordulnak. Azonkívül még mindkét oromfalra egyenként 5 db nagy ablakot terveztem, amelyek az istállót gyönyörűen megvilágítják. Igen fontos körülmény ugyanis, hogy az istálló világos legyen, mert a fény legnagyobb ellensége a mikroorganizmusoknak.

Nagy előnye ennek az istállónak, hogy ebben oszlop egyáltalán nincsen, ami a szabad mozgást és az állatok elhelyezkedését megzavarná. Belül csak a faloszlopok irányában egy-egy vasszal látható, ami a boltozatot összetartja, mint az a keresztmetszetet ábrázoló rajzon is észrevehető. Ezek a keresztülhuzott

szellőzés. A szellőzést itt függőleges és vízszintes szellőzőrendszer végzi. Az istálló padlómagasságától 2'50 magasságban, az istálló két-két hosszfalán egymással szemközt összesen 40 darab 20 cm. belvilágú szemközt összesen van elhelyezve. E szellőző nyílások bádogaajtócskával lezárhatók, vagy felnyithatók; e bádogaajtócskák el is hagyhatók és a nyílások bedugott szalmával zárhatók el, vagy nyithatók ki, de ez a mód választása nem disziti az épületet és módot nyújt arra, hogy a pókok ott szőjék hálójukat és a verebek ott gondoskodjanak költés útján utódjaikról.

A függőleges szellőzőrendszert a középfolyosó fölött alkalmazott 20 darab 0'30—0'30 m. méretű négyzet alakú vasbetonból készített szellőzőkürtő képezi, amelynek nyílása alulról szabályozható

keskenyvágyú vasut van elhelyezve. A folyosó alatt van a trágyalécsatorna, amely a mellékfolyosók mellett elhelyezett trágyalécsatornák trágyaléhozamát fogja össze és innét az összegyűjtött trágyalévet az istálló közelében elhelyezett trágyatelephoz vezetik zárt csövek. E trágyalécsatorna több helyen felemelhető vasbetonfedőleppal elzárt aknával van ellátva, hogy a csatorna időközönként kitisztítható legyen.

A jászlak mosására és tisztántartására felhasználják a vizet az istálló hosszirányában az alaprajzon is látható külön csővezeték vezet el egy negatív kutba. A csatornázást ily módon megoldva a jászlak mosásához és tisztántartásához szükséges vízzel, a trágyalévet nem higitjuk és hamisítjuk, ami szintén előnyös.

Az istállóban 120 darab tehenre van hely,

Massey-Harris Co. Részvénytársaság északamerikai (kanadai) aratógépgyár.
A legnagyobb független és kartellen kívül álló gyár.

Kéveköto aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszálógépek, gereblyék, szénaforgatók, szabadalmazott kombinált szénagyűjtő- és forgatógépek, rugósboronák, kultivátorok, lókapák, tárcsásboronák és szalmakötőgépek.

Ajánlattal szívesen szolgál.

Massey-Harris Co. R.-T. Budapest, U., Alkotmány-u. 23. sz.

egy tehénállás 1'15 m. széles és 2'55 m. hosszú. Az egyenkénti etetést takarmányrács teszi lehetővé, az egyenkénti itatást pedig önitató-készülék. A kiegyenlítő viztartányok a fal mellett az etetőfolyosón vannak elhelyezve, mert így foglal el az legkevesebb helyet. Minden 12 tehén részére van egy kiegyenlítő viztartány.

A jászlak betonból vannak készítve, fenekük kőagyagesővel van burkolva, mert a beton használat folytán kikopik és göröngyös, vagy mint a tehenesek mondani szokták: ripacsos lesz és mivel a hézagok és mélyedések közül a takarmányt nem tudják teljesen kienni, a takarmány-maradék megsavanyodik.

Az istállóban ily alaprendezés mellett 20 sor van soronként 6-6 tehénállással. Három sort, azaz összesen 18 tehenet ápolhat egy tehenes.

TEJGAZDASÁG.

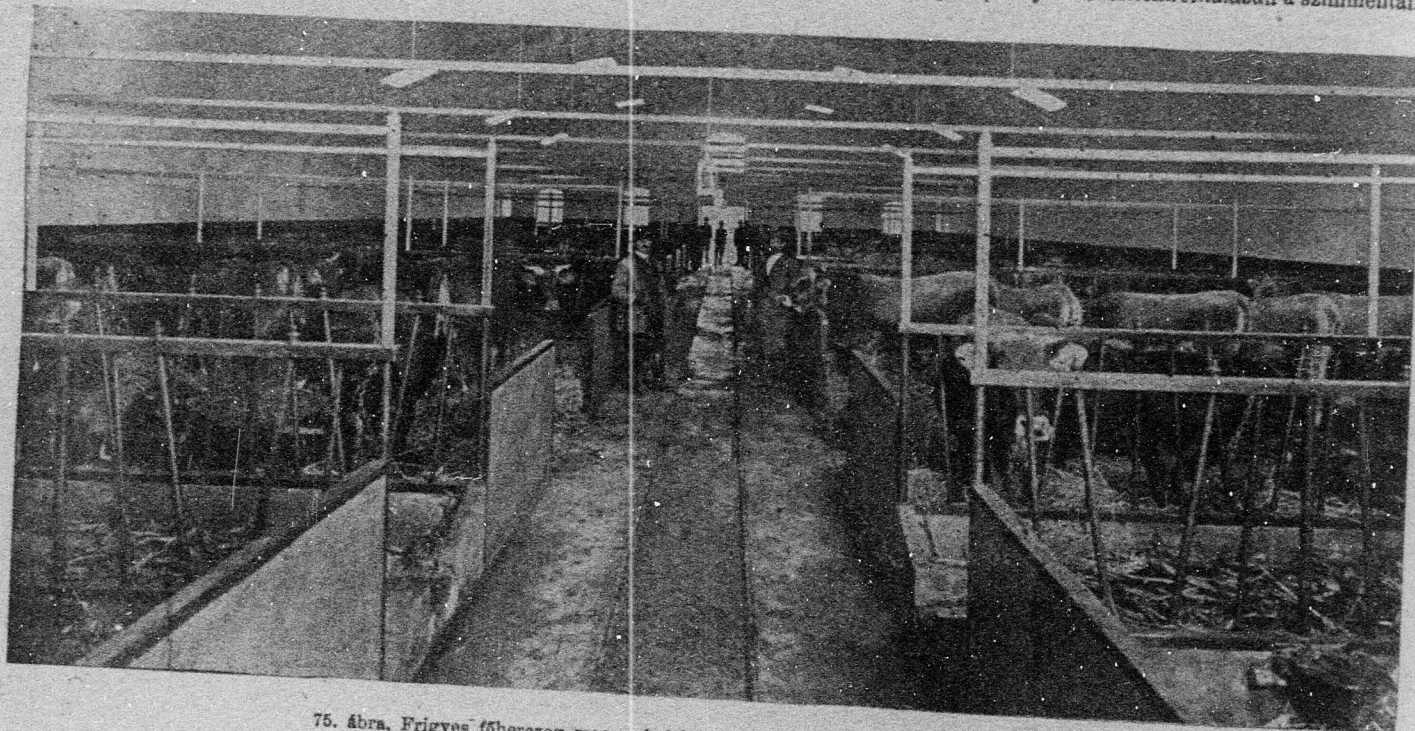
Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

Őszinte szavak a svájci importokról.

Eber Ernő dr. ur a „Köztelek” f. évi 1. számában közölt cikkében részletesen foglalkozik a múlt év folyamán megjelent hasonló című közleményemmel. Soraira mindenekelőtt az a megjegyzésem, hogy azt hiszem, cikkemből nem olvasható ki az, hogy én lesajnáltam volna a köztenyésztést intéző tényezőket, soraimnak még a czélzata sem volt az. Jól tudom, hogy nagyon nehéz másnak állatot vásárolni s sokszor még akkor is éri a gazdasági felügyelőket szidás, mikor tényleg jó állatokkal látták el a gazdaközöniséget. A kecskemétivel együtt 6 svájci

tehenért fizetni? Hogy hazai szimmentáli tehenészetünk egyike-másika jövedelmező, annak oka legtöbb esetben a tenyésztés anyagi nevelés. De hány helyen van a kisgazdaközöniség olyan helyzetben, hogy növendékállatait a rendesnél magasabb áron értékesíthesse? Miután pedig az ország legtöbb részén a szarvasmarhatenyésztés még nem érte el a kellő fokot, azért ismertettem szerzett tapasztalataimat, mert nem tartom szerencsés dolognak, hogy oly magas áru jószággal terheljük meg különösen a kisgazdaközöniséget.

A magam részéről egy cseppet sem vagyok ellensége a svájci importnak ott, ahol üzleti számítás alapján a kisgazdaközöniség be tudja hozni a magas állatárakat kamatait. Ez azonban csak ott lehetséges, ahol a szarvasmarhatenyésztés a kellő színvonalon áll s a kisgazdaközöniség növendékállatait a rendesnél magasabb áron tudja értékesíteni. Általában a szimmentáli marha



75. Ábra. Frigyes főherceg magyaróvári uradalmában épült tehénistálló belső képe.

Az építés anyaga az alapfalazatnál és lábazati falazatnál beton, a fölmenő 30 cm. vastag fal téglafalazat, a kettős földem pedig vasbeton. A kapuknál alkalmazott faanyagon kívül máshol faanyagot nem használtak fel s ennél fogva az épület fönntartási költsége elenyészően csekély, majdnem semmi.

Az épület állatonként 430-450 koronába került; ez az építési összeg az igények mérésével lényegesen kisebbíthető.

(Sopron.)

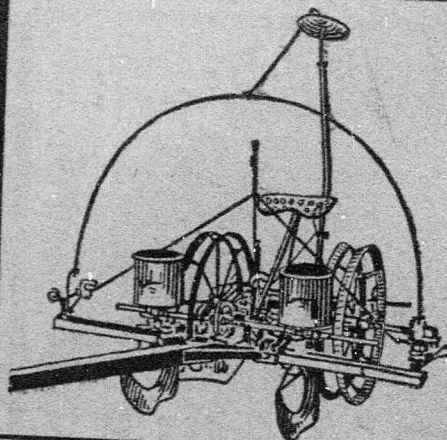
Vogel József.

importot ismerek közelebről, de valamennyinél a gazdaközöniség 3/4 része elégedetlen a vétellel s különösen a tejtermeléssel. Az általam ismert importok közül 4 még azokból az évekből való, mikor az átlagos ár 700-800 K. volt s ez az oka annak, hogy ezideig nem irtam a svájci importok ellen. Másrészt az is igaz, hogy 5 importhoz semmi közöm nem volt s ez okból nem is volt, sőt nincs is jogom azokat bírálni.

Hogy a svájci pirostarka marha tejelőképessége csak közepes, azt bizonyítják hazai szimmentáli tehenészetünk, amelyeknek nagyrésze importált. És közepes tejhozam (2000-2500 l.) mellett megkapja-e a gazda a befektetett tőke tisztességes kamatait, ha 1200-1400 K.-t kell egy

tejelőképessége mellett tisztességes polgári hásonhoz nem igen juthatunk ama árak mellett, amelyeket az 1912. év folyamán Svájcban fizetni kellett.

Hangsúlyozom, hogy a kivételeket számitásba nem vehetem. Megengedem ugyanis, hogy az a gazda, aki privátim megy Svájcba, összevásárolhat néhány kiváló tejelő tehenet, de ilyen kedvező vásárlást csak ritkán lehet elérni a közimportoknál, mert egyszerre sok kiváló tejelőt nem lehet összehozni a legtöbb esetben. Amellett pedig figyelembe kell venni, hogy a közimportnál a kisgazda nem azt a marhát kapja, amelyet szeretne s a sorsolás maga is csak szükséges rossznak minősíthető,



A „McCORMICK” tengeriültetőgép

óriási előnyöket biztosít a gazdaságnak, mert 50% vetőmagot takarít meg,

nagy idő- és pénzmegtakarítást jelent, mert egy ember kezeli, megadja a lehetőséget arra, hogy a tengerit nemcsak hosszirányban, hanem keresztben is fogatos erővel megmiveljük. ■■■■■■

Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának.

Kérjen kimerítő katalógust és ajánlatot

International Harvester Company of America cégtől Budapest, U. Váci-ut 98. sz.

tehát 2 okkal több az ok az elégedetlenségre. Tapasztalataim alapján azonkívül a svájci állatkereskedelem egy cseppet sem szolid, mert annyi hibás és tenyészképtelen állatot beállítani az eladók közé, mint amennyit mi megállapítottunk, nem tartom méltányos eljárásnak. Ezért nagyon meg kell válogatni az anyagot, hogy közepes tejállatokhoz juthassunk.

Első ízben irt soraim üzleti szempontból is véleményét mondanak és nem kizárólag a tejelő-képességgel foglalkoznak, mint az Eber dr. ur cikkéből kivethető. Még ha valamennyi eladó szimentali marhát el is ismerném közepes tejelőnek, akkor is gyenge eredménynek kell azt minősítenem a mai beszerzési árakhoz viszonyítva olyan hazai vidékek számára, ahol a nép a növényekállat-értékesítés terén kiváltságos helyzetben nincsen. Hazánkban, ahol rendkívül sok a zugbika s az apaállatok egyrésze gyenge minőségű, czélszerűbbnek tartom megszorítani az importálásokra fordított összeget s az e révén megtakarított összeget több és jobb minőségű apaállat beszerzésére fordítani, esetleg behozatal útján is. Szerény véleményem szerint a jövőben csakis olyan községnek lenne tanácsos az állami támogatást engedélyezni az importáláshoz, amely ki tudja mutatni megbízható adatok alapján, hogy az importálás jövedelmi szempontból is indokolt.

Ami a tejelő jelleg iránti pesszimizmusomat illeti, arra nézve az a megjegyzésem, hogy Gaude művét én is elolvastam, azonban ne tessék tőlem szerénytelenségnek venni, hogy az én nézetemet ez a mű nem változtatta meg. Feltétlenül ezidőig sem bízam a tejelő jelekben, de viszont gyakorlatomban még csak jó hasznát vettem gyakorlati ismereteimnek. Elvőgre minden embernek megvan a maga megjegyződése s a gyakorlat alapján bizonyos érteke a tejelőképeség megítélésében.

Az Eber dr. ur által közölt adatok csak az esetben czafolnak meg az állításaimat, ha úgy az általunk, mint a soproni importált állatok pl. a payerni köztenyésztés típusát képviselnék. Azonban Eber dr. urék — azt hiszem — ugyanott vásároltak, ahol mi, tehát a payerni szállító czégnél, amely pedig Svájc minden részéből szedi össze állatait s már 1912. szeptember 10-ig 14,000 darabot exportált. Hogy tehát kedvezőbbnek ítélik meg a payerni állatokat, ennek tisztán az az oka, hogy jobb kollekcziót mutatnak be a soproniaknak, mint a kecskemétieknek. De az, hogy valaki 100 darabból kiválasztja a legjobb 22 darabot, még nem bizonyítja az egész kollekczió jó tejelő voltát, hanem csak azt, hogy a kiválasztás jól történt s ha nekünk véletlenségből csak 30 darabot kellett volna összevásárolni, akkor mi is bizonyára jobb eredményre számolhattunk volna be, mert 30 darabot én is elismertem közepes jó tejelőnek.

Az első ízben kiválasztott 30 daraból 5—5 darab jutott Ráczeke és Püspökhatvan községnek s 20 darab Kecskemétnak, melyekből 12 darab szeptember és október hó folyamán lelelt s tisztán kifejt napi tejhozamuk 1913. január hóban a következő: 1 drb ad 18 litert, 3 drb 12—15 litert, 8 drb 10—12 litert. A másod- és harmadik kiválasztott 40 daraból 30 jutott Kecskemétnak, ezekből 18 drb ellett le s összes napi tejhozamuk a következő: 6 drb

ad 7—8 litert, 4 drb 5—6 litert, 6 drb 3—4 litert, 2 drb még szoptat., de a borjúknak éppen csak elég a tej, 20 drb tehén és üsző részint hasas, részint meddő és újra folytatott. Megjegyzem az adatokat Héjjas István földbírtokos és Novák János titkár voltak szivesek összegyűjteni.

Nem illik dicsekedni, de jelen esetben kénytelen vagyok felemlíteni, hogy az első ízbeni kiválasztás után nyíltan kijelenttem, miszerint a többi egészséges állat gyenge tejelő s tisztán a velünk volt gazdáknak tulajdonítandó, hogy azokat is megvették, mert az állatok szépek voltak s azzal érveltek, jó lesz jó esontozatot is hazavinni.

Meggyőződéseim szerint nekünk gyenge tehetőségű állományt mutattak be s bizony nem nagyon válogathattunk, annyiival is inkább, mivel információink alapján Payernben voltak a legolcsóbb állatok s ott is az igazán valamire való ár 1200—1400 korona volt, a 106 korona fuvarozási költségén kívül.

(Kecskemét.)

Westsik Vilmos.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamációs, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Őszi rozs tavaszi vetése. 31. kérdés. Őszi rozst vetethetünk-e tavasszal?

Felelet a 31. sz. kérdésre. Őszi rozst tavasszal vetni nem lehet azért, mert még megfelelő szalmatermést sem ad, szemtermést pedig még kevésbbé. Az őszi rozs tavasszal vetve ugyanis egyre csak bokrosodik és annál kevésbbé indul szárba, minél később ér az. Kísérletnek pl. az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás magyaróvári kísérleti telepén 1911. év tavaszán háromféle őszi rozst vetettünk és pedig a későn érő petkusi a korai érésű Hanna és a még korábbi készhelyi rozst, az elsőből alig pár tövön indult egy-egy hajtszárba, a Hanna rozs is igen gyengén kalászott, valamivel jobban, de még mindig nagyon gyengén és elégtelenül kalászott a készhelyi rozs. Végeredményében volt a kat. holdankenti termés:

	Szalmában kilogram m	Szemben gram m
A tavasszal vetett petkusi rozs után	176	8
A tavasszal vetett Hanna rozs után	720	96
A tavasszal vetett készhelyi rozs után	1552	272

Vagyis őszi rozst tavasszal vetni megfelelő sikerrel nem lehet.

A gazdasági iparosok és az állami munkásbiztosítási hivatal. 32. kérdés. Véletlenül kezembe került a kerületi munkásbiztosító pénztárnak egyik múltévi, a vizsgázott gépész biztosítására vonatkozó körlevele, mely bizonyos bírói végzésre hivatkozik. Ezt azzal a kérelemmel küldöm meg, hogy tekintettel a dolog általános

érdekeltségére, erre vonatkozólag szakértői véleményt mondani sziveskedjenek. Cs. F.

Felelet a 32. sz. kérdésre. Az állami munkásbiztosító hivatal bírói tanácsának teljes ülése által 1912. évi június 23-án állítólag hozott határozatáról, helyesebben arról, hogy a kerületi munkásbiztosító pénztárak többek között ilyenre is szoktak hivatkozni törvényesen nem indokolható követelések támogatására: arról eddig is volt tudomásunk, mindazonáltal szivesen foglalkozunk ezzel a közérdekű dologgal és szivesen szolgálunk felvilágosítással abban az irányban, hogy milyen fontosságot kell és lehet tulajdonítani ennek az állítólagos bírói döntésnek.

Az állami munkásbiztosító hivatal bírói tanácsának hatáskörét az 1907. évi XIX. t. cz. 168—182. §-ai a másodfoku választott bírások gyakorlására korlátozzák, a 158. § szerint pedig választott bírói eljárásnak csak a betegségi segélyek és a baleseti kártalanítások iránti vitás ügyekben van helye. A munkásbiztosítási hivatal bírói osztályának tehát egyáltalán nincs is törvényes hatásköre arra, hogy abban a kérdésben ítéljen, vajjon a kovácműhelyek biztosítási kötelezettség alá esnek-e vagy sem. Ezzel szemben az illetékes hatóságok, pl. a hatásköri bíróság 74/1910. sz. a. kimondták, hogy az uradalmi szegődményes kovácsok gazdasági cselédeknek tekintendők, betegsegélyezés tekintetében tehát az 1907. évi XLV. t. cz. 28. § a alá esnek, baleset ellen pedig az 1900. évi XVI., illetőleg 1902. évi XIV. t. cz. értelmében a cselédségélypénztárnál biztosítandók. Ugyanígy határozott 1909. évi 23884. sz. a. a földművelésügyi miniszter is. Ilyen körülmények között a munkásbiztosítási hivatalnak semmiféle határozata ki nem terjesztheti az 1907. évi XIX. t. cz. hatályát az uradalmi kovácműhelyekre.

A székesfehérvári kerületi munkáspénztár rosszhiszeműségét semmi sem illusztrálja jobban, mint az a nyilvánvaló csúres-csavarás, hogy a gépészeket azonosítja a kovácsokkal és midőn az 1912. évi VIII. t. cz. 5. §-ra hivatkozik, a törvényben használt „vizsgázott” jelzőt a gépész mellől elhagyja.

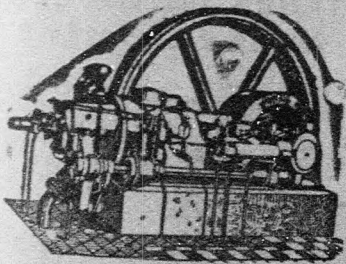
Szóval a munkásbiztosítási hivatal állítólagos végzése semmivel sem teszi törvényesebbé a kerületi munkásbiztosító pénztárak visszaéléseit és nem egyéb tudatosan rosszhiszemű hivatkozásnál.

Sz. F.

Megvadult bika szelidítése. 33. kérdés. Nekem van egy már 4 éves erős nagy vöröstarka bikám, amely most vad kezd lenni. Miként lehetne ártalmatlanná tenni, lehet-e még az orrába karkát tenni eldöntés nélkül?

Cs. S.

Felelet a 33. sz. kérdésre. A folyton istállózott bikáknál igen gyakori eset, hogy addigi szelidítőket elvesztve, közvetlen környezetükre is veszélyessé válnak, anélkül, hogy őket bármiként is meg lehetne fékezni. Ezért szükséges a bikát már fiatal korában orrkarkával ellátni lehetőleg rendszeresen jármolni is, mert így bizonyosabban tartja meg szelidességét, mintha folytonosan istállón áll. Hogy vajjon a 4—5 éves bikát el lehet-e még látni orrkarkával vagy sem, az mindig a műtétet végrehajtó ügyességétől függ. Járatlan egyének semmiesetre se fogjanak e dologhoz, mert egyik-másik életébe kerülhet. Ha azonban van a vidéken olyan állatorvos, aki az



„GNOM“ a legjobb motor!

DIESEL-MOTOROK.

Stabil-benzinmotorok. Motorcséplőkészletek. Magánjáró és szivógázmotorok. Kétütemű nyersolajmotorok.

A beálló repara-idényre ajánlunk **benzin-mozdonyokat**, melyek cséplésre is alkalmasak. Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Oberurseli motorgyár részv.-társ. Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/K.

állatok megfékezése körül nagy jártassággal bír, akkor annak közbejöttével s utasításainak pontos végrehajtásával el lehet látni orrkarikával, de még ez esetben is a veszedelmet csak bátorsággal párosult nagy elővigyázattal lehet elkerülni.

-csy.

Csillagfürtmag takarmányozása. 34. kérdés. Fehér lapos csillagfürtmag állatokkal minden utóbaj nélkül mily módon etethető? Juhoknak egészben vagy darálva adjam s mennyit számítsak 100 kg. élősúlyra? A tejelésre milyen befolyást gyakorol s a szopós bárányok nem kapnak-e valami bajt?

F. S.

Felelet a 34. sz. kérdésre. Valamennyi csillagfürtmag keserű ízű alkaloidokat és többnyire mérgezőleg ható anyagokat is tartalmaz, melyek miatt csak mérsékelten etethető. Ezek az ártalmas anyagok azonban kivonhatók belőle s akkor minden állattal — még a szopóssal is — oly bátran etethető, mint bármely más abraktakarmány. E kivonás úgy történik, hogy a magot először 24—36 óráig vízben áztatjuk, azután 1 óráig főzzük vagy pároljuk s végre még addig áztatjuk, míg a keserű íz teljesen elvész; utóbbi áztatáskor 6—12 óránként megújítjuk a vizet. Ha a csillagfürtöt nem keserületenitjük, csak a juh és marha eszi, a ló ritkán, a sertés pedig egyáltalán nem. A juhval $\frac{1}{4}$ kg., a fejőstehénnel $\frac{1}{2}$ kg., a jármosókörrel és hizómarhával $1\frac{1}{2}$ kg. csillagfürtöt adhatunk naponta, keserületenített csillagfürt pedig minden állattal tetszés szerinti mennyiségben. Németországban most annak a megvalósításán fáradoznak, hogy a csillagfürtmagot gyárilag keserületenítve, pehelylyé szétzúzva és mesterségesen szárítva, mint igen sok fehérjét tartalmazó kereskedelmi takarmányt hozzák forgalomba.

Cselkó István.

Zsombolyázott répa. 35. kérdés. 1. Az erősen megfagyott répa levágás után azonnal beföldeltetett, most zsombolyázás után egy hónappal etetésre kibontva a kazalt, tapasztalhatjuk, hogy a répa nem erjedett át és éppen olyan fagyos, mint volt. Igaz-e az a feltevés, hogyha a kazalt nem földeltük volna le azonnal, a répa áterjedett volna és ez esetben a fagyos és már rothadni készülő répa nem pusztult-e volna el? Vajjon meleg idő beálltával nem fog-e elromlani a répa a kazlakban? A zsombolyázás kellő mennyiségű buzapolyvával történt és azt föld felett részint verembe helyeztük el és oldalát is 30 cm.-es földdel a levegőtől teljesen elzártuk. 2. Mennyi egy köbméter polyva és törek keverékének kazalban a súlya? Ugy 60 kilogrammra becsülöm.

S. D.

Felelet a 35. sz. kérdésre. 1. Ameddig a répa meg van fagyva, nem képes rothadni, de mi-helyt felenged, azonnal rothadásnak indul, azonban csak ha levegő fér hozzá, mert a rothasztó baktériumok csak oxigén jelenlétében szaporodnak. A zsombolyai kazal felületét némi levegő járja s ezért ott rendszeren elromlik a répa, de a kazal belsejében nem rothadhat s ha még most is meg van fagyva, a melegebb idő beálltával majd csak felenged s akkor erjedésnek indulva jó takarmányt fog adni. Az nem valószínű, hogy a zsombolyai kazal jobb volna, ha csak akkor földeltetett volna be, midőn a répa már felengedett, mert hideg időben hetekig is elhúzódhat az, míg az összes répából kimegy a fagy, azalatt pedig a levegővel érintkező

répa bizonyára megromlott volna. A fagyott répát különben jobb veremben besavanyítani, mert abban nemcsak jobban zárjuk el a levegőtől, de mert a föld belseje fagyos időben melegebb, mint a külső levegő, mi miatt a verembe rakott répa hamarabb enged fel s gyorsabban erjed, mint a kazalban. Tanácsunk az, hogy várja be a melegebb időt s akkor azt hisszük, hogy a kazal belsejében szabályszerűen fog a répa erjedni. A kazalnak felnyitott részét természetesen újra be kell földelni. 2. Németországban néhány év előtt a kazalban 1—2 hónapig ülepedő szálastakarmány köbméterének súlyát megállapítva azt találták, hogy a széna köbmétereje 68—72 kg., a szálmáé 61—66 kg., a zabpolyváié 66 kg., a buzapolyváié 60 kg. Ön tehát eltalálta, midőn a polyva- és törekkeverék súlyát 50—60 kg.-ra becsülte. Fogadjon el a 60 kg.-ot.

Cselkó István.

Az OMGE. 1912. évi műtrágyázási kísérletei burgonyával és takarmányrépával.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a múlt évben nagyobb szabású műtrágyázási kísérletek végzését határozta el oly módon, hogy az arra vállalkozóknak káliszuperfoszfátot és chilisalétromot bocsájt rendelkezésére azzal a kikötéssel, hogy e műtrágyákkal kísérleteket tartoznak végezni burgonyával és takarmányrépával. A kísérletek végrehajtása semmi különös nehézséggel nem járt és csak az adandó utasítások pontos végrehajtását, a kísérletek figyelemmel kísérését s az eredmények pontos feljegyzését tette szükségessé. Terhelte továbbá a kísérletezőt az a kötelezettség is, hogy az ingyen adandó műtrágya szállítási költségét a sajátjából fedezze. A szükséges műtrágyát egyesületünknek a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet ingyen bocsátotta rendelkezésére.

A burgonya műtrágyázási kísérletek eredményei.

(A műtrágyázási tervet a következő volt: 1. parcella műtrágyázatlan, 2. parcella 200 kg. káliszuperfoszfát, 3. parcella 200 kg. káliszuperfoszfát + 50 kg. chilisalétrom, 4. parcella 200 kg. káliszuperfoszfát + 100 kg. chilisalétrom.)

Jármay Menyhért Kötaj, Szabolcs megye. Homokos talaj, elővetemény zabosbüköny, őszi szántás, tavasszal kultivátor és boronálás, a tábla istállótrágyát legutóbb 1904-ben kapott. Termés: 1. p. 66'09 q, 2. p. 65'04 q, 3. p. 93'60 q, 4. p. 109'87 q.

Barek István Nyírlugos, Szabolcs megye. Homoktalaj, elővetemény rozs, tarlóhántás tárcsával, őszi szántás, a tábla istállótrágyát legutóbb 1909-ben kapott. Termés: 1. p. 85 q, 2. p. 78'83 q, 3. p. 96'60 q, 4. p. 105'80 q.

Zseny István Halas, Pest megye. Homoktalaj, elővetemény rozs, tavasszal az istállótrágya leszántva, tömörítve, kelés után fogasolva. Termés: 1. p. 33'60 q, 2. p. 52 q, 3. p. és 4. p. átlaga 56 q.

Haas Ignác Görögcsallás, Szabolcs megye. Homoktalaj, elővetemény buza és rozs, őszi gözkecszántás, tavasszal tárcsázás, boronálás és hengerezés, a tábla istállótrágyát 1909-ben kapott. Termés: 1. p. 72 q, 2. p. 92 q, 3. p.

és 4. p. átlaga 94'40 q. Eleinte szárazság, a főtenyészidőben kevés csapadék, augusztus 6-tól túlsok eső és állandó hideg.

Ghyezy Elemér Pusztaszentmihály, Komárom megye. Homoktalaj, elővetemény rozs, őszi mélyszántás, tavasszal vetőszántás és fogasolás, a tábla istállótrágyát legutóbb 1908-ban kapott. Termés: 1. p. 50 q, 2. p., 3. p. és 4. p. átlaga 90 q. A kedvezőtlen időjárás következtében a szedés némi nehézségekbe ütközött és ennek következtében a műtrágyázott parcellák termése nem volt külön-külön megállapítható.

Klár Sándor Nyiregyháza (Simapuszta), Szabolcs megye. Barna homoktalaj, elővetemény rozs, tarlóhántás, őszi mélyszántás, tavasszal sekély vetőszántás, a tábla istállótrágyát legutóbb 1909-ben kapott. (A kísérletező az előbb ismertetett műtrágyázási tervetől eltért.) Termés: 1 p. műtrágya nélkül 92 q, 2. p. 200 kg. káliszuperfoszfát 103 q, 3. p. 250 kg. káliszuperfoszfát 107 q, 4. p. 300 kg. káliszuperfoszfát 105 q, 5. p. 250 kg. káliszuperfoszfát + 60 kg. chilisalétrom 136 q.

A takarmányrépa műtrágyázási kísérletek eredményei.

(A műtrágyázási tervet a következő volt: 1. parcella műtrágya nélkül, 2. parcella 200 kg. káliszuperfoszfát, 3. parcella 200 kg. káliszuperfoszfát + 40 kg. chilisalétrom, 4. parcella 200 kg. káliszuperfoszfát + 80 kg. chilisalétrom.)

Leidenfrost Károly Pusztacsész, Pest megye. Fekete homoktalaj, elővetemény buza, őszi mélyszántás, tavasszal grubber, boronálás és kétszer hengerezés, a tábla legutóbb istállótrágyát 1911-ben kapott. Termés: 1. p. 205 q, 2. p. 254 q, 3. p. 286 q, 4. p. 324 q.

Barek István Nyírlugos, Szabolcs megye. Fekete homoktalaj, elővetemény köles, talajelőkészítést őszi mélyszántás, tavasszal tárcsázás. Termés: 1. p. 191 q, 2. p. 287 q, 3. p. 294 q, 4. p. 304 q.

Zseny István Halas, Pest megye. Humózus vályogtalaj, elővetemény tengeri, talajelőkészítést őszi szántás 8 hüvelykre és altalajporhanyítás 8 hüvelykre, tavasszal kétszeri tárcsázás, fogasolás és vetés után hengerezés, a tábla istállótrágyát legutóbb 1911-ben kapott. Termés: 1. p. 400 q, 2. p. 422 q, 3. p. és 4. p. átlaga 470 q.

Haas Ignác Görögcsallás, Szabolcs megye. Fekete humózus homoktalaj, elővetemény buza, talajelőkészítést őszi gözkecszántás 12 hüvelykre, tavasszal tárcsázás, boronálás és hengerezés, a tábla istállótrágyát legutóbb 1910-ben kapott. Termés: 1. p. 420 q, 2. p., 3. p. és 4. p. átlaga 515 q. A kedvezőtlen időjárás következtében a műtrágyázott parcellák termése nem volt külön-külön megállapítható.

Ghyezy Elemér Szentmihálypuszta, Komárom megye. Homokos vályogtalaj, elővetemény buza, talajelőkészítést őszi mélyszántás, tavasszal vetőszántás, a tábla istállótrágyát legutóbb 1911-ben kapott. Termés: 1. p. 250 q, 2. p., 3. p. és 4. p. átlaga 360 q.

A kísérletező gazdák kivétel nélkül olyformán nyilatkoznak, hogy a műtrágya kedvező hatása a növényzet üdebb és erőteljesebb fejlődésében szemmel láthatólag észlelhető volt; azok a kísérletező gazdák pedig, akiknek az idején abnormális időjárás dacára sikerült pontosan lemérni

HEUCKE A.

gőzekegyár.

Budapesti műszaki irodája: V., Katona József-u. 26. Telefon 106-08.

Vezérképviselő:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint

Heucke-féle gőzekét tulhevitővel!

a kísérleti táblák termését, az elért eredmények alapján a műtrágyázási kísérletek folytatását, illetve a műtrágya rendszeres alkalmazását határozta el annál is inkább, miután az idei mostoha időjárás dacára a termésteleket értéke bőven fedezi a műtrágyázási költségeket.

Réze Albert.

Felhívás gazdatársaimhoz!

Minden intenzív üzemi gazdaságnak, de különösen olyanoknak, amely ipari növények termesztésével foglalkozik, évente körülbelül április hó 15-étől kezdve átlag 200 napon át sokkal több kézimunkaerőre van szüksége, mint az év másik 165 napjában s minden ilyen gazdaságnak a terméseredmény emberileg biztosítandó conditio sine qua non-ja az: magának ezt a munkacserőtöbbletet a szükséges időre feltétlenül biztosítani, vagyis egy bizonyos mennyiségű munkának akármilyen alapon, de erre az időre való megszerződötése.

Több év óta figyelem és kutatom azokat a körülményeket, módokat és eshetőségeket, amelyek mellett nálunk országwide ezen pótvagy répa munkások szerződötése végbemennek és nyugodt lélekkel merem mondani, hogy mi azt nagyon helytelenül, kevés körültekintéssel és csak saját magunknak árta csináljuk.

December vége felé vagy január elején, aszerint, hogy milyen értesülések vannak, megindul számtalan gazdaságnak a megbízottja Zala, Vas, Trencsén, Nyitra megyék felé, a Felvidékre s az ország keleti részébe munkásokat szerződötetni. Az, aki valahová elsőnek jön, az még valahogy tud elfogadható szerződötést kötni, hangsúlyozom szerződötést, mert azzal még mindig nincs mondván az, hogy a munkások munkába is fognak állni, de aki később jön, vagy éppen, ha egy helyre több szerződötő egyszerre jön, azok már boldogulni nem tudnak, mert ott azután óriási versengés, valóságos licitáció keletkezik.

A munkások túlzott igényeket támasztanak, azokat folyton és folyton emelik, a szerződötők pedig kénytelenek egymásra igérni, egymást tullicitálni, csak hogy szerződötéshez jussanak, egymásnak azonban teljesen feleslegesen nagy anyagi károkat okoznak.

Azért gondolom én, sokkal helyesebb és célszerűbb volna, ha mi gazdák e tekintetben is összeállnánk és akár az OMGE. kebelében, akár azon kívül egy munkásszerződötő központot létesítenénk, mely hivatva volna ezt a kérdést rendezni. Egyesegyedül csak ennek a központnak szabadna munkásokat szerződötetni, senki másnak gazdasági célokra, az egyes gazdaságok szükségletei pedig minden év december hó végéig kötelezően volnának ott bejelentendők.

Aki tehát egyetért velem, azt felkérem arra, hogy sziveskedjék hozzászólni a tárgyhoz. Én mindenestre a legközelebbi alkalomkor az OMGE. valamelyik ülésén ezt a — nézetem szerint — nagyon fontos kérdést szóvá fogom tenni.

Németlad (Somogy m.), 1913 február hó 5-én.

Hoyos Miksa gróf.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal
Egyről-másról	329
Az OMGE. 1912. évi műtrágyázási kísérletei burgonyával és takarmányrépával	329
Felhívás gazdatársaimhoz!	358
Növénytermesztés és műtrágyázás.	339
A magyar buza nemeseitése	330
Megfontolás a tavaszi buza vetésénél	333
Vásároljuk csak esővesen a kukoricavetőmagot	333
Gazdasági építész.	
Modern berendezései vasbeton tehénistálló	334
Teljesítés.	
Öszinte szavak a svájci importokról	336
Levélsekérny	337
Vegyesek	339
Az Osztrák-Magyar Bank közgyűlése. — A torinói magyar kiállítás kitüntetőjei. — Halálozás. — Jubiláló gazdatiszt. — A Köztelkek munkatársai a gazdatisztai internátusért. — Vetőmagszállítási díjkezdvevények. — Tanfolyam az új kontingenst nyert gazdák részére. — Gazdasági előadások Miskolcon. — Kertészeti szaklap kedvezményes áron. — Tenyésztésügyi értesítés Magyarországról. — A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete. — A m. kir. halálhírtani és szennyvíztisztító állomás működése az 1912. évben. — Bikakiállítás és vásár Dösen	340
Kereskedelmi, tőzsde	341
Szerkesztői üzenetek	344

Az Osztrák-Magyar Bank közgyűlése.

Az Osztrák-Magyar Bank Popovics Sándor dr. v. b. t. t., kormányzó elnöklésével f. hó 5-én este tartotta élénken látogatott harminczötödik rendes évi közgyűlést közel ezer részvényes részvételével. Persze Bécsben, mert a közös bank szervezetében bizonyos mértékig már kiküzdött paritás többek között a közgyűlés székelyére sem terjed ki. A Pranger József udvari tanácsos, vezértitkár előterjesztette főtanácsi jelentés szerint az 1912. év gazdasági szempontból a legellentesebb jelenségeket mutatja. Az év elején jelentkező kitűnő ipari konjunkturák és a kedvező terméskilátások a gazdasági viszonyok javulásával biztattak, azonban a nyár végén és ősszel ez a kedvező irányba fejlődés hirtelen megszakadt egyrészt a kedvezőtlen időjárás folytán megromlott terméskilátások, másrészt a Balkánon beállott bonyodalmak következtében.

A pénzügyi válságos viszonyok állottak be, a jegybankot pedig még eddig sohasem tapasztalt mértékben vették igénybe. A bankjegyforgalom 1912. december 31-én 2815'8 millió koronával a bank fennállása óta a legnagyobb magasságot érte el, ugyancsak a váltótárca állománya 1341'1 millió koronát tett ki, vagyis 132'4 millióval többet az előző évi átlagnál. Rendkívül mértékben vették igénybe a jegybankot lombardkölcsonök útján is. Az értékpapírokra adott kölcsonök állománya az év végén 355 millió korona volt, a bank őrzötére és kezelésére bizott értékpapírok összes értéke pedig 2359'6 millió koronát tett

ki. Emelkedést mutat a giro-üzlet forgalma is, amely az előző évi 91'8 milliárddal szemben 98'2 milliárd koronára szállott fel. A jelzálogkölcsonök állománya az időközi törlesztések arányában 1'6 millióval 299'5 millió koronára emelkedett, tehát állandóan csaknem eléri a törvényesen megállapított maximális 300 milliónyi kontingenst s így új kölcsonök folyósítása csak felette korlátolt mértékben lehetséges.

Részletesebben foglalkozik a jelentés a jegybank deviza- és kamatlábpolitikájának ismertetésével, amelynek a világszerte súlyos pénz- és hitelviszonyok fokozott jelentőséget kölcsönöztek. Az aranykészlet 82 K.-valapadt ugyan, de a múlt év végén még így is 1209'8 millió K.-t tett ki a külföldi aranyváltók hozzászámítása nélkül. Sajnos, ezt a fedezetet csak magas bankkamatlábbal sikerült megvédelmezni s ezért a jegybank nemcsak le nem szállíthatta az év elején 6 százalékos rátáját, de sőt október végén 5¹/₂ november 15-én pedig 6 százalékra kényszerült azt felomelni s egyelőre nincs is kilátás a mérsékelt kamatlábbal való visszatérésre. A bank fokozott igénybevétele és a magas kamatláb természetesen a szokottnál is kedvezőbb, 65 milliót meghaladó üzleti eredményt adott, amelyből a részvényesek 120 koronás (8'57 százalékos) osztalékban, a magyar és osztrák államkincstárak pedig együttesen 18'28 millió K.-ban részesedtek, amihez továbbá még mintegy 10 millió korona járul osztalék- és bankjegyjadó fejében. Érdekes, hogy a váltószámítolási üzlet sulypontja 65 százalékkal Magyarországra esett. A leszámitolt váltók átlagos lejárati ideje Ausztriában 32, Magyarországon 49 nap volt. A közgyűlés a bemutatott jelentést és a zárószámadatokat jóváhagyólag vette tudomásul s a folyó ügyek, valamint időközi választások elintézésével fejezte be működését.

A torinói magyar kiállítás kitüntetőjei. Az 1911-ben tartott torinói kiállításnak, amelyen Magyarország nagy sikereket ért el, mostani végleges befejezése alkalmával a kiállítás körül szerzett érdemeik elismerésül III. Viktor Emdruel olasz király Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszternek az olasz koronarend nagykeresztjét, Zsolnay Miklósnak, a magyar csoport ügyvezető-elnökének, a Szent Mauricius-rend és Lázár-rend nagy tisztikeresztjét, Hegedűs Lóránt dr. országgyűlési képviselőnek az ipari és Szilassy Zoltán országgyűlési képviselőnek, a mezőgazdasági rész vezetőjének az olasz koronarend nagy tisztikeresztjét adományozta. Ezenkívül mind az ipari, mind a mezőgazdasági csoport több kiállítója kitüntetésekben részesült.

Halálozás. Somogyi Miklós okl. gazdatiszt f. hó 2-án 37 éves korában Kolozsvárt elhunyt.

Jubiláló gazdatiszt. Szép ünnepély folyt le folyó hó 2-án Kisszállás bácsmezei községben, Arduina Boucompagni Ludovisi hercegasszony és fivére San Martino di Valperga Henrik gróf birtokán, ahol a vármegyei előkelőségek és az uradalom tisztikara ünnepelték Weismähr Mihály köztisztviselőnek álló uradalmi jószágfelügyelő huszonöt éves főtisztai jubileuma alkalmából. Schweitzer Ferenc dr. helyi káplán az ünnepies mise alkalmával mondott szép köszöntőbeszédet,

Heremagfélék díjmentes arankamentesítése.

Minden gazda lucerna és lóhere vetőmagját egészen díjmentesen arankamentesítem. Örvendeni fogok, ha ajánlatomat gazdáink minél számszerűbben fogják igénybe venni, mert ez által is hatalmas lépéssel fog előrehaladni Magyarország lóhere- és lucernavetéseinek megtisztulása az arankától.

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari, magkereskedése

Budapesten.

a lakomán pedig *Klauszky* Ferencz apátplébános, *Koller* Oszkár főszolgabíró, *Seilágyi* Károly intéző, *Popovits* Sebő tb. főjegyző, *Draskovich* Jenő és *Télessy* Kálmán intézők mondtak emelt hangú pohárköszöntőket. A jubileum alkalmával az uraság gyönyörű emlékéremmel, az uradalmi tisztikar pedig szép emlékszóval is kifejezte szeretetét és nagyrabecsülését.

A Köztelek munkatársai a gazdatiszti internátusért. Megemlékeztünk már arról, hogy érdemes munkatársaink közül többen felajánlották a gazdasági leveleikért kiutalt és kiutalandó tiszteletdíjait a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek által felállítandó internátus számára. Közöltük is azoknak a nemes gondolkodású munkatársainknak a névsorát, akik ezt a mozgalmat kezdeményezték. Ezt a névsort még kiegészíthetjük, mert azóta *Fischer* Mátys urad. intéző (Veresegyháza), *Fleischer* Gyula urad. kasznár (Lepsény), *Péczely* Ákos urad. tisztartó (Rókusmajor) és *Szécsé* Ferencz intéző (Pusztakamarás) is felajánlották tiszteletdíjait az internátus céljaira. Munkatársainknak őszinte elismerésre méltó áldozatkészsége máris anyagi segítséghez juttatta az internátusi alapot, amelynek a január havi tiszteletdíjából 6170 K-t utaltunk át, ugyanis annyit tett ki e hóban az az összeg, amelyről munkatársaink az internátusi alap javára lemondtak.

Vetőmagszállítási díjkezdmények. A Vasuti és Közlekedési Közlöny legutóbbi száma 176. tételszám alatt kedvezményes díjtételeket hirdet vetési célokra rendelt buza-, zab-, árpa- és tengerimagra. A kedvezmény érvényes a MÁV. összes vonalain, a KsÖd. és a legtöbb helyi érdekű vasut vonalain. A kedvezmény úgy darabárura, mint kocsiakománnyra érvényes és mintegy 25—30 százalékos díjmérséklést jelent. Igénybevétele igazolványhoz van kötve, amelynek kiállítására a földmívelésügyi minisztérium vagy kirendeltségei, illetve a gazdasági felügyelők illetékesek. Bővebb felvilágosítást a kedvezmény kiegészítése tekintetében az OMGE. üzemosztálya ad az egyesület tagjainak.

Tanfolyam az új kontingenst nyert gazdák részére. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete a folyó évben kontingenst nyert és szeszgyárat építő gazdák részére a Közteleken háromnapos tanfolyamot rendez, melynek célja a feltétlenül szükséges tudnivalók elsajátítása. A tanfolyamot f. é. február hó 17, 18 és 19-én tartják meg délután 4 órától 6-ig. Előadói *Seilágyi* Gyula dr. műegyetemi nyilv. rk. tanár és *Kiss* Jenő pénzügymin. titkár. A tanfolyamra különösen azoknak a gazdáknak a figyelmét hívjuk fel, akik a folyó évben szeszgyárat építenek, de minden mezőgazdasági szeszgyáros haszonnal hallgathatja a tanfolyamot. Jelentkezni lehet a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete titkárságánál, Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.

Gazdasági előadások Miskolcson. Az OMGE. a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével f. é. február hó 22-én (szombaton) Miskolcson, a vármegyeháza nagytermében gazdasági előadásokat rendez. Az előadások sorrendje a következő: délelőtt 10—11-ig ifj. *Sporzon* Pál „A különféle szerkezetű szántógépek és azok összehasonlítása”-ról, 11—12-ig *Liebhart* Márton „A dohányműtrágyázási ki-

sérlétekről és azok eredményéről.” Az előadásokon, amelyek díjmentesek, az egyesület tagjain kívül az érdeklődőket is szívesen látják.

Kertészeti szaklap kedvezményes áron. A földmívelésügyi minisztérium a kiadásában eddig megjelent „*Gyümölcskertész*” című szaklapot beszüntette és helyette folyó év elejétől kezdődően „*Kertészet*” címmel, egy a kertészkedés összes ágait felölelő s úgy a belső tartalom, mint technikai kiállítás dolgában a kor színvonalán álló és a haladni akaró kertészkedő közönség jogos igényeit kielégíteni hivatott szaklapot alapított, melynek évi előfizetési díját 10 koronában állapította meg. A minisztérium arról értesített, hogy mivel a gazdaközönség kevésbé vagyonszerű nézve is módot és alkalmat óhajt nyújtani e lap révén az ismeretszerzésre, hajlandó ezt a szaklapot évi 4 korona előfizetési díjért az OMGE. tagjai részére megkölteni, ha azok sorából legalább 60 előfizető jelentkezik. Felhívjuk erre a kertészeti kérdések iránt érdeklődő tagjaink figyelmét azzal a kéréssel, hogy a kedvezményes áron való előfizetési szándékukat jelentsék be az OMGE. titkári hivatalánál. A *Kertészet*, amely az Országos Magyar Kertészeti Egyesületnek is hivatalos közlönye, havonként kétszer jelenik meg. A már megjelent első számának tartalma igen gazdag és változatos, a legkiválóbb szakemberek irtak bele.

Tenyészbikaárverés Magyaróvárott. A Magyaróvári Szarvasmarhatenyészítő Egyesület immár második évtizede törekszik a tejelőképesség fejlesztésére s e célból a szimmentáli fajtahoz tartozó állatait törzskönyvezi és tagjainak istállóiban a próbafejéseket és ellenőrzéses tejelőversenyeket igyekszik bevezetni. E törekvésével sikerült elérniük azt, hogy ma már nagyobb számmal vannak értékesíthető, jó tejelő családokból származó tenyészbikák. Az egyesület már korábban is bocsátott áruba ilyen jó tejelő családokból származó bikákat, 1911 óta azonban rendszeresítette a tenyészbikaárveréseket. 1911 február hó 23-án 20 drb tenyészbikát értékesített árverésen, átlag 1033 koronával. (Legkisebb ár 600, legnagyobb ár 1470 K. volt.) 1912 február hó 29-én 27 drb bikát adott el az árverésen, átlag 1141 K.-ért. (Legkisebb ár 480, legmagasabb 2210 K. volt.) Az idén is megtartja az árverést és pedig február hó 20-án (csütörtökön) Magyaróváron az „Arany ökör”-höz címzett vendéglő udvarán pont déli 1 órakor. Eladásra csakis oly törzskönyvezett, a szimmentáli fajtajellegnek megfelelő állatok állítanak, amelyek apai-anyai ágon kitűnő származással bírnak. Az árverésre kerülő bikáktól az anyai ágon legalább is évi 3000 litert kívánnak meg. A bikák Levél, Mosonszolnok és Mosonszentjános községből valók. Az egyesület vezetősége az érdeklődőknek készséggel küldi meg a katalógust, amely az árverésre kerülő bikák leszármazását részletesen ismerteti.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete *Zselénski* Róbert gróf elnöklésével tartott igazgató-választmányi ülésén jegyzőkönyvi közönetet szavazott *Bernáth* Béla orsz. képviselő alelnöknek, akinek közbenjárására az új adótörvények végrehajtási utasításában honorálták a szőlősgazdák kívánatait a szőlő melléktermékeinek eladásából származó haszon megadó-

zatását illetőleg. Foglalkoztak ezután *Drucker* Jenő dr. kir. tanácsos, igazgató előterjesztése alapján a kenyékkészítés terén észlelt visszaélésekkel és *Krámszky* Lajos m. kir. fővegyszerfogják felkérni az ügy alapos ismertetésére. *Szege* Bálint titkár bemutatta az irdalmi szakosztály szőlészeti és borászati szakelőadások tartása ügyében hozott határozatát s ezzel kapcsolatban elhatározták, hogy fölterjesztésben fogják kérni a földmívelésügyi kormánytól az előadások támogatását. Végül több új tagot vettek fel az egyesület kötelékébe.

A m. kir. haléltani és szennyvíztisztító kísérleti állomás működése az 1912. évben. Az állomásnak a földmívelésügyi miniszterhez legutóbb fölterjesztett évi jelentéséből kitétni, hogy az intézet tevékenysége minden irányban erősen fellendült. Az állomás 1912-ben 745 ügydarabot (1911-ben 521-et) intézett el. Vizsgálatakat részben a helyszínen, részben pedig az állomáshoz beküldött mintákon 40 (31) esetben hatósági megkeresésre és miniszteri rendelkezésre (vizrendőri ügyekből kifolyólag) végzett az állomás; ezzel kapcsolatban 146 (83) vizminta kémiai és mikroszkópiai (biológiai) vizsgálata ejtett meg.

Bikakiállítás és vásár Désen. A XXIII. dési erdélyi-magyar fajtájú bikakiállítást és vásárt az idén Voith Gergely szeszgyára udvarán és istállóiban március 3-án (hétfőn) délelőtt 9 órától kezdődőleg — a multévi szabályok betartása mellett — tartják meg.

NYILTTÉR.

E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Patkány- és egérlirtóbacillus.

„Rattin” (mazzi egér, huroc és ürgeknél is) fertőző betegséget okozó kórokozó és teljesen károsítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Frangepán: Ingony küld a „Rattin” Baktériológiai Laboratórium vezetésével.

Budapest, Rottenbiller-u. 30.



Izapolt mésznitrogén

nem porzik és nem mar. szavatolt 15—16% vízben oldható légenyirtóvalommal (ugyanannyi mint a Chili-salétrómmal) a legolcsóbb és

legkiválóbb nitrogéntrágya.

Szállítja:

KALMÁR VILMOS
BUDAPEST, VI., ANDRASSY-UT 49.

6431

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósértéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetéseket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bodányi, Scholtzky és Társa cég Budapest, IX., Üllői-út 21.szám.

• Szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

Az Önöktől vett száritott sertéstrágyát árpa alá alkalmaztam. A hatással nagyon meg voltam elégedve, mert a szemfejlődés tökéletes volt, és a hozam magyar holdankint 200 Kg. szem- és 350 Kg. szalma-terméssel több volt, mint a szomszédos nem trágyázott területen... *Weisz Armin nagybirtó, Békaháza.*
Szívesen konstátálom társaim nevében is, hogy az Önök által küldött száritott sertéstrágya a „Pannónia” szőlőtelepen kitűnő eredményt lett felhasználva, nagyon meg vagyunk vele elégedve s segítségüket a jövőben is Önöknél fogjuk beszerezni. „Pannónia” szőlőtelep, Dzsida pta.

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.
(1913. február hó.)

Vidék	Normális február havi csapadék összeg milliméter	Tényleges csapadék milliméter	Csapadékos napok száma	Normális havi hőmérséklet °C	Tényleges havi hőmérséklet °C	Fagyos napok sz.	Login. ill. hófók 1/20-1/10.	Havas napok sz.	Hőmérték em.
I. a	26	3	2	-1.3	-3.5	6	-15	0	0
b	28	11	3	-0.6	-3.0	5	-12	0	0
c	26	8	3	-1.0	-2.3	5	-13	0	0
d	30	12	2	-0.3	-1.0	6	-9	0	0
II. a	33	12	2	-0.3	-1.2	5	-12	0	0
b	35	12	2	-0.2	-1.8	6	-11	0	0
c	26	12	2	-0.6	-2.2	6	-12	0	0
d	40	20	3	-0.5	-1.5	6	-10	0	0
e	35	20	3	-0.3	-0.4	7	-9	0	0
III. a	35	20	2	-0.5	-1.2	5	-12	0	0
b	55	15	4	-4.1	-5.5	7	-20	0	0
c	32	10	3	-0.5	-3.5	5	-12	0	0
d	25	4	3	-4.6	-7.4	6	-24	0	0
e	35	2	1	-3.2	-5.5	8	-16	0	0
f	25	8	2	-2.8	-5.0	7	-14	0	0
IV. a	50	20	4	-3.6	-5.6	7	-20	0	0
b	30	5	2	-1.7	-4.5	7	-14	0	0
c	29	7	2	-0.9	-3.0	6	-13	0	0
d	50	22	4	-2.9	-5.2	7	-17	0	0
V. a	35	10	3	-0.3	-1.5	7	-12	0	0
b	40	13	3	-0.5	-1.5	7	-12	0	0
c	40	20	3	-0.6	-1.0	6	-10	0	0
d	25	2	1	-3.8	-5.4	7	-19	0	0
e	35	12	3	-3.4	-5.4	7	-19	0	0
f	30	5	2	-2.3	-2.3	7	-12	0	0
VI. a	27	4	2	-3.6	-4.7	6	-16	0	0
b	25	2	1	-3.8	-3.5	6	-16	0	0
c	27	2	1	-3.8	-3.5	6	-16	0	0
d	25	2	1	-3.8	-3.5	6	-16	0	0
e	25	3	1	-3.8	-3.5	6	-16	0	0
f	25	3	1	-3.8	-3.5	6	-16	0	0

Időjárás.

Időjárás dolgában az elmúlt hét (január 30—február 5.) az ellentétek hete volt. Amilyen zord volt az eleje, olyan enyhe, tavaszias volt a vége. Így például Késmárk, Árvaváralja vidékén a hét elején 24—25 fok fagypontra, a hét végén pedig 3—4 fok fagypontra feletti hőmérsékletet észleltek a minimum hőmérőn. Nemkülönbön jeleskedik Erdély is. A hét elején nagyon is kemény tél, a hét végén meg már éjjel sem fagy. Kevésbé ellentétes volt az Alföld hőmérséklete és pedig a hét végén is még fagyra hajlott az éjjeli lehülés, viszont a nappalok a hét elején sem voltak valami nagyon hidegek.

Ami a hét vége felé a nagy enyhülést hozta, a meglepő nagy és gyakori csapadék volt. Térképünk ámbár csak a februári csapadékot mutatja, de azért mégis helyes kifejezője az egész elmúlt hétnek, minthogy január 30 és 31-én alig volt mutatónak is kevés csapadék. Azok a tekintélyes értékek tehát, amelyeket a mai térkép mutat be, február első öt napjáról valók. Számos vidéken ez az öt nap már meghozta az egész hónap normális mennyiségének felét. Ha korai is lenne ebből esős februárra következtetni, ez az ötnapi csapadék mindenesetre jelentékeny mennyiséget képvisel és figyelemreméltó. Ilyen ázott talajban az éjjeli fagyval váltakozó nappali felengedés vetéseink épsége irányában nem közömbös jelenség.

A kifagyás, felfagyás ellen való egyetlen mentésünk, a hó, végképpen eltűnt. Ami még megvan belőle, teljességgel nem jó számba.

A talaj hőmérsékleti egyensúlyán nem nagyon változtatott a múlt hét időjárása, ámbár a nagy hideg a hét elején igen érzékenyen fogyazott a tartalékból, viszont azonban a hétvégi általános és országos enyhülés ismét konzerválóan hatott. Mindenesetre figyelemmel fogjuk kísérni a talajban máris mutatkozó abnormális nagy lehülést és az észlelések felől a „Köztelek” igen tisztelt olvasóit olyan jókor értesíteni, hogy tavaszi diszpozíciójukban még netán tekintetbe vehessék.
Sávoły Ferencz dr.

Kimutatás a ragadós állapotbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1913 február 5.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti állapot		Mult évi állapot	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	118	121	106	106	100	108
Vesztetség	150	154	146	149	205	211
Takonykór	28	29	28	29	12	13
Száj- és körömfájás	12	14	12	14	58	111
Juhhimlő	18	22	21	25	36	92
Ivarsz. hóly. kiütés	2	3	1	1	4	8
Rühkór	146	246	133	180	95	254
Bivalyvész	2	2	1	1	1	1
Sertésorbáncz	60	115	58	111	76	123
Sertésvész	405	1079	441	1212	576	1613

Austriában 1913. év jan. 29-én fertőzve volt: vesztepséggel 37 k. 44 u., takonykórral 7 k. 8 u., rag. száj- és körömfájással 57 k. 135 u., sertésvészszel 106 k. 313 u.

Németországban 1912. év decz. 31-én fertőzve volt: takonykórral 17 k. 18 u., rag. száj- és körömfájással 127 k. 249 u., sertésvészszel 1130 k. 1542 u., rag. tüdőfóbbal — k. — u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeiről.
1913 február 7.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonasztyájának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 6000 q buza változatlan árak mellett. Rozsban az üzlet nem változott. Elénk kínálatlanságban a kereslet esekély volt. Budapest paritásában 19.15—19.20 koronát fizettek.

Takarmanypárban az üzlet változatlan maradt. Budapest paritásában 18.20—18.70 koronát fizettek.

Zabban az üzlet alig változott. A forgalom esekély volt és a helyi fogyasztás csak a napi szükségletet fedezi. Budapest paritásában 21.60—22.—koronát fizettek.

Tengeriben élénkbb üzlet fejlődött ki és az irányzat némileg szilárdult. Budapest paritásában ötengeriért 18.900—19.— koronát és újengeriért 18.60 koronát fizettek.

Eladatott:
Felsőtiszavidéki: 900 mm. 79 k. 23.50 K., 200 mm. 79 k. 23.50 K., 160 mm. 78 k. 23.30 K., 150 mm. 77 k. 23.— K.

Pestvidéki: 500 mm. 78 k. 23.20 K., 600 mm. 77.5 k. 23.20 K., 200 mm. 77.5 k. 23.05 K., 650 mm. 77.5 k. 22.90 K.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79 k. 23.45 K.
Nyírségi: 100 mm. 78.3 k. 23.25 K.

1913. február 6-ról. Tiszavidéki: 1100 mm. 79 k. 23.50 K.

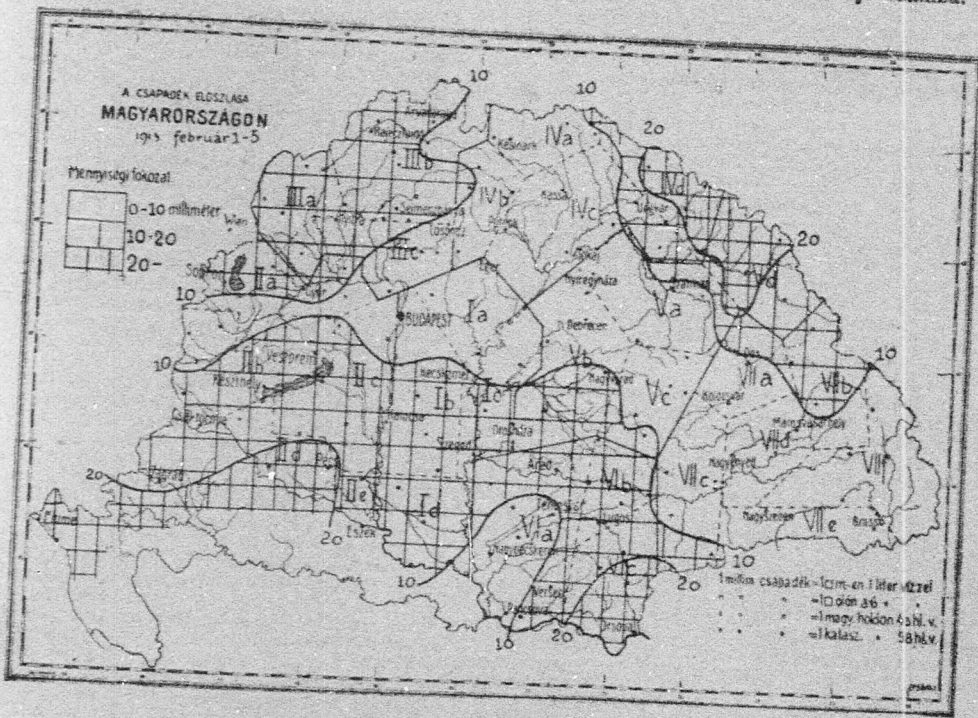
Rozs: 250 mm. 19.10 K., 100 mm. 19.15 K., 200 mm. 19.30 K. kppar.

Zab: 300 mm. 21.70 K., 100 mm. 21.40 K., 100 mm. 21.20 K., 160 mm. 21.10 K., 100 mm. 21.60 K. kpf.

Határvidékek.

(Déli zárlat.)

Buza 1913 áprilisra	23.38 K.
" 1913 októberre	24.46 "
Rozs 1913 áprilisra	20.08 "
" 1913 októberre	19.42 "
Zab 1913 áprilisra	20.78 "
" 1913 októberre	17.68 "
Tengeri 1913 májusra	15.48 "
" 1913 júliusra	15.88 "



A térkép felosztása vármegyék szerint:

(k. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak.)

- I. Duna-Tisza köze: a) Hev., Szol. (Tisza jobbp.) — b) Pest. — c) Szol. (Tisza balp.), Csong. — d) Bács.
- II. Duna jobbp.: a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. — b) Vas ny., Zala, Veszpr. — c) Fehér, Tol., Som. é. — d) Som. d., Bar. ny. — e) Bar. k.
- III. Duna balp.: a) Pozs. é., Nyit. é. — b) Trencs., Tur., Árv., Lip., Zóly. — c) Pozs. d., Nyit. d., Bars, Hont, Nógr.
- IV. Tisza jobbp.: a) Szepl., Sár. — b) Gém. — c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung. d., Ber. d. — d) Zemp. é., Ung. é., Ber. é.
- V. Tisza balp.: a) Szab., Szat. — b) Hajdu, Bék., Bih. k. — c) Bih. ny., Szil. k., — d) Márm.
- VI. Tisza-Maros szög: a) Csan., Ar. ny., Tor. Tom. — b) Ar. k., Kras. é. — c) Kras. d.
- VII. Királyhágón túl: a) Szol.-Dob., Kol. k. — b) B.-Nasz., M.Tor. k., Ud. é. — c) Kol. ny., T.-Arany. ny., A.-Fehér. ny., Huny. — d) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A.-Fehér. k., — e) Szab., Fog., Bras. — f) N.-Kük., Háromsz., Ud. d., Csik.

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGEK

GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

A liverpooli gabonapiacz.

(G. Broomhall eredeti jelentése a „Köztelek” számára.)

Liverpool, 1913. február 4.

Gabonapiaczunk a múlt héten szilárdan állott. Ami a piaci hangulat indító okait illeti, ugy-ezok ugyanazok voltak, mint amelyeket a múlt héten is említettünk, azaz egyrészt Északamerika nagy látható készletei s állandóan bő hozatalai s Argentína megnövekedett kínálata, másrészt pedig a világ nagy és élénk kereslete, párosulva a kedvezőtlen politikai helyzettel. Az e heti világhajózásokkal és uszó mennyiségekkel meg lehetünk elégedve. E héten búzából a világhajózások 3.710.000 q-ra rogtak, ami tetemes emelkedés a multheti 2.919.000 q-val szemben. A buza és liszt uszó mennyiségei pedig 1033.8000 q-ra jöttek fel a héten, a multheti 9.08.000 q-val szemben. E rendkívül tekintélyes elhajózások és uszó mennyiségek legjobb bizonyítékai annak, hogy mily nagy a világ kereslete. Az a tény pedig, hogy az árak nem törtek meg e nagy elhajózások hatására, a vevőknek van szükségük s hogy e nagy mennyiségekre a nagy mennyiségű termelők sietésének természetükről eladni. Hogy meddig tartanak majd e bő világhajózások, az nagyrészt az északamerikai farmerektől és készlettulajdosoktól függ. Argentínából és Ausztráliából az elhajózások kétségkívül bőségesek lesznek továbbra is. Nem biztos, hogy az Egyesült-Államokból is állandóan nagyok lesznek az elhajózások s Kanadát illetőleg ott szinte biztosra vehető, hogy februártól májusig az elhajózások csekélyek lesznek. Talán fölösleges is említenünk, hogy e bő elhajózások állandóan élénk keresletre fognak akadni.

Terméshireinket nem mondhatjuk kedvezőknek. Argentínában a tengerre káros száraz időjárás következtében az exportálható tengerifőleség valószínűleg felére fog csökkenteni, azaz 22-33 millió q-ra. A többi gabonaművek elhajózása ott jelenleg bőséges. Indiában az Egyesült Tartományokban (United Provinces) és Punjab-ban már rendkívül nagy szükség van esőre. A január hónap elmúlt a kellő esőzés nélkül s most már csak gyenge remény van arra, hogy a szükséges esőzés még beálljon. E szárazság az indiai kivitelre szánt buza-termésfőleségben 25% csökkenést okozott ottani becslések szerint. Ha a szükséges esőzés 10 napon belül nem áll be, ugy-e a kivitelre szánt főleség 70%-nyi csökkenést szenvedne.

Mai árjegyzéseink részrakományok cíj. Liverpool q-ként:

	febr. 4.
3. sz. Észak-Manitoba jan.-febr.-ra	1874 K.
Dél-Ausztráliai jan.-febr.-ra	2060 „
78 kg.-os Rosafé jan.-febr.-ra	1957 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1913. febr. hó 7-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Fölhozták a szokott községekben 207 szekér réti szénát, 20 szekér muhart, 11 szekér zsupszalmát, 37 szekér alomszalmát, — szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 14 szekér lóhere, lucerna, zabosbüköny, köles stb., 100 zsák szecskát.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széná I. r. ó 940—1060, réti széná II. r. ó 840—900, réti széná csomagolásra — muhar 900—1100, zsupszalma 400—480, alomszalma 300—400, takar: anyszalma — tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 880—1200, lóhere —, lucerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 460—480. Összes kocsiszám 154. Összes súly 181.800 kg.

Nyers cukor.

Aussigból ————— 22-15 K.

A prágai tőzsde 88%-os nyerseukor árjegyzése. Helyt Aussig rakodó.

Január	25. ————	22. ————	22-20 K.
„	27. ————	22-05 ————	22-25 „
„	28. ————	22. ————	22-20 „
„	29. ————	22-10 ————	22-30 „
„	30. ————	22-25 ————	22-45 „
„	31. ————	22-15 ————	22-35 „
Február	1. ————	22-25 ————	22-45 „

Heti átlag.

Január 27-től február 1-ig	22-13 ————	22-33 K.
Január 20-tól január 25-ig	21-85 ————	22-05 „

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A tavasz közelsége folytán a magvetés mindjobban kifejlődik és az összes magvak állandóan élénk kereslet tárgyát képezik.

Lóheremag. Az irányzat ezen magfélésekben, az arankamentes és jól tisztítható minőségekben állandóan szilárd. Ily minőségek csak győren kerülnek a piacra. Olaszország és Franciaország újra emelte árait, mely árat a vevők akceptálták, mivel a teljes szükséglet ezidőszertig még alig van fedezve.

A magyaránkat tartalmazó ömlesztett áru iránt a gazdák részéről rendkívül nagy a kereslet és irányzata szilárd.

Luczernamag forgalma csak a belföldi szükséglet fedezésére, jó minőségű és jól tisztítható áru szorítkozik, mivel külföld érdeklődése teljesen hiányzik. Az esőverte barnaszínű áru elhanyagolt.

Baltacimamag irányzata esendesebb méderben folyik. **Répmagvakban** a megbízható fajtisza áru ára emelkedő irányzatot követ.

Büköny élénk keresletnek örvend. Ára változatlan. Nyersárúért az árak 100 kg.-ként a következők:

Lóheremag természetitől arankamentes	210—220
„ arankamentesítésre alkalmas	196—206
„ nagyaránkás	150—180
Luczernamag természetitől arankamentes	135—140
„ szép sárgaszínű	120—130
„ kereskedelmi áru	100—110
Nyulszapukamag minőség szerint	160—170
Büköny	23—23 50

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten is élénk kínálat uralkodott és miután a vevők későbbre olcsóbb árakat remélnek, a kínált tételek csak olcsóbb árban találtak vevőre.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 207—208 koronáig, adózatlanul 68—69 K.-ig, míg ellenben másodkézből és vidéki mezőgazdasági finomítottól olcsóbb árban ajánlottak finomított szeszt főleg prompt szállításra.

Denaturált szeszben olcsóbb a kínálat és hordóval együtt nagyban 54 K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz fix árban 56—57 koronáig volt ajánlva azonnali és kampányszállításra és több tétel zárulva is lett. Ekontingensszesz 1 koronával olcsóbb árban kelt.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 61—62 K.

Budapesti jegyzés:

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	207	208
„ adózatlan	68	69
Élesztőszesz adózva	207	207 50
Nyersszesz adózva	205	208
Denaturált szesz	54	54 50

Kicsinyben az ár 1—2 koronával drágább.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsírújak. Az üzlet változatlanul nyugodt irányzatban indult meg, később azonban, a nem egészen elégitő sertésfelhajtások s a gyengébb produkció következtében, határozottan megszilárdult, miután a szükséglet is ismét javultnak mondható. Ugy a disznózsír, mint a szalonna ára néhány koronával emelkedett. I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsisrakományok vételénél

nehéz minőségű	136—137 K.
Könnyebb minőségű	131—132 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	138—139 „
I. r. pestvárosi disznózsír, nagy hordókban	100—101 „
100 kg.-ként minden levonás nélkül.	

Liszt, őrlemények és abrakrakományok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége abrakrakományosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzaszítjegyzesei 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, száskostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.:	17	1670	1640	1610	1580	1550	1510	1410
		7 1/2	7 3/4	8				
		13	12	8 1/2				

Rozslisztárak:

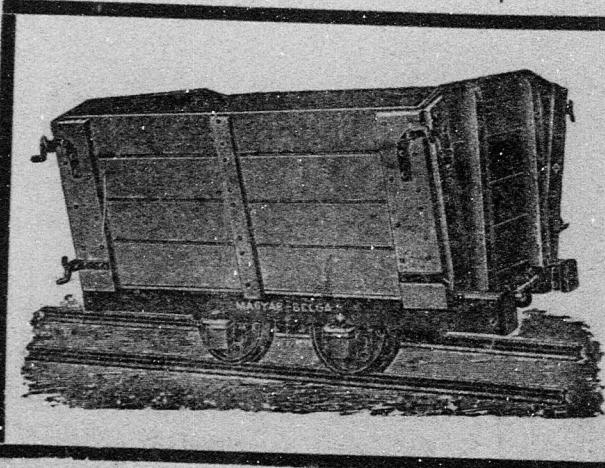
Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K.:	15	1460	1410	1370	13	1230	1160

A többi abrakrakománycikkek árai a következők voltak Budapesten szákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom buzaakorra azonnali szállításra	1250—1260
Goromba buzaakorra azonnali szállításra	1260—1270
Rozsakorra azonnali szállításra	1250—1260
Arpadara és árpaderce	1560—1570
Malomkocoly jan. száll.	1220—1240
Budapesti gyári repcepogácsa	1625—1650
Kincsem melasse ab Selyp	12
Lacta melassit ab Selyp	1250
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest	1675—17
Szárított répaszelet zsák nélkül ab cukorgyár jan.-ápr.	1020—1060
Malatascira	1650—17
Szörplé 48—50% cukortart. hordó nélküli ab cukorgyár	875—9

Állatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiaczon a február 6-iki vásárra 408 darabbal több a felhajtás a múlt hetinél. Decsára ennek az irányzat élénkebb, miután idegen vevők is nagyobb számmal vettek részt a bevásárlásban, hogy a múlt héten jegyzett árak szilárdan maradtak, sőt a gyengébb minőségek és bikák árai 2—3 koronával q-ként emelkedtek. A csütörtökön megtartott sertés vásár felhajtása 2352 darab. Irányzat: vontatott, eladatlanul visszamaradt 554 darab sertés. Az e heti bécsi szarvasmarhavásárra a felhajtás 608 darabba kevesebb; a kínálat elégtelenség bizonyult, a vásár szilárd irányzat mellett kellemes hangulatban bonyolódott, drágábban fizettek legelésrendű és elsörendű minőségeket 1—2 koronával, középminőségeket 3—4 koronával és a gyengébb minőségeket 4—6 koronával. Vágóbiták, bivalyok és egyéb kiesontozni való jószág árai általában 5—6 koronával jegyeznek magasabban, mint a múlt héten 100 kg.-kénti élőszuliban levonás nélkül. Az e heti bécsi sertés vásár felhajtása 13.070 darab. Annak következtében, hogy a vásárra körülbelül 4600 darabbal kevesebbet hoztak, az üzlet szilárd alakot öltött s a magyar sertésekért általában 8 fillérral, a lengyel hussértésekért minőség szerint 10—16 fillérral többet fizettek, mint a múlt héten kg.-kénti élőszuliban levonás nélkül.



Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.
 Budapest, Hungária-körút 115—117. szám.
Gazdasági vasutak
 nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás bérlet.
 Költségvetés, katalógus díjtalan. Allandó nagy raktár!

Budapesti lóvásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1913 február 6

Felhajtott:	Árak
Jobb minőségű csikó, remonda	30 drb 248-510
Könnyű kocsiló (jukker)	18 " 270-780
Nehéz (hintós)	12 " 800-1000
Igás kocsiló (nyugati vér)	50 " 310-415
" könnyű	180 " 150-300
Fuvaroslovak	60 " 280-320
Paraszlovak	95 " 100-210
Alárendelt minőség	370 " 24-98
Összesen	713 drb
Eladatlan maradt	313 drb

Irányzat: élénk. Székesfehérváros lovágására vásárolt 179 drbet 42-138 K.-ig.

Budapesti vágómarhavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1913 február 6.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj felhajtás 1983 drb	Elsőrendű hizott 173 drb
Mult vásárról	Másodrendű " 1509 "
visszamaradt	Alárendelt minőség 226 "
Összeg 1983 drb	Növendékmарha 12 "
Eladatlan vágóhidra	Bivaly 63 "
Összeg 1983 drb	Összeg 1983 drb

Nem szerint:

Bika	200 drb
Ökör	1064 "
Tehén	719 "
Növendék-bivaly	63 "
Összeg	1983 drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1006 drb
Magyar tarka	977 "
Olasz marhák	...
Horvátors. marhák	...
Boszniai marhák	...
Összeg	1983 drb

Árak
(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben)

1913 február 6	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	94-104	68-92	56-66
Tarka hizott ökör	96-110	70-94	60-88
Konzerv ökör	90-96	70-88	54-68
Fehén	84-96	68-82	56-66
Bika	...	50-56	...
Növendékmарha	...	46-72	...
Bivaly

Irányzat: élénk, az árak bikáknál és silány minőségűeknél 2-3 koronával emelkedtek métermázsánként.

Budapesti szurómarhavásár.
1913 február 4

Fölhajtott:	Árak
Magyarországból élő borjú	304 db 110-120 100-108
" rugott	...
" leölt	...
" éves	...
Ausztriából élő borjú	...

Árak: kor. értékben páronként

Magyarországból élő bárány	drb 22
" lessurt	...
Ausztriából " gödölye	...
Galiciából rugott borjú	...
Ausztriából élő bárány	...
Összesen	334 drb

Eladatlan maradt: drb élő borjú, drb rugott borjú, drb élő bárány, drb lessurt bárány.
Irányzat: lanyha, az árak változatlanok.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.
1913 február 6

Heti felhajtás összege	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
jan. 31-től febr. 6-ig	269	9591	9750	765

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehéz páronként 280-380 kg-on	Páronként 300 kg-on felül	Páronként 220-300 kg.	Könnyű 280 kg.	Husos fajta
1) jan. 31. febr. 6
2) jan. 31. febr. 6	124-130	126-140	125-133	128-138	142

1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. élőszul és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár közepes, az árak 2-4 fillérrel emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertésüzem telepeinek jelentése a „Köztelek” részére.
(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz páronként 400 kg. felül	fillérig
Óreg közép " 300-400 kg.	...
Fiatall nehéz " 320 kg. felüli súly 146-148 "	...
Fiatall közép " 250-300 kg. 142-146 "	...
Fiatall könnyű " 250 kg.	...

A hízott sertésüzem irányzata: nyugodt.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldási szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.
(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII., Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1913 február 4.

Sertésveszen átment	kilogrammig	fillér
"	60-100	116-118
"	100-120	116-118
"	120-160	118-120
"	160-200	120-120
Sertésveszen át nem ment	80-100	96-100
"	100-120	100-104
"	120-160	104-108
"	160-200	108-110

Árak élőszuliban, kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: változatlan.

Bécsi sertésvásár.
1913 február 4.

Felhajtás:	Minőség szerint:	Származás szerint:
drb	Magyarországból	drb
Hussertés	8659	Magyarországból husos
Zsírertés	6411	Magyarországból zsírfajta
Összesen	13070	Galiciából
		Osztr. tartományokból
		Németbirodalomból
Eladatlan maradt	90	Összesen

(Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zsírertés	132-136 kiv.
Középsortés	124-130
Óreg sertés	114-124
Könnyű és szedett sertés	110-122
Süldő (lengyel, erdélyi)	100-130 kiv. 132

Irányzat: szilárd, összes minőségű zsírertés 8 fillérrel és összes minőségű hussertés 8-16 fillérrel drágább. Az üzlet menete csendes. A felhajtás elégtelennek fog bizonyulni.

Nemzetközi gabonapiacz 1913 február 1-től 1913 február 8-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidős árak						
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó	
Buza	7	23.85*	22.00**	25.70	22.50	25.85	26.90	20.42	...	16.36	18.55	Márcz.	23.46	19.66	24.61 ³	26.76	18.40 ²	17.96 ²
	31	23.25*	21.79**	25.70	22.60	25.33	26.46	20.42	...	16.57	18.55	Április	23.58	19.55 ¹	24.80 ²	26.84	18.32 ²	17.83 ²
Rozs	7	19.65	...	20.30	19.00	21.49	19.38	14.63	Márcz.	20.12	...	20.52 ²	19.83
	31	16.75	...	20.60	19.00	21.79	19.14	14.63	Április	20.28	...	20.80 ²	19.36
Zab	7	22.40	...	21.80	18.40	18.85 ^a	Márcz.	21.93	...	20.32 ²
	31	22.40	...	22.20	18.50	22.38	Április	21.46	...	20.48 ²
Tengeri	7	18.90	13.68	20.60	21.60	18.85	10.39	...	Márcz.	15.52 ²	18.39	17.32 ²
	31	18.90	13.88	20.60	21.60	18.85	10.39	...	Április	15.90 ²	13.83 ¹	17.32 ²	10.64 ²
Árpa	7	18.80	...	20.80	19.50	24.15	Márcz.	15.46 ²	13.47	17.32 ²	10.20 ²
	31	18.80	...	21.20	19.80	24.74	Április	15.88 ²	13.47 ¹	17.32 ²

Jegyzet: *) 79 kg. tiszavidéki. *) Május.
**) Ausztriai. *) Julius.
1) Március. a) Uj term.

HUNGARIA Általános Biztosító Részv.-Társ.
Budapest, IV., Károly-körút 2. szám.
Részvénytőke 6 millió korona.
Elnök: gróf Károlyi Imre.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, betegségi, töréses lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden esély ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségek ellen (lépfene, száj- és körömgyulladás és szerzőgő uszók).

A társaság kártellen kívül áll.

Bécsi szurómarhavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1913 február 6.

Főhizatal:	db	Árak	
		(kg.-ként állérekben tisztán súlyban)	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból 615 borju	—	—	—
leölt	322	160—168	138—158
Ausztriából 615 borju	—	—	—
leölt	4043	160—170	136—160
Magyarországból 615 bárány	—	—	K. párja
Ausztriából 615	—	—	K. párja
Magyarországból leölt	491	34—56	K. párja
Ausztriából leölt	—	—	K. párja
Magyarországból leölt sertés	810	138—140	zsirsértés
Ausztriából	1009	128—158	hussértés
Magyarországból leölt juh	256	116—130	—
Ausztriából	—	—	—
Összesen:	6931	drb	

Irányzat: lanyha, borju 300 darabbal kevesebb a múlt vásáron mindazonáltal a multheti árat megtartotta. Sertések szintén 500 darabbal kevesebb, az ár 4—6 fillérel drágább. Juh a multheti árt megtartotta, prima bárány 2 koronával, másodrendű pedig 3—4 koronával drágább.

Bécsi juhvásár.
1913 február 6

Főhizatal:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	795	Angol husoa ürük	70—74
Galicziából	—	Elsőr. hizl. ürü	64—68
Oszták tartományokból	—	Középm. hizl. ürü	58—62
	—	III-ad rendű	—
Összesen	795	Anyá juh	—

A szabadalmazott

Jurenák-eke

szerkezete egyszerű,

kezelése könnyű,

szabályozása gyors,

kb. 50%-kal többet szánt,

kb. 30%-kal kevesebb vonderőt igényel,

legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK” szab. ekegyár
R.-T., MAROSVÁSÁRHELY.

6024

Irányzat: Múltán kevés vevő jelent meg, úgy a vásárlás igen lanyha volt és minden áru 1—2 fillérel olcsóbb lett.

Szerkesztői üzenetek.

G. Nagykondai előfizető. A magtermést adott tarlóherőre a következő évben jó takarmánytermést hozhat, sok vidéken rendszeresen magot fognak a tarlóheréről. De ha a here amugy is gyenge és a kaszálása oly későre marad, hogy a hidegek előtt kellőleg meg nem érősdhet, a magfogás ártalmára is lehet; okszerű eljárás mellett azonban álláspontja helyes.

M. P. Kérdőfele. Ingyen répmag czimén nézetünk szerint önöknek nincsen jogos követelésük, mert a szerződés csak a vetésre szükséges répmagról szól, a vetési szükségletet meghaladó mennyiséget tehát a gyár se természetben szolgáltatni, se értékben megfizetni nem tartozik. A 10 q megjelölése a szerződésben nem annyit jelent, hogy minden 10 q répa után 1 1/2 kg. répmag jár ingyen, hanem csak annyit jelent, hogy minden 10 q után másfél kg. az a maximum, amennyit a gyár ingyen szolgáltatni tartozik. Sz. F.

R. I. Az illeték között létrejött szerződés az ön jogaira nincs befolyással. Irányadó az, hogy ön beleegyezett a szolgáltatási szerződés átruházásába. Igényeivel tehát csak az ellen fordulhat, akire a szerződés átruházott, tehát a jegyző ellen. Sz. F.

V. V. Az illeték a tilos időben való vadászattal az 1883. évi XX. t.-cz. 29. ill. 31. §-ába ütközés kihágást követve el és 120 korona pénzbüntetésben marasztalendő. Az elkövetés a 31. § alapján jogos volt. Jogorvoslatra nincs ok és alap. A nyomok, mint ténybeli adatok, bizonyítékokhoz nem vezetnek. Sz. F.

S. I. Kérdőfele. A bíróság előtt folyó végrehajtási ügyben az adatok teljes ismerete nélkül véleményt nem adhatunk. Sz. F.

M. J. A haszonbérbeadó a cselédség részére szükséges ágfia kiszolgáltatásával tartozik és ha a gallyazásból ki nem kerül, akkor más módon kell a szükségletet fedeznie. Ha a bérbeadók egyes fasorokat eladtak, felelősek az így okozott hiányért és azt pótolni tartoznak. A természetes avulás folytán szükséges újrapítés terhe nem a haszonbérbeadót, hanem a haszonbérbeadót illeti, szintugy a bedőlő fal helyreállítása is. A bérbeadónak jogukban áll a bérlet ellenőrizni, hogy javítási kötelezettségének megfelelő-e. Sz. F.

Malom. A szóban forgó czikk az Aradi-féle hordozható vasbetonházakat ismereti. Utóbbiak a gyakorlatban jól beváltak s tűzbiztosaknak és tartósaknak bizonyultak. Ezen hordozható házakat illetőleg szívesen ad felvilágosítást azok feltalálója: Aradi János (Budapest, I., Magyarádi-u. 56.). G. G.

Sz. I. Csorvás. A magtárakban alkalmazott erőleges elevátorok hasonlóak a cséplőgépek elevátorjához s azoktól főleg csak méreteikben különböznek. A erőleges felvonókat házilag nem ajánlom előállítani, mert a gyári előállítás szemben megtakarítást nem lehet elérni s főleg azért, mert azok készítése szakismeretet és pontos munkát igényel. Erőleges elevátorok szállítására szívesen ad minden kötelezettség nélkül ajánlatot és küld tervet bármelyik nagyobb malomberendezésekkel foglalkozó gyár s többek közt Kroecker Pál mérnök (Budapest, VI., Váci-körút 61.). G. G.

W. K. Budapest. A közölt téglaárak mellett határozottan gazdaságosabb mészpiszfalakat építtetni, mint téglafalakat. Mészpiszfalakat cselédházaknál 45 cm. vastagra készíthetők. Mészpiszfalakkal 1 m³ falazathoz 100 kg. égetett mész szükséges. Ha azonban a homok nagyon apró szemcséjű, akkor ajánlatosabb kövőbb keverést (110—120 kg.) használni. Mészpiszfalakat a egyéb falazatok részletesen vannak ismertetve Groffits: „Mezőgazdasági Építészeti”-ében. (Kapható: Pátriánál.) Ha közelben salak található, úgy szóba jöhetne a higiénikus betonfal is, mely sok esetben olcsóbb és jobb, mint a piszfal. Ezen falak készítéséről Mattyok Aladár mérnök (Budapest, Lónyay-utca 45. sz.) adhat felvilágosítást. G. G.

M. J. Tábor. Községi istállók tehének, se tések, baromfiak részére különösen Németországban nagy számmal található. A fenti istállók kombinálásának hátrányát eddig nem észlelték. Bátran ajánlhatom azért az ideiglenesen tervezett átalakítást, különösen, ha kellően gondoskodva lesz a trágyaló gyors és tökéletes elvezetéséről s kielégítő szellőzéséről. G. G.

S. B. A mintában a taraczkának (*Trifolium repens* L.-nek) a magját találtak keverve buzavirág (*Centaurea Cyanus* L.) maggal. Az előbb említett növény hosszú taraczkái miatt mint kollektum szántóföldi gyom ismeretes. Rossz legelőknél fiatal növénye tűrhető takarmányt ad s taraczkja is felaprítva értékes takarmányt szolgáltat. Kitűnő talajkötő, különösen futéhomoknak vagy töltéseknek a megkötésére igen alkalmas. Magja a kereskedelemben ritkán kapható (rendesen az értéktelen *Vulpia Myurus* magját árulják ezen a néven). Ha a mag talajkötési célra ott helyben felhasználható nem volna, úgy ajánlatos azt valamelyik nagyobb magkereskedőnek megvételre felajánlani. *Kozma.*

Cs. L. Sárvár. Bármelyik állami vegyvizsgáló állomásnál, de az OMGE. vegyvizsgáló állomásánál is, amely az egyesület tagjainak 10% engedményt ad.

G. M. Kolozsvár. Már most elszórathatja a műtrágyát és pedig kat. holdanként úgy 4 q thomassalakat. Tanácsos lesz a fejlődő lucernát chilisalétróval is felültrágyázni.

R. H. A földmívelésügyi minisztérium XI. főosztályához forduljon. A körvényre 1 koronás bélyeg kell.

F. V. P.-Szántó. A baromfiak beszerzési forrásait részletesen ismerteti a „Mezőgazdasági Kalauz” című könyv, amely megrendelhető lapunk kiadóhivatalában. Esotleg tessék a Baromfitermesztők Országos Egyesületéhez fordulni.

J. M. Etéd. A gazdaköri ölnök fia is részesülhet az ösztöndíjban, ha a feltételeknek egyébként megfelel.

Sch. J. Sörnye. Hogy kérdésére érdemleges választ adhassunk, ismernünk kellene az ottani piaci árat és egészen pontosan a takarmány minőségét; így azonban csak hozzávetőleges felvilágosítást nyújthatunk. 1. Ha nagyon penészes és rohadt, akkor legfeljebb az slomszalmával egyértékű. 2. Annyit ér kb., mint a tavaszi szalma. 3. Ezt nem értjük. 4. A „beherdatás” fogalma magában foglalja nézetünk szerint a kazalba rakást is.



Távíratcím: POKRÓCZTELEP SOMOGYSZILL.

Lópokróc előnyarájant!

Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdzhessünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal óhajunk összeköttetésbe lépni. Araink még kisebb vételeknél nem létezett alacsonyága és araink elsőrendű kiváló jóságá reményleni engedi, hogy a hazafias gazdaközönseget állandó vevőinknek nyerjük meg. **Hogy ezt elérhessük, bármely posta- vagy vasutállomásra már két darab próbamegrendelést is bérmentve szállítunk.**

Araink: Elsőrendű, nehéz téli uradalmi gyapjúpokrócok

1. sz. legjobb minőségű, 220 cm. hosszú, 175 cm. széles, ára 11 korona.

2. sz. legjobb minőségű, 200 cm. hosszú, 165 cm. széles, ára 9 korona 50 fillér.

3. sz. legjobb minőségű, 180 cm. hosszú, 145 cm. széles, ára 8 korona

darabonként, minden kívánt színárnyalatban.

Rendelések a beérkezés napján a legpontosabban eszközöltenek.

Ilyen minőségben és méretben ezen árért egyetlen bel- és külföldi ország sem szállíthat.

Megrendelési cím:

„SOHR” Magyar Lópokróc

Szétküldési Telepe, Somogyszill.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!

Európszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

Eredeti „Kalmár”-rosták

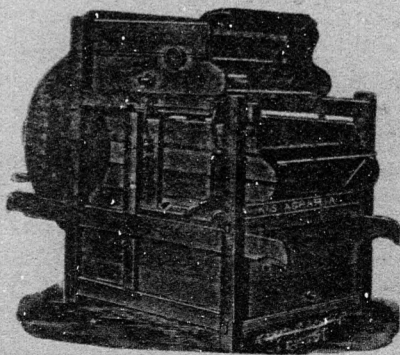
Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

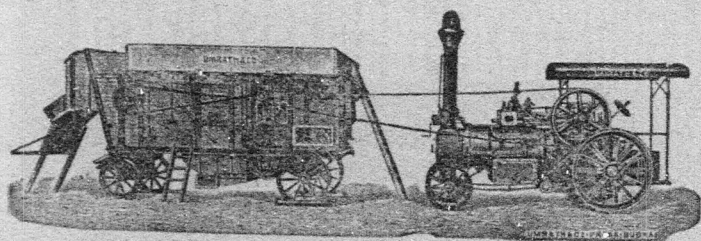
KALMÁR ZS. és TÁRSAI, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde. Vezérképviselőt

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. Váci-körút 32. sz.





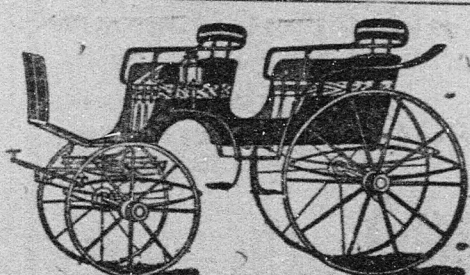
Cséplőgarniturák kiváló teljesíthetőséggel.

Fényesen bevált új szerkezetek, egymint: gyűrűsketésű csapágyak az összes tengelyeken kívül és belül, hét szalma áztengely, három szelelő, kinczos serlegelhorádó, polyvamegrostlódó, polyvakifuvó. Lokomobílok és utimozdonyok, üzembiztonság és csekély tüzelőanyagfogyasztás tekintetében utólrhetetlenek.

Umrath és Társa, Budapest, V. kerület, Váci-körút 60. szám.

Gyártunk: lokomobílokat, gőzcsepplőgépeket, szalmasajtókat, szalmakazalozókat, járgányokat, cséplő- és tisztítógépeket, takarmánykészítőgépeket, vető- és aratógépeket, borsajtókat, szivattyúkat. : : Kívánatra ingyen küldünk gazdagon illusztrált árjegyzéket és ajánlatokat.

FELTALÁLÓK UTMUTATÓJA
 SZABADALMAZÁSNOZ ÉRTÉKESÍTÉS-
 HAZ NÉLKÜLÖZ HÉTÉLTENI
 DÍJTALANUL KÜLDI:
ÁRON ÉS MOLNÁR
 SZABADALMI ÉS ÉRTÉKESÍTÉS
 BUDAPESTI JÓZSEF-KÖRUT 60. szám
 ELŐRANGU
 OSZTERGÓTTÉSI
 PÁRTYAZÁSOK
 ÉRTÉKESÍTÉSI
 FELÉVENKINT
 MŰKÖDÉSÉT
 ERŐMMEL
 KITÖNTETVE
PATENT
 VERWERTUNG.
 TELEFON 140-55
 KONTINENTÁLIS KÖRUTAZÁSOK FELEVENKINT!

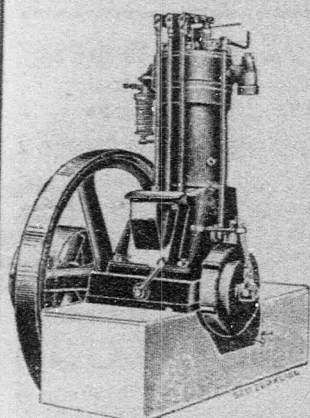


Kocsiarucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.
 Kocsiarucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-úti raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. : : Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld.

Takarmánykamrák, malmok meghajtására, kastélyok, tanyák villamos világítására, szivattyúk és cséplőgépek hajtására, ipartelepek számára
 a legmegbízhatóbb és legtökéletesebb üzempép a

BRONS MOTOR

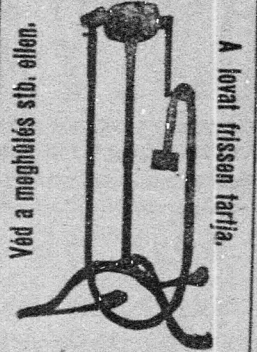
a legújabb Diesel-rendszerű magasnyomású nyersolajmotor



- Legegyszerűbb szerkezet.
- Nincs előmelegítő lámpa.
- Nincs gyújtógyertya, sem gyújtócső
- Nincs villamos gyújtó.
- Nincs vízbefecskendezés.
- Nincs légszivattyú.
- Nincs nyersolajszivattyú.
- Nincs füst- és koromképződés.
- Nincs hatóság ellenőrzés.
- Nincs robbanás vagy tűzveszély.
- Nincs elpiszkolódás.
- Nincs üzemmazar.
- Legkevesebb üzem.
- Legkevesebb fogyasztás.
- Minden pillanatban indul.
- Mindig üzembiztos.
- Bárki kezelheti.

4 HP-től kezdve minden nagyságban készül.
 LAURIN ÉS KLEMENT R.-T. Bronsmotorgyáranak vezérképviselője:
FARAGÓ ANDOR OKL. BÉPÉSZMÉRNOK MŰSZAKI IRODÁJA
 Budapest, V. Vécsey-utca 2. szám.
 Telefon 120-70. Telefon 120-70.

Felülmulhatalnok a Stewart-féle
lónyíró-gépek,
 szarvasmarhák és kutyák részére is.



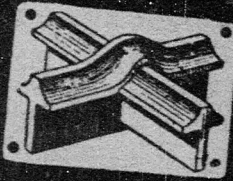
Hajtómű aczélből, pormentes tartóval. : :
Ára 60 korona.
 Kapható minden szakbavagó üzletben. 7291
 Markt & Co. Hamburg 1.

Asbestpalagyári gépberendezéseket
 Beck mérnök szab. szerint, automatikus folytonos üzemel, nagy-, közép- és kisüzemekhez a legmesszebbmenő minőségi és jövődolmezőségi jótállással gyárt és szállít
SZANTÓ és BECK mérnök
 speciális cementipari gépgyára
 BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCZA 7.

Tölgyfa-szőlőkarót
 200 méter hosszú, hasított, száraz, Mesztegnyó (Somogy megye) vasútállomásról szállít **Ungár Dezső** Budapest, V., Nádor-u. 30. 7369

Vetőmagvak
 legjobb minőségben, tavaszbuza, sörárpa, zab, búkköny, lóhere, luczerna, fűmagvak kaphatók; prima perzselt szalonna raktáron
 Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Aruostályánál, Nagyváradon.
 Táviratczim: „EGYESÜLTEK”. 6434

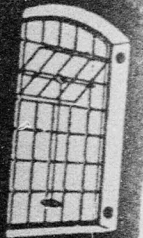
Arankamentes lóhere, luczerna, szapuka, valamint baltaczim stb. magvak megbízható minőségben **Hernfeld Adolf** magnagykereskedő cégnél **Wien, 2/1.**



Szab. „Köpplinger“-rendszerü Idomvasablakok

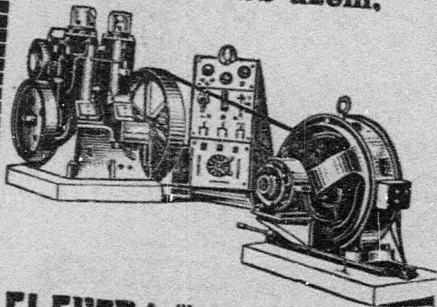
a legjobb és a legolcsóbbak.

Egyedüli gyártója: — ismertetéssel és költségvetéssel díjtalanul szolgál —
Lepter János vasszerkezeti és idomvasablakgyár **Telefon 55-22**
 Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.



Villamos világítás

saját teleppel
 nyersolajmotor-üzemre
 gazdaságok, kastélyok stb. részére.
Szivattyutelepek. 478
 Olcsó árak. Gyors szállítás.
 Legolcsóbb üzem.



ELEKTRA villamos és erőtelepeket építő r.-l.
 Budapest, VI., Gyár-utca 11. B.

WOHANKA FELE

NYERSOLAJ MOTOROK
 és LOKOMOBILOK.
 ÜZEMKÖLTSÉGEK
 NAGYSÁG
 SZERINT 1½-2 filler



ORÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINCS ROBBANÓ
 és TŰZ-VESZÉLY! MINDEN PENZÜGYÖRI
 ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.
WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
 V. VÁCZI-KÖRUT 76.

Antimycel védi a vetést! A vetőmagot, mint
 zab stb. a madarak, sem az egerek,
 giliszták és más állatok nem eszik meg.
 Antimycel óvja a növényi betegségektől és meg-
 Antimycel óvja a vetőmagot a rothadástól.
 Antimycel nem befolyásolja a magvak csira-
 képességét, miért kezesesség vállal-
 tatik. Tavasszi vetéshez buza, rozs és
 árpánál stb. 100 kilogrammra 600 gramm
 Antimycel szükséges.

E. FREUDENFALL
MUSZINA, Galiczia.

7380
 Egyes ügynökök felvételnek. — Pros-
 pektns ingyen. Levélzés német nyelven.

**ADÓ- ÉS
 ILLETÉKÜGYI
 SZEMLE**

HAVI
 FOLYÓ-
 IRAT

Benedek Sándor Dr. Fellner Frigyes
 kir. közigazgatási íróhelyből egyetemi m. tanár

Dr. Hegedüs Loránt
 országgyűlési képviselő, egyetemi m. tanár

közreműködésével szerkeszti
Dr. KLUG EMIL
 ügyvéd

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Budapest, V., Alkotmány-utca 19. szám

Előfizetési díj:
 Egész évre 24 kor. Fél évre 12 kor.
 Egyes szám ára 3 kor.

A szemle mindenkor különös figyel-
 mére méltatja mindazon adó- és
 illetékügyi kérdéseket, amelyek a
 gazdaságkörülményeket érdeklik.
 Mutatványszám kívánatra ingyen!
 Megrendelhető a „Patria” nyomda
 r.-t.-nél is, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A 31 év óta
 fennálló
Fischer-
 féle

ZSÁK ÉS PONYVA

GYÁR BUDAPEST,
NÁDOR-U. 31/33
 egyike az ország legmegbíz-
 hatóbb beszerzési forrásainak.
LÓPOKRÓCZOK

MANILA-KÉVEKÖTŐK,
 valódi amerikai
szőlőkötöző-FONALAK
 jobb és olcsóbb
 mint a raffia.
 Egyszer használt ponyvák, termény- és illeszté-
 zsákok is állandóan jutányosan kaphatók.



TÖREKRÓSTA
 GRAEPEL HUGO SZABADALMA

GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

malomépítéssel, gép- és rostalemezgyár, Marschall Sons & Co. Ltd. vezérügynöksége
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 40-46. SZ.
 Ajánlja páratlan szab. lemeztörekróstaít
 bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglevő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törekróstaít
 Magvesztést kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza.
 Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan hasz-
 nálatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

GARRETT RICHARD AND SONS LEISTON
 (Angolország).
 Alapítva 1778-ban.



Telitett és tulhevitett gőzlokomobilok és félstabilgépek
 mint a jelenkor legmegbízhatóbb és leggazdaságosabb üzem-
 gépei mezőgazdasági és ipari célokra.

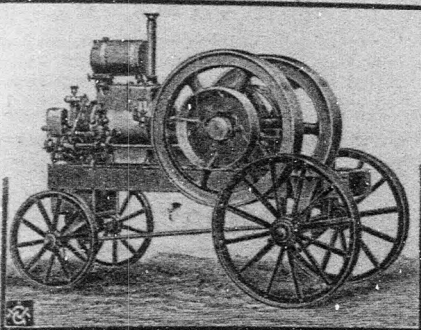
Complett cséplőgarnitúrák. Gőzteherautomobilok, gőzútmozdonyok;
 ipartelepek és vállalkozók elengedhetetlen szállító eszközei.

Uti gőzhengerlők
 csekély átalakítással traktorként hajtóerőnek is alkal-
 mazhatók.

MacLaren egy- és kétrendszerű gőzekék.

Vezér-
 képviselő: **FLEISCHL SAMU** cég, BUDAPEST, V. Kerület,
 Nádor-utca 28. szám, I. em.
 Szívesen szolgálunk felvilágosítással és árajánlással. Díjtalan mérnöki kiküldetés.

Az állami gépgyár gyártmányai:

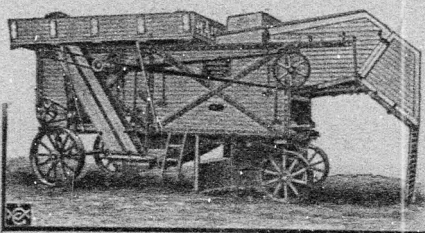


Benzinlokomobilok

porlasztóval (karnurátor) és szab. szelephűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyenletes járás
Egyszerű kezelés! Fűvés benzinfogyasztás

Nyersolajüzemre is átalakíthatók.

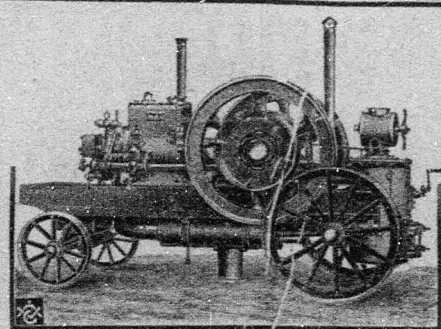


Acélkeretű golyóscsapágyas

cséplőgépek.

Csekély hajtóerőszükséglet! Csekély kenőanyagfogyasztás! Tengelykopás kizárva!

Nagy teljesítőképesség!

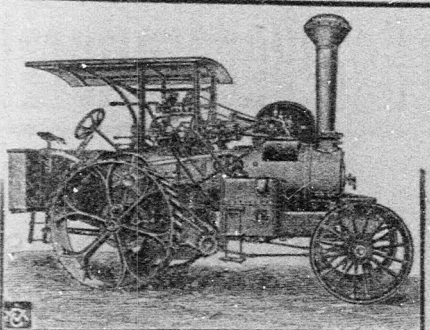


SZIVÓGÁZLOKOMOBILOK

Ujdonság! Szabadalom!
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!

Könnyű kezelés!
Üzemköltség naponként kb. 5 korona.

Földgázüzemre is alkalmasak!



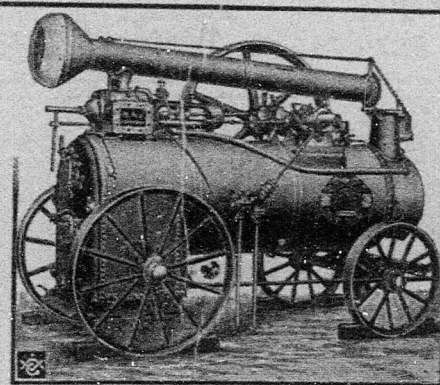
UTIMOZDONYOK

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem!
Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontatásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

Eredeti Kalmár-féle gabonatisztító rosták.

Resiczai acélekék.



GOZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szerkesztve.

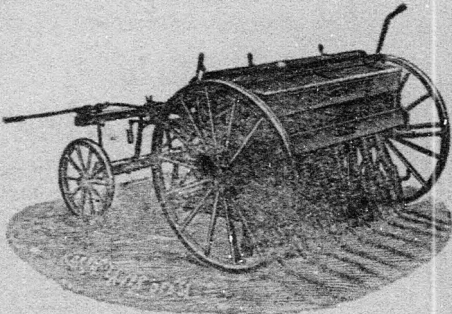
Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerőszükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

A Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár r.-t. gyártmányai:

„Losonczi” tolóhengeres,

„Rekord” meritőkanalas rendszerű vetőgépek.

Különleges répavetőgépek.



Szab. „REKORD II”

mütrágyavetőszerekkel kombinált SORVETŐGÉPEK.

Uj árjegyzékünk megjelent!

Kivánatra szivesen megküldjük!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

Budapest, Váci-körút 32.

BK RONNY
ÓMIKSFELDI GÉPGYÁR
 vezérképviselete
RACZ FERENCZ
 MÉRNOK
 BUDAPEST, VILÁGBÉNY-U. 84.
 TELEFON: 46-36.

MOTOROK

DIESEL -
 BRUNA -
 SZIVOGÁZ -
 FÖLDGÁZ -
 BENZIN -



KÖLTSEGEVETÉS-MÉRNÖKI TÖRÖKSZÁLLÁS DÍJTALAN

Tudakozó és megszállóhely

idegen zevők részére és bevásárlási
 ügynökség eredeti **simmenthali**
tenyészállatok bevásárlására. 5800

Hotel zur „**KRONE**“ Erlenbach, Simmenthal
 (Svajcz). ■■■■ Tulajdonos C. HOFER.

PALMA
 Valódi
 KAUCSUK-CIPÓSAROK
 DOBOZA,
 MINŐSÉGE
 egyaránt **ARANY**

25 vagon
alomszalma

eladó ab Győrasszonyfa, vevő által
 préselve, általam a vasutra hordatva,
 mázsánként 2 korona 10 fillérért.
Tápi bérgazdaság, u. p. Győr-
asszonyfa. 7304

MOTOROK

Irta:
Ordódy János
 okleveles gépészmérnök, a magy. kir.
 technológiai iparmúzeum számára a gáz-
 motorkezelők tanfolyamának
 előadója.

Kézikönyvvilágítógáz-,
 generátorgáz-, benzín-
 és nyersolajmotorok
 szerkezetéről, haszná-
 latáról és kezeléséről.

Ara vászonba kötve
5 korona.

Kapható a „Pát-ia“ r.-t. könyvkereske-
 desében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

400 hold
tiszamenti legelőre
 az 1913. évi legelőtési idényre
marhát vállalunk.
 Érdeklődőknek felvilágosítással
 szolgál a 7296
sályi bérgazdaság (Borsod m.)

CZERNY-főle
UNIVERSAL BÖRKENŐCS

kitűnő eszmének és az összes bőr-
 tárgyaknak. Véd hideg, nedvesség
 ellen és a bőrt teljesen vízmentessé teszi.
 Nékülözhetetlen vadászoknak, erdőszek-
 nek, gazdászoknak stb.-nek. Bédogdoboz
 1/2 kg. 34 fillér, 1/4 kg. 56 fillér, 1/3 kg.
 98 fillér, 1 kg. 168 kor. — Nagyobb
 szükségletnél külön árjegyzék ingyen.

ANTON J. CZERNY, Wien
 Levelezés: XVIII. Carl-Ludwigstr. 2a
 Raktár: I. Maximilianstr. 8. 1804



HIRDETMÉNY.
 Alulírott uradalomban eladó
 20—25 drb teljesen kifejlett
élő dámvad. 7271
Gróf Esterházy Pál ura-
dalmi igazgatósága Pápa.

Kiváló jó minő-
 ségű, elsőrendű **szénát**
 bármely állomásra és bármely mennyiségben
 vagonrakományokat szállítok. Száraz, egészséges,
 sás és békarakkamentességért szavatolok.

Szállítok: **steier, szlavóniai és**
magyar szénát
 saját bevásárlási telepeimről, lóherét és zabos-
 búkkönyt uradalmaktól.

Nyitrai Andor szén- és szalma Pécselt
 nagykereskedő
Indóház-utca 28. szám.
 6144

VII. évfolyam VII. évfolyam

Budapesti
Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IX., Mester-utca 5.
 Nékülözhetlen minden földbirtokosnak, ki
 állathizlálással, állattenyésztéssel foglalkozik.

■ Egyedül szakközlöny, mely-
 ben az állatértékesítés statisztika a
 atal olvashatók.

Előfizetési ára egész évre 10 korona

Osztopánban (Somogy megyében) a vasut-
 mentén egy 500 holdas prima első osztályú
birtok
 urilakkal, szép parkkal és kelő gazd. épületekkel
eladó.
 Ugyancsak Osztopánban egy 200 holdas birtok
 is urilakkal eladó. — Felvilágosítással szolgál:
Ring Lipót és Samu özég, Kapovár.
 7320

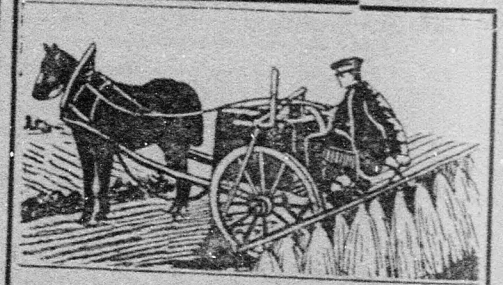
MUNKÁCSY GYULA
 BUDAPEST

A SZAL-SÁRJANY VÉDETT ÉS
 FELVÁSÁRLÓI SZERKEZETŰ BŐR-
 HŐKÖZ.



KERJEN ÁR JEGYZÉKÉT.

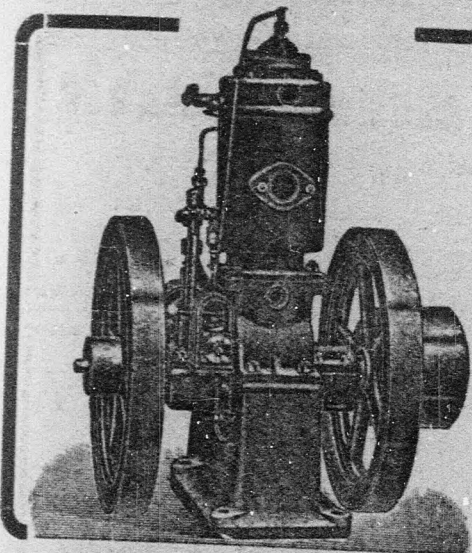
Gőzekegarnitúrát
 kettős rendszerűt, 2—3 évet
 használtat, 16 esetleg 20 lóerőjűt
megvételre keres
 a sályi bérgazdaság (Borsod m.)
 7397



Önműködő
növénypermetező,
 vadrepce, vadmustár és más gyom kúr-
 tására, valamint répa- és burgonyapermetezésre
 gyári áron szállít 7171

IG. HELLER
BÉCS, II/8., Schrotzbergstrasse I.





Villamos világítási és erőátviteli telepek.
Szivattyutelepek és teljes vízellátási berendezések.
Takarmánykamrák nyersolaj- vagy benzinmotorral.
Specziálítás: „Reform“ nyersolajmotor villamos gyújtással.

Mérnöküldés, költségvetés díjtalan.

SIGNER F. ÉS R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, V., Perczel-Mór-utca 1. sz.
Alapítva 1903-ban. Több száz referenzia.



Veszünk

yorkshirei, bergshirei és egyéb hus- és zsírsüldőket és sertéseket sovány, javított és hizott állapotban.

Ajándékok az állatok darabzára, fajjellege, kora, ivartalanítása, részletési számlája, párónkénti súlya és kilogrammonkénti ára megjelölésével kérünk. (Az árak 4% levónak, 12 órai koplalással értendőnek.)

Erdélyi Testvérek
BUDAPEST, V. KER. PRZSONYI-UT 4/D. SZÁM.



Kőszegi Károly-féle Szab. Motoros Talajművelőgépgyár R.-T. Baja

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szabadalm. motoros talajművelőgép
bizonyított előnyei:

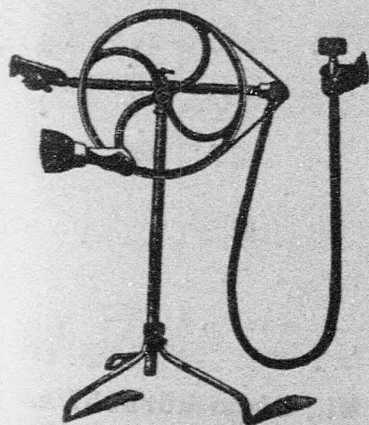
1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alásztás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30—50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméshozamok is).
8. Örlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában **felülmúlhatatlan talajművelőgép.**

Referenciák: Gr. Széchenyi Emil Vajzka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllös, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Maár Zoltán Alattán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jásztarajenő, Szintay Kálmán Érendred, Zathreczky Károly Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi főapátság Kismegyér, Mikola, báró Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménésbirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, Hatházy Imre Kunmadaras, Csatári Imre Egyek, Gazdasági Akadémia Magyaróvár, Szimits György Lipinepuszta, tőszegi Freund Ferencz Pusztaberény, Fischer és Tarsa Nagyenyed.

~ Szabadalmazva az összes államokban. ~

Mémet., Orosz- és Franciaország, Románia, Egyiptom, Kanada, Argentína és Chile részére gyártal engedély adva **Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.**



Valódi „HAUPTNER“ ló- és szarvasmarhanyirógépek.

Elismert legtekélyesebb, mindeütt kedvelt gyártmány.

Rendelésnél kérjük megadni, hogy ló, istállózott marha vagy gulyabeli marha nyírására szolgáljon-e. Az ollólapok élesítését elvállaljuk.

8544. sz. A legolcsóbb és a Hauptner-gépek összes előnyeit bíró gép. 52 % átmérőjű hajtókerékkel, 2 méter hosszú spirálrugóval, 1 ollóval **K 78.-**

Egyszerű Hauptner nyirógép (ábra szerint).

Nagy forgatható átvánnyal, összecusukható háromlábbal. Lendkerék átmérője 51-52 cm, 2 m. hosszú hajlékony spiráltengelyvel kendergömbömben, mozgatható fogaskerékattétellel a egyszerű fogantyúval. Összes kellékeivel együtt, beleértve láda s csomagolást.

- *8555. sz. Egy nyirófésűvel ló- és marhanyírásra **K 107.-**
- 8556. sz. Egy nyirófésűvel juhnyírásra **" 107.-**
- 8557. sz. Egy nyirófésűvel ló- és marhanyírásra és egy nyirófésűvel juhnyírásra **" 120.-**
- 8565. sz. A legkeresettebb minta. Erős, szolid gép, szijcsinór hajtással, 2 ollóval **" 138.50**
- 8570. sz. Új dörzsáttétellel kitért nyirógép, 2 ollóval **" 168.-**

Magyarországi vasképviseelő **GEITNER és RAUSCH cég, Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 18/A. sz. (Saját ház).**

Eredetiészaknémet répamagvak

a csirakéesség és tisztaság **százalékos szavatosságával**, továbbá

lóhere, luczerna és mindennemű gazdasági magvak jutányos napi árakban kaphatók: 4100

SCHÖN és WERTHEIM cégnél **BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 29. SZ.**

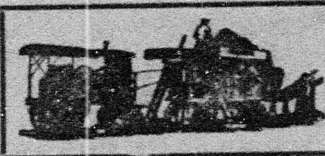


Minden földbirtokos, gazda és istállótulajdonos

anvágilag kétszer annyi jövedelmet ér el, ha istállóját legújabb rendszerű „Adria” önitató berendezéssel szerelteti fel. Higiénikus szempontból is elsőrendű szükséglet, mert a fertőzést teljesen kizárja, nagy befolyással van hizomarchának a hizásra, a tej kiválasztását tetemesen nagyobb mértékben elősegíti. Műszaki leirással, költségvetéssel és árjegyzékkel szívesen szolgál **WOLF MÁRK** műszaki egészségügyi berendezések vállalata **BUDAPEST, VI. ker., Rózsa-utca 62/a. sz.** Kastélyok vizellátása, kut, vízvezeték és csatornázási berendezések részére. Klozettegyártás a legmodernebb és legbiztonságosabb kivitelben. 411



Forrai D. motor-, gép- és műszaki
cikkek kereskedése
**BUDAPEST,
V., Szemere-u. 2.**

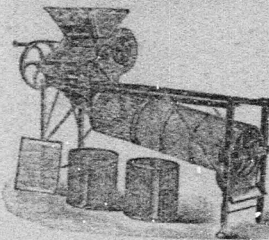


Ajánl: **benzinmagánját** ót,
teljes benzin-csőplőszerelvényeket,
elsőrangú gyártmány, Kitűnő Kivitel,
kedvező fizetési feltételek mellett.
Kérjen árjegyzeket!

Takarmányrépamagot úgy belföldi tenyésztést, valami-
ként német eredeti tenyésztésű **tavaszi buza** (Strube-féle,
Schlanstedt-ből),
árpa-vetőmagvak úgy eredeti svalófi, valamiként né-
met és belföldi utántenyésztésekből, **zabfajok** eredeti svalófi, valamiként schlan-
stedti utántenyésztésekből,
putyi, vala-
miként **cinquantini kukoriczák, lóbabok, tavaszi**
bükköny, Viktória borsó, zöld takarmányozási borsó
alacsony és magas **peluska és sójabab** stb. stb. mag-
félésekben, vakat ajánl a

Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság Budapest, Harisbazar 6.

Mintákkal és árajánlatokkal szívesen szolgálunk. 7170

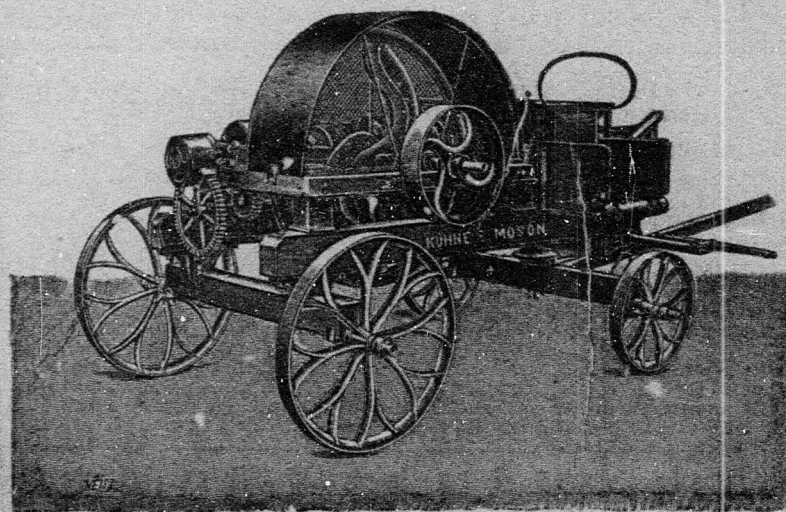


STAHEL ÉS LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTÓGYÁR
**BUDAPEST, VI., ANGYAL-
FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.**

AJANLJUK: Trieurjeleket, marott vagy
szajtott hengerlemezekkel, minden gabona
tisztítására. 5 kg. nyerstermény bekül-
desé mellett különleges trieurt készítünk.

Tőrekresták és mindenféle gőzeséplőgép-
sziták, zink-, vas- vagy acél-lemezből.
Trieur-javítások minenkor azonnali és
legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek



SZECSKAVÁGÓKAT,

*** nagy munkabírásu **RÉPAVÁGÓKAT,**

KUKORICZAMORZSOLÓKAT,

hengeres és tárcsás darológépeket,

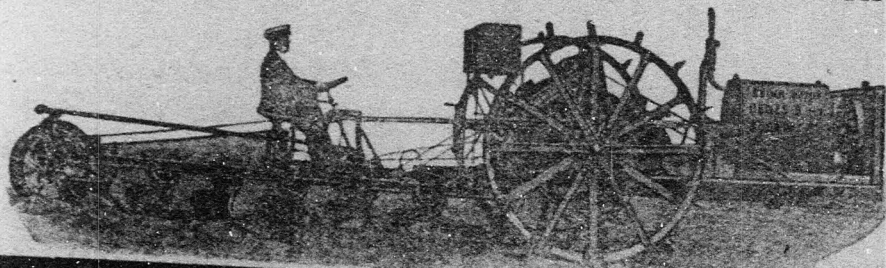
teljes takarmánykamraberendezéseket

:: elsőrendű kivitelben szállít: ::

„**KÜHNE**” MEZŐGAZDASÁGI **MOSON.**

Főraktár: **Budapest, VI., Váci-körút 57/a.**
Flokraktárak: Debreczen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

Az őszi szántásoknak tavaszi megmunkálására egyedül a Stock motoreke alkalmazható czélszerűen, mert a **Stock motoreke** ugy a kifagyott, mint az átázott lágy téli barázdákon is könnyen halad és a talajt félannyira sem nyomja, mint a lovak vagy ökrök patái. **Kezeléséhez egy ember elegendő és üzemeltetésére a legnehezebb 740-760' benzint sőt benzolt avagy borno-oxolt is fel lehet használni.**



Közelebbi felvilágosítással szívesen szolgál

DÉNES B. BETÉTI-TÁRSASÁG

Budapest,

V. kerület, Lipóti-körút 15. szám.

Czementipari gépeket,

betonsőformákat, szines ezementlapprészt gépi és teljes ezementgyárat berendez

Hazai Fémlemez és Czementipari Gépgyár R.-T.

BUDAPEST, VI., Reitter Ferencz-utca 66. sz.

Telefon 93-13.

1287

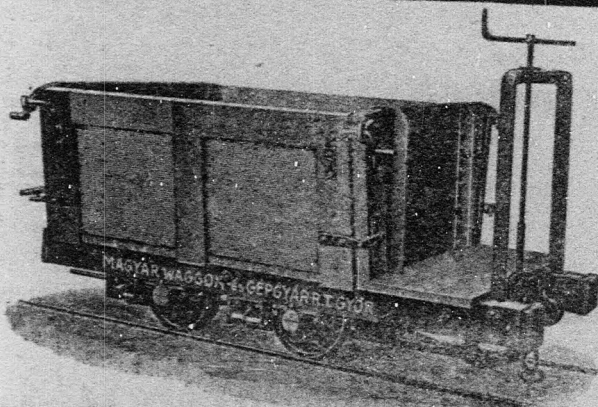
Telefon 93-13.

Turai uradalom bérgazdaságaiban vetőmagnak elkészített első utánvetésű

Kvatici hanna-árpa

kapható q-ként 24 koronáért turai állomáson. Kívánatra mintát küldünk.

7179



Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, ferditőkorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály Budapest, V., Váci-körút 32.

SZABADALMAZOTT

"QUADRAT"

tengeriművelő

Egyetemes

A 3, esetleg 4 soros gép 65, 70, 75 cm. fészektávolságra

□-es fészket

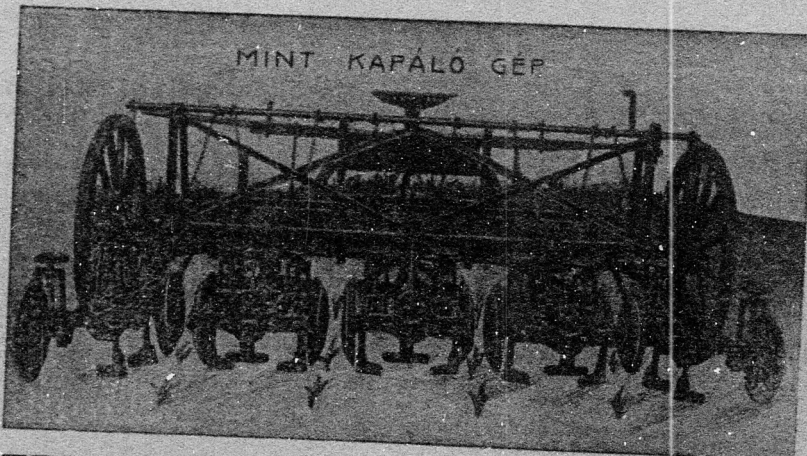
váj, betakar és egészen új,

tökéletes növényvédelmet eredményező rendszer szerint

kapál

és végül

extirpál is.



Egyedüli e czélra szolgáló eszköz, melynek

kezelése egyszerű,

minden irányban pontos

□-es fészekrend létesíthető.

Csekély vonóerőt igényel.

Szerkezete szilárd.

Minden irányban állítható.

Működése

minden tekintetben pontosan

szabályozható.

Megrendelhető **DEBRECZENI LAJOS és TÁRSA** cégnél, **NAGYVÁRAD.**

Prospektus kívánatra bérmentve.

6433

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívül

ZSÁK és PONYVA

Lópokrócok. Manilla-aratógép kévekötözők. Kötelek, zsákzsinegek.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár,
kölcsönintézet,

BUDAPEST,

Arany-János-utca 10.

Sürgönyozim:

NAGELA BUDAPEST

Vidéki telefon: 104-10.

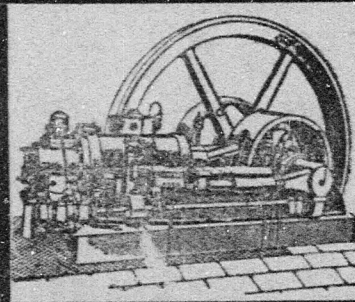
Javítsuk réteinket, hasznosítsuk a szikes kopár, vadvizes területeket!!

Sziki lóherével (*Trifolium angulatum*) és
apróvirágú herével (*Trifolium parviflorum*)

Nem újdonságok, az alföldi nép előtt ezen két hereféle **bodorka** néven régóta ismeretes és a legtöbbre becsült **hereszéna**, mely felülmúlja a legkitünőbb vöröshere, vagy luczernaszénát. **Szikes talajokon az egyedül kitarató herefélék.**

Mig a készlet tart **SZALAY GYULA** vetőmagnagykereskedésében
beszerezhető: Budapest, V., Perczel Mór-utca 2. sz.

Mag- és szénamintával, árajánlattal készséggel szolgálok. ::



Traulz & Co. Bécs, IV 2.

Nagyarországi FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 8.

Négyütemű egyenyműs nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel. Egy-szerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerelt működő motorok, nehezen gyűlö, olcsó olajok számára.

Előnyöki A jelenkor legbiztosabb leggyorsabb, legtükrösebb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítés olajos. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővizirészlete kicsiny. **Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadafallos üzemben tartható.**

Üzemköltség óránként és tényleges lövésenként 1-1,5 fillér

Lokomobil és félszabályozható gépek részleteiben **Jalovicsky** most megjelent, 280 ábrával díszített könyve foglalkozik. Minden gazdának a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy fréskeny hárt ne szenvedjen a nagy beszerzés. Ár: 10 korona, mely ártól bérmentve szállítja a "Patria" könyvkereskedése, Budapest, IX., Kőtelek.

Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth R.-T.

BUDAPEST, VI., Váci-körút 57.

Ajánlja mint legjobb

EKETRAKTORT

az amerikai „**Hart-Parr**” 60 lóerejű **benzin-tractort.**

Az első eredményteljes **benzin-tractort,** mely valaha épült

Legújabb rendszerű 3 hengeres gép. Csak 300 fordulat perccenként. Csekély elhasználódás. Otajhűtéssel, befagyás kizárva. Legnagyobb üzembiztonság. Nagy menetsebesség. 3 kilométer óránként. **Nagyszántási teljesítmény** 6 vasú ekével, 21 cm. mélységre, 1 óráp. óránként. **Nagyszántási teljesítmény** nehéz talajban 2 magyar hold óránként.

Szántás, aratás, eséplés, vontatás és egyéb célokra jól használható. Könnyű kezelés. Munkaközben megállni nem kell, mert a motor nem melegszik fel. Igen erős gép, csak elsőrendű anyagból készítve.

ELISMEROLEVÉL.

az első belföldre szállított „**HART-PARR**” **Traktor** ekekészletről.

Eszék, 1912 december 20.

T. HOFHERR-SCHRANTZ és CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T. BUDAPEST.

Tegnap b. kérdésközlésükre, hogy miként vagyok megelégedve a nekem f. évi november hóban szállított „**Hart-Parr**” benzinkészlettel, rendkívüli örömmel szolgál, hogy csak a legkedvezőbbet jelenthetem.

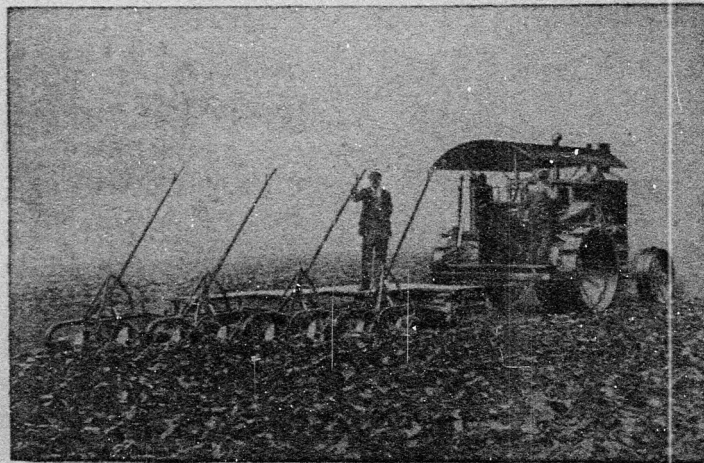
Első feladata az ekekészletnek az volt, hogy közepnehéz talajban, több heti esőzés után, egy táblát, mely szeptember elején megrágyasztott és igavonóállatokkal 7" mélyen felszántatott, 11" mélyen szántson fel, ami a talaj nedvessége dacára, ideális szántás mellett és óránkénti 1 1/4 kat. hold munkateljesítménnyel, csupán 6 eketést használatával megtörtént.

Mintegy a Traktor rendes körülmények között 8 eketettel dolgozik, óránként jóval nagyobb munkateljesítmény érhető el.

A benzinfogyasztásra vonatkozólag sajnálatomra most még pontos adatokkal nem szolgálhatok, csupán azt közölhetem, hogy elegendő benzin hiányában közönséges petroleum és benzin keverékével kifogástalanul szánthattam.

Egy tofejezett idény után készséggel szolgálhatok majd a rendelkezésemre álló adatokkal, hogy a Traktorban való mestlmi örömmel állandó marad, vagyok

kiváló tisztelettel
SCHMIDT F. K., s. K.



Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **Kiépítést és hozzátartozó anyagok szállítását**

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban !!

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 113-50.
113-51.



„ERKA“
GYORSNYIRÓGÉP
Rudolf Krása, Wien, VII., Kirchengasse 29

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:
Budapest, VII., Garay-u. 6-8. szám.

Elvállal: Központi, víz-, lény- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleumvázalókból nyert gázok értékesítését, az élező készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem-előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű 6180
Hőanyag-csővek raktáron.

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FEMÁRUGYÁR R.-T.



BUDAPEST, I. KER.
CSÜNGŐI-UT 15. SZ.

Berendez városi és gazdasági tejtelepeket, tejcsernokokat és tejszővelkezeteket. Gyárt: sütőipari cikkeket. Vállal: ömlesztést, olmozást és a szakba vágó javítást. Tervez: kálok, költségvetéssel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle pemetefő cukorkánál!**

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan Rethy-féle kérjünk, mivel sok haszontalan utánczata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a Rethy név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 korona. Mindenütt kapható! 6271

Van-e homokja?

Ha igen, akkor keverje cementsel és készítsen **Dr. Gaspary-féle gépeken és formákon** falazótéglaikat, fedőcserepeket, úrtömböket, járda- és padlólapokat, csatornázási- és vízvezetési csöveket, itatóvályukat, lépcsőfokokat, kerítésoszlopokat, stb. gyártmányokat belőle. Kötörők, hengerművek, keverők.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára, Marhanstätt, Leipzig mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni. 262. sz. ismertető brosjúra ingyen.

HAGYMAMAG.



Makói Orsós, fajtiszta, a m. kir. állami magvizsgálóállomás által tisztaságra és csiraképeségre megvizsgálva és minden eredeti 50, 25 és 5 kilós zsák ezen intézet által ömlesztve és igazolva a 99%-os tisztaságot és 90%-on feletti csiraképeséget.

Petrezselyemmag, hosszú, fehér, őzsi, kései, vetési célra válogatott, hófehér. Fokhagyma, valamint elsőrendű gombólyú és hosszukás.

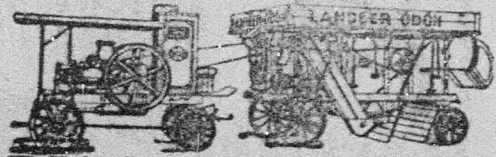
Dughagyma és édes nemes tormadugvány jutányosan kapható.

Árak kérésre. Próbára postán bérmentve 5 kg. hagymamag 20 kor., 5 kg. fokhagyma 3 kor., 5 kg. dughagyma 4 kor., 5 kg. petrezselyemmag 20 kor., 5 kg. tormadugvány 8 k.

MANDL ZSIGMOND, NIAKÓ.

Svedia Nyersolajmotor

számtalan előnyével fogva világ legjobb üzeméve 2-300 lóerőig



Működésére, iparvállalatoknak, csendes üzemű gazdasági és családi oxelokra legjobb ajánlatnak. Csomakötés 1/2 fillér. Pénzügyi ellenőrzés alá van. Kedves részletekért, teljes juttatás. Használt gépek, motorok beszerelésnek. Külön osztály leggyorsabb, legjobb benzín-motorszállókészletekért. Képes díszárjegyeket bérmentve kiki. **LANDLER ODÓN** OTORTELEPE, BUDAPEST I., LOVAG-UTCA 2. SZ.

A Budapesti Allatvásár-pénztár Részv.-Társaság

regisztrált szarvasmarhák, borjak, juhok, bárányok, hecskék és sertések bizalmas eladásával. Előleg nyújt hatóságilag megállapított kamattal mellett. A felkúldandó állatokhoz kísérő nem kell. Vasúti küldemények elintézése: Budapest-Ferencváros.

A Heller-féle „KING“

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép az esetmunka 20-szorosát teljesíti.



Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A „King“ kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép sokoldalú használhatósága miatt egy melegségben sem nélkülözhető. A szivattyú teljesen tömör sárgarézbe készítenek, javítások majdnem teljesen kizárta. „King“ tömlőcsatlókkal könnyen fel lehet szerelni, mint 30 ember osztonnal és mindenféle állványozással és előmunkálatot feleslegesen tesz. Kézen gép egy nap alatt kifertőtleníti.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

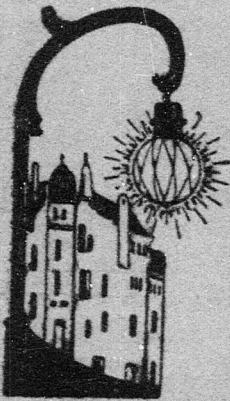
Meszelő szivattyúval azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelő ára (teljes felszereléssel és gyümölcsök permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I. Kérjünk leírást. 6399 Képviselek keresztetnek.

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása és takarmánykamra üzeme egy motorral végezhető.



és takarmánykamra

üzeme egy motorral végezhető.

Olcsó üzem! Olcsó ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

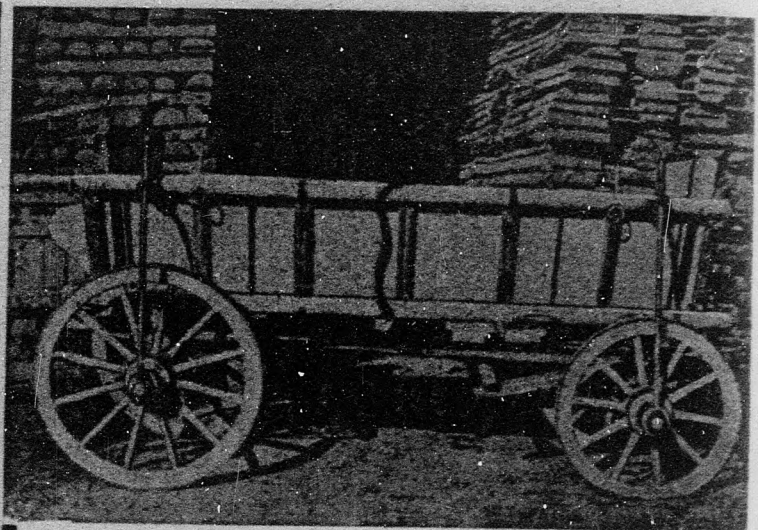
Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.



STEINER ÁRMIN vaskereskedése GALGOCZ,

ajánlja legolcsóbban

gazdasági szekereket, szekérekereket

legjobb kivitelben.



Táviratcím: Birc Pál, Somogysszill.
Megbízható, elismert gyártmány!

Gazdakörtségünk körében évek óta példátlan hűségvel ésnek öröndenek utóérhetetlen minőségű magyar gyártmányú lópokrózatunk. Kérünk minden érdeklődőt egy próbarendeléssel meggyőződni gazdasági gyapjú pokrózatunk kiváló jóságáról. Legkiválóbb anyag nehéz gazdasági takaróink előnyairól darabonként:

- 1. sz. kítűző minőségű 210 % hossza 165 % szél. 10 K -
- 2. sz. kítűző minőségű 190 % hossza 160 % szél. 9 K 50 -
- 3. sz. kítűző minőségű 180 % hossza 145 % szél. 7 K 50 -
- 4. sz. kítűző minőségű 170 % hossza 140 % szél. 6 K 50 -

Kivánatra minden más mérethez is szállítunk. Már 2 db miniamogrendelésre is bőszenes szállítás. Minden kívánt esztárcsajlatban. Rendelések azonnal, esetleg az elírt időben, de mind-ákor a legkiválóbb minőségben esztárcsajlatnak.

Egyedül meg: **BIRO PÁL, Somogysszill 29. szám.**
rendelési cím:

A bányai főhercegi uradalomban nemesített Koránérő és bőtermő

bányai (lófogó) vetőmag tengeri eladó.

Rendes viszonyok között szeptember közepére beérik, a múlt évi abnormis időjárás mellett is szeptember 25-én érhető volt, termelt kat. holdanként 27 q szemesen.

A cső és szem közti morzsolási arány 88-12%, a szemek kemények és aczósak, magas tápanyagtartalommal.

A válogatott csövek közepéről kézzel morzsoló vetőmag ára, vevő zsákjaiban, Bányai vasútállomáson K 30 mázsánként.

Megrendelhető a

Bányai főhercegi uradalom felülyelőségénél Bányapuszta, Arad m. 7263

HIRDETMEY.

Szentes város jó hírnevű kertészetében szépen fejlett 3-4-5 éves gyümölcsfák eladók.

Eladásra kijelöltetett:

- 1. Almafa különböző, de mind elsőrendű fajta 8000 darab
- 2. Körtefa 6000 "
- 3. Cseresznyefa 3000 "
- 4. Kajsziabarack 3000 "
- 5. Besztercei kék szilva 8000 "
- 6. Eperfa 6000 "

A gyümölcsfák ára Szentes vasútállomásra szállítva darabonként 70 fill., 200 darab gyümölcsfa megrendelése esetén darabonként 60 fillér.

Az eperfák ára darabonként 45 fillér.

Csomagolás díjtalan.

Megrendelések a városi gazdasági tanácsnoki hivatalhoz intézendők, hová a megrendelt fák árának fele előzetesen beküldendő.

A gyümölcsfák fajtát feltüntető árjegyzéket kívánatra azonnal küld a:

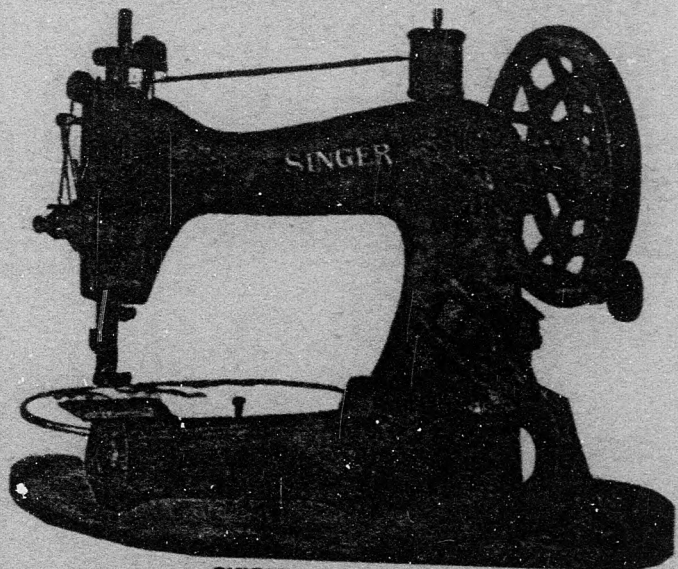
7155

Gazdasági tanácsnoki hivatal.

SINGER

varrógépek varrás, tűmés, feltűzés és beszegéshez, . . .

a székgyártásnál minden tekintetben beváltak.



SINGER székgyártó gép.

Elektromoterek és erőüzem-berendezések a legújabb és legkiválóbb szerkezetben

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

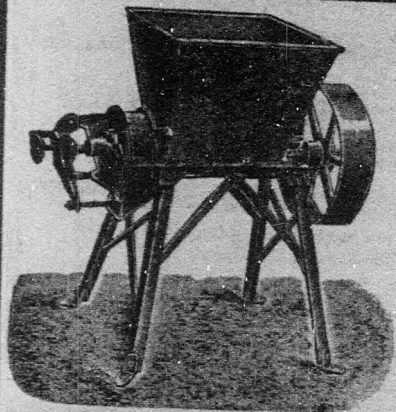
Főhivatal: Budapest, IV. ker., Sommelweis-utca 14. szám.

FIKOK MINDENÜTT!

7254

FIKOK MINDENÜTT!

Amerikai csövestengeri-daráló.



Bármily egyéb termény
örlésére is alkalmas.

Óriási munkaképesség!
Benzin- és nyersolaj-
motorok 1-45 lóerőig.

Arjegyzekkel szívesen szolgál!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, Váci-ut 80.



Ujjonnan berendezett gyá-
runk gyárt és szállít

benzin-, nyersolaj- és szivógáz-
motorokat, malml gépeket, teljes
motorgarnitúrákat, elevátorokat. Magas-
nyomású Diesel-rend- motorok.
Modernül berende- zett vasöntődéből **öntvények** nyersen és megmun-
dálva szállíthatnak.
Pontos és szolid kiszolgálás. Kedvező fizetési feltételek.

Kérjen árajánlatot a

Rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank r.-t. gépgyáráról, Rimaszombal.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alakult 1906. Budapest, VIII., Baross-utca 10. Alakult 1906

Biztosítási alap:	Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Tartalékok	Összesen
1901. évi fölsőleg	90.349 K	26	116.349 K
1902. " "	59.783 " "	26	86.043 K
1903. " "	109.981 " "	73	110.054 K
1904. " "	72.493 " "	33	105.826 K
1905. " "	81.790 " "	90	82.680 K
1906. " "	89.243 " "	65	89.908 K
1907. évi fölsőleg	41.877 K	32	42.199 K
1908. " "	81.088 " "	70	81.158 K
1909. " "	106.589 " "	64	106.653 K
1910. " "	120.184 " "	38	120.222 K
1911. " "	148.378 " "	16	148.414 K

Biztosításokat állítanak tűz- és jégkár ellen, egyrészt az ember életére, különféle módosítok mellett. Az életbiztosításban a biztosított tagok díjazásukban részesülnek és az 1901. évi életbiztosítási törvény szerinti díjazásukat megkapják. Az 1906. évi életbiztosítási törvény szerinti díjazásukat megkapják. Az 1906. évi életbiztosítási törvény szerinti díjazásukat megkapják. Az 1906. évi életbiztosítási törvény szerinti díjazásukat megkapják.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye
A „GONDVISELÉS” ORSZÁGOS KÖZPONTI SEGÉLYZŐ TÁRSULAT
Alakult 1906. kor- és 1000 kor-ig terjedő tiszteletdíj tagokból áll. A társulat feladata a tagok életkorának megfelelően a társulat igazgatóságának feladatát ellátni. A társulat feladata a tagok életkorának megfelelően a társulat igazgatóságának feladatát ellátni.

Allandó friss import!

Pirostarka eredeti frieslandi fiatal, friss borjas prima

tehenek
és növendékjószágok bő választékban
eladó

báró Baratta gazdaságában Poltár, Lesoncz m mellett. Garantált napi 15 liter friss fejés. Szimmenthali keresztesre felette megfelelő erős csontozatú tenyésztésű. Fizetések hitelmuveletre is elfogadhatók. Szaktanács és tehenészetek berendezése díjmentes. Kocsi a poltári vasútállomáson rendelkezésre áll.

ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ EGYESÜLET M. SZ.
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCZA 28. SZÁM, II. EMELET
Sárgónyasím: ANIMALTO BUDAPEST. Telefon (interurban) 140-59 sz.

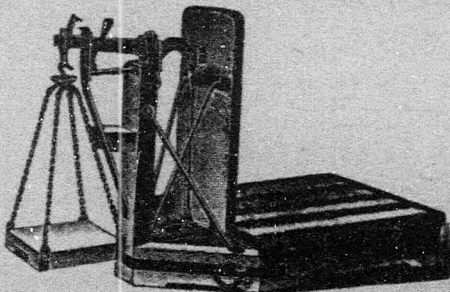
Minden gazda **megbízható** módon értékesítheti és szeresheti be állatait az:

Állatértékesítő Egyesület M. Sz.

utján, ha egy levelezőlapon tudatja, hogy milyen állatai eladók vagy milyen állatokat akar vásárolni. Legtanácsosabb a levelezőlapon megadni az állatok darabszámát, árát, szállítási idejét, súlyát, minőségét, életkorát, átvészelttségét és a százalékos engedményeket. Nagyobb szállítmányok esetén a helyszínére utazunk.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, BUDAPEST, III., Szépvölgy-utca 8. sz.

Ajánlja:



„GRÁNÁT”
jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: tízedes-, százados-, marha- és szekérhidmérlegeit

Arjegyzék és részletes költékvető táblázat ingyen és bérmentve.

BRANDENBURG ELŐ, LEGHATYOSAB ES LEGJÓBB NIKNEVŐ GRÁNÁTOK

Alapítvány 1872

Brusweller János
Szegeden

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Kérem arjegyzék bérmentve. Invitáció postai úton elküldöm.

Gazdaságok vizellátása



motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-
szemhez, darálóhoz, villanyvilágítás-
hoz stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó
ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okt. gépészmérnökök
Budapest, VI., Podmaniczky-ut 4.

Telefon
102-24

Czementáruk gyártása

a legkifizetőbb homokértékesítés.
Kevés tőke szükséges a berendezéshez.

Gépek czementáruk előállítására.

Czementtétőgépek. Urtömbgyártógépek.

Hidraulikus sajtók czementteglák gyártására.

Formák kanáliscsövek, kölépcsők, oszlopok stb. részére.

Szállít évek óta bevált szerkezetben:

Endlers Maschinenfabrik Ing. L. Fritze

Pfaffstätten bei Wien, postafiók.

A II. számú képes árlap
Ingyen és bérmentve! 6191 **Költségvetések és műszaki
felvilágosítások ingyen.**

680 kilogramm tiszta

buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncsépeltünk. **Pénzt, időt és munkát** takarítanak meg a Stern-féle

szab. dobkosárbetétléczezel.

Kérdéskódásra ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást

BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST,
W., Gyász-u. 5.

Már megjelentek

a „Köztelek”-ben ismertetett
MATLASZKOVSKY-FÉLE

pénztári főkönyvi ıvek

a gazdasági adóköteles jöve-
delem kiszámítására. ****

Használati utasítással együtt darabonként
16 fillérért beszerezhetők a „Patria” nyomdai
r.-t.-nál Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Vetőburgonyaeladás!

Husz fajta legismertebb burgonyaféleséggel három éven keresztül végzett termelési kísérlet eredménye szerint úgy mennyiségre, mint holdankénti keményítőre **Professor Wolthman** kötött talajon a **Praesident Krüger** állott első helyen. Ezen fajtákból gondosan megválogatott és fajtisztán kezelt **vetőburgonya** kerül eladásra. Megrendelések és előjegyzések **Reizman Jenő** gazdaságainak központi irodája **Tornyospálca**, Szabolcs megye címre küldendők. 6441

XXIX. Országos Tenyészállatvásár

és

Mezőgazdasági Gépkiallítás

Budapesten, a fővárosi Tattersall-telepen
1913 márczius 8., 9. és 10-én.

BEJELENTVE: Szarvasmarha: magyar 64, szimmentáli 233, berni 88, borzderes 15, lappfajta 76, hazai tájfajta 120 darab. Összesen 596.
Sertés: mangalicza 708, lincolnshire 94, yorkshire 128, kereszttezek 152 drb. Összesen 1082.
Juh és kecske: posztó- és szövetyapjas 17, hazai fésűs 68, rambouillet 226, husmerinó 94, angol husjuh 77, raczka 10, karakul 36, kecske 4 darab. Összesen 612.

Bejelentési határidő: GÉPEKRE 1913 február hó 20.

Mindennemű felvilágosítást ad az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatala
Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.

1913/16. szám.
Az 549. lapot a

Birtokkezelő társat keres

a Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Intézet

Temesvár, Sági-ut 108. sz.
Kiváló gazdasági elméleti és gyakorlati képzettség és az alföldi gazdasági viszonyok ismerete elengedhetlen kellék. Tökerészesedés nagysága másodrendű kérdés. Hosszas levelezés mellőzése, személyes tárgyalásra látogatás és annak előre való jelzése kívántik.

7162

Vetőmageladás

nagygeresdi és veszkényi gazdaságomban, míg a készlet tart. Első után-
ter-
mósi **Hanna-árpa** 3 22 kor., **Abundanc zab**
4 24 kor., **tavaszi rozs** 4 24 K kor., **tavaszi buza**
4 26 korona kerül eladásra a vevő zsákjaiban vasúthoz szállítva.

7237

DR. MESTERHÁZY ERNŐ.

Vetőmageladás!

Homokborsó, továbbá tavaszi búkkönymag 4 20 kor.,
tavaszi Potkusi rozs 4 22 kor. prima minőségű Székely-
falu-Burszentgyörgyi állomáson vagonba rakva vevő
zsákjaiban. Kiváratra mintát küld a gazdasági fel-
ügyelőség **Morvaszentjános, Pozsony m.**

7305

Vetőmageladás!

Az Alföldön jól bevált nagyhozamu: „Abundance“ fehér amerikai
zab 100 kg.-ként 24 korona. „Kneifel“ árpa korai, igen nagy szemű,
szelektált féleség 100 kg.-ként 23 kor. **Tavaszi búkköny** kevés zabbal
100 kg.-ként 24 kor. Igen korai jól beérett piros „Putyi“ gömb és sárga
„Bánkuti“ lófogu magtengerik 100 kg.-ként 22 kor. **Prof. Wohlt-**
mann és Märker teljesen egészséges vetőmagburgonyák 100 kg.-ként
7 korona árban rostálva eladók, vevő zsákjaiban, vasútra szállítva. Megren-
deléseket elfogad, **Jankamajori gazdaság, u. p. Kiszállítás**
míg a készlet tart. (Bács m.) 6532

Intézői állást keres

bármikori belépéssel, kitűnő gyakorlati bizonyítványokkal és első-
rangú referenciákkal rendelkező, nagy uradalmakban 12 évi
intézői gyakorlattal bíró, feltétlenül megbízható, kiváló szaktudású
és szorgalmu, nős, kiscsaládu, hadmentes, okleveles gazdatiszt.
Czím a kiadóhivatalban.

7294



Többszörösen kitüntetve.



Eredeti Hollandi

(amsterdami), továbbá ostfriesi és oldenburgi
tenyész- és tejteheneket, üszö-
ket, borjúkat és tenyészbikákat,

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország minden
állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

S. OPPENHEIM & SÖHNE mezőgazdák és
Winschoten (Hollandia) szarvasmarhaszállítók
7290 Sürgönyczím: Oppenheim, Marktstrasse, Winschoten.

Az utolsó esztendőben 1000 és 1000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország
legelső uradalmainak és nagybirtokosainak. **Prima referenciák rendelkezésre
állanak!** Valamennyi fajta 100 kiló étősúlyban, a vagonból kimérve szállítatik.

Eladásra (megbízásból) ajánlunk



300 drb 5—6 éves valódi erdélyi magyar-
fajta fehér jármosökröt,
500 drb 1—1½—2 éves valódi erdélyi
magyarfajta fehér ökörborjút.

Elfogadunk mindenféle tenyész- és haszonállat beszerzésére szóló megbízást.

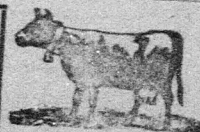
ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Deák-Ferencz-utoza 38.

Telefon (interurban) 819.

Sürgönyczím: Közvetítő.



Négyszeresen kitüntetve!
Brüsseli szarvasmarhakiállí-
táson: első díj: 500 frank.
Első díszérmekek stb.



Eredeti Hollandi

tenyész- és tejteheneket, üszö-
ket, borjúkat és tenyészbikákat

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország
minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelman und H. van Zand
Winschoten-ben (Hollandia).

A cs. és Kir. gazdaság, Smiritz és Jenő, a m. Kir. gazdasági
akadémia gazdasága M.-Óvár, a Krakói cs. és Kir. gaz-
dasági egyesület szállítója és hatodizben gróf Serényi
Jánosnak, Vác-Duka.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország
legelső uradalmainak és nagybirtokosainak. **Prima referenciák ren-
delkezésre állanak.** Valamennyi fajta 100 kiló étősúlyban, a vagonból
kimérve szállítatik.

Eladó bikák



A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzs-
könyvezett, hírneves szarvasmarhatenyészet, a növendékikák és bika-
borjúkkal együtt két év előtt az erdélyi róm. kath. státus által meg-
vásároltatván, annak a Maros folyó mentén eiterül5 kitűnő jó minőségű
rétek és legelőkkel bíró „Radnóti“ uradalmában (Kisküküllő megye)
tovább tenyésztetik és pedig a tenyészet megalapítója s addigi
tenyésztője lovag Sperker Ferencz, a státus uradalmi igazgatójának
vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel. Ezt
bizonyítja azon körülmény, hogy 1912. évben a st. kereszturi díjazással
egybekötött orsz. tenyészbikavásáron s a budapesti tenyészállat-
vásáron az I-ső bikadíjat, a brassói orsz. tenyészállatkiállításon pedig
collectionkkal szintén az I-ső díjat vittük el.

Jelenleg és egész éven át beszerezhetők 1000 koronától felfele,
hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és korrekt test-
alkatu tenyészbikák, amelyeknek súlya 2 éves korban feltétlenül leg-
alább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon
felüli súlyú példányok is.

Az erdélyi római
katholikus Státus
radnóti uradalmá-
nak intézősége.



ROBIN HOOD
legmegbízhatóbb eredeti angol manilla kéveköttözsineg.

Vezérképviselők:
Gergely, Molnár és Szende
Budapest, IX., Lónyay-utca 15.

TELEFON
29-78.

Néhány száz koronával többet vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel! Trágyalészivattyúk, trágyaléosztók és trágyaléhordók.

ugyszintén minden fajú szivattyukat, vízvezetéseket a legkiválóbb szerkezettel készít

ANT. KUNZ
M. Weiskirchen (Morvaország).

Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezeték és szivattyúk speciális gyára.



Uj szállítmány!
30 darab elsőrendű belga-ardenni tenyészmén

érkezett Brüsseltől.

Ezen lovak fedeztetési engedéllyel, vagy a fedeztetési engedély garantálásával adatnak el.

MENZELES FRÈRES brüsseli cég
NAGYKANIZSA, KAZINCZY-UTCZA 18. SZ.

Kwizda Ferencz János az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szilítója, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-por
Ervend szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 60 év óta a legjobb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

I doboz ára K 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle
Korneuburgi marha-por
csakis ezen védjeggyel való!

Főraktár: **TORÓK JÓZSEF** gyógyszerészára
Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-út 26.

Csorsvási tengerivetőmageladás

az 1911. évi termésből, feltétlenül megbízható csiraképesseggel.

E tengeriféleség az alföldi viszonyok között az 1912. évben is szeptember végén törhető volt és Magyaróváron is beért október 6-ra (amint ezt Gyárfás József a „Köztelek” f. évi 3-ik számában közli). Továbbá kapható több ezer darab erőteljes, 3-6 éves, átültetett.

Ákáczcsemete:

I. oszt. 2-3 m. magas, ezre 250 korona,
II. oszt. 2 m. magas, ezre ... 200 korona,
III. oszt. 2 m. aluli, ezre ... 150 korona.

Előjegyzéseket előzetesen elfogad és a tengeriből mintát küld **gr. Wenckheim Henrik kiskoru örökösai uradalma, Csorsvás, Békés megye.**
Posta, telefon és vasútállomás.

Vagyok bátor tudomására adni a nagybecsű tenyésztő uraknak, hogy Franciaországból február 12-ikére érkeik 16 darab elsőrendű (perscheron)

tenyészanyakancza

és 2 darab mén. Megérkezésüket újra közlöm.

Steiner Károly
lőkereskedő.



Pinto E. LEER
Ostfriesland és Leeuwarden, Hollandia.

Szállít **eredeti hollandi, ostfriesi, oldenburgi és wilstermarschi**

tenyész- és tejtenekeket, üszöket, borjúkat és tenyészbikákat

csakis elsőrendű árut gazdáknak fuvar- és hibamentesen 100 kg. 610 súlyban a vagonból kimérve Ausztria és Magyarország állomásain. Prima referenciák. Többek közt eddig szállítottam **gróf Károlyi László** uradalmainak, Káposztás-magyar és Gyálpuszta, Újszászi gazda-ág, Rózásai puszták stb.

Bevásárlást is közvetít mérsékelt jutalék mellett.

Értekezhetni: **BAUER MÓR**-ral Budapest, VI., Felsőerdősor 1. Telefon 93-95.

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzletében
Budapest, V., Váci-körút 52.

nagy választékban előnyös árakon kaphatók: lényeges javításokkal ellátott **DEERING-féle** eredeti amerikai **tárcsásboronák**

és **benzinmotorok, eredeti „WESTFALIA” mütrágyaszórógépek,** valódi „SACK”-féle **ekék, vetőgépek, boronák, szőlőmívelési eszközök,**

valamint kitérő **„APOLLO”** meszelő- és permezőgépek, szalma-kötélfonógépek,

legkiválóbb **szecs kavágó- és répvágógépek, takarmánygyorsfűlesztők, „Ohio” tengeriszártépőgépek, amerikai darálógépek** és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök

Magkereskedés
Gebrüder Boschan
 cs. és kir. udvari szállítók
WIEN, I., Bäckerstrasse 9.
 A gróf Piatti-féle uradalom Loosdorf, Mittelbach körület, Alsó-Ausztria, vetőmagtermelőállomásának egyedüli eladási irodája ajánl tavaszi vetésre a Niederösterreichischem Landeskultur által elismert eredeti loosdorfi pedigree tavaszi vetőmagvakat a legiválóbb minőségben korai árpát, korai zabot, nyári buzogány buzát, loosdorfi takarmányrépamagot, Hangari korai kukoriczát.
 7201
 Mintázott ajánlattal készséggel állók rendelkezésre.

Mákeladás!
 Lamm B. és Fiai nádormajori gazdaságában 1912. évben termelt **prima kékmák vetési czéla** métermázsánként 85 koronájával vető zsákjaiban, **Mezőkomárom-Városhidvég** vasútállomásra szállítva **eladó.**
 7289
 Érdeklődők forduljanak **LAMM B. és Fiaihoz Fürged, Tolna m.**

Termesztő: **Dr. Em. R. v. Proskowetz**
 Vezető: **Dr. E. v. Tschermak**
 cs. és kir. ny. r. tanár a wieni gazdasági főiskolában.



Proskowetz
 eredeti Hanna
 Pedigree vetőárpa

Megrendelések mielőbb
 kéretnek
Zuckerfabrik in Kwassitz
Mähren.
 7168

Szálas takarmány-növények termesztése
 Szilassy Zoltán és Grabner Emil e házaspár és egyedül álló művének beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Farkas-féle
„REFORM”
melegágyablak
 vaskeretben, kicserélhető falécekkel.
 Minden eddigit felülmul!!
 Javítást sohasem igényel!
 Számos elismerővel!
FARKAS ÉS TÁRSA
 vaszerkezeti gyár
 Budapest, VI., Lehel-u. 8.
 Kérjen árjegyzéket!
 Kérjen árjegyzéket!

akác, gledicsia
Beszterczei szilva,
kajszin-baraczk.
 ojtott gyümölcsfát, vadonczet, akác és gledicsiát 100.000 számmal képes küldeni.
Unghváry László faiskolája
Czegled.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK!
 Hazai gyártmány.
 Ránkivül kovácsok kerítései
 Péterházi kerítés
 Számtalan elismerővel bizonyítja a szabadalmazott **HUNGARIA-SODRONYFONAT** kiválóságát, mely feltűnhetetlen. Horganyozott sodronyból készült! Ára négyzetméterenként 32 fillér és feljebb. Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:
Haidekker Sándor
 sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárban
 Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48 II. sz.
 Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ócskavasat
 és fémeket az ország minden részében a legmagasabb napi árak mellett
vásárolok
ABELES EMIL
 Budapest, V., Váci-ut 14.
 Telefon 24-41. Sürgönyzím: Borsai, Budapest. 5158

BERLANDIERI x RIPARIA TELEKI
 sima és gyökeres vesszők, valamint **gyökeres fásoltványok** minden fajban legjutányosabban szereshetők be **Teleki Zsigm.** szőlőtelep-kezelőségénél **Villány.**
 Kérje nagy képes árjegyzékünket.
 A jelenkor legjobb alanyvesszője

ÖKÖRPATKÓK
 „HANN” jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi patkóink minden tekintetben utolérhetetlen.
Normális csülökvas igás ökör részére.
Szabad. lópatkók igás- és hátszlovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.
Pata- és csülökszegek, csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök
M. HANN'S SÖHNE RAINFELD a/d. GÖLSEN N. O.
 Aszokhordók minden méretben czéggelzessel, vagy a nélkül szállításra és raktári hordók, lyukfúró és becsavaró készülékekkel.
 Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

UJ SZAKKÖNYVEK!

A jövedelemadóról

szóló 1909. X. t.-cz. és annak végrehajtási utasítása különösen a gazdaközönség használatára.

Magyarzatokkal ellátták:
ORMÁNDY JÁNOS és SZILÁRD FERENCZ DR.
Ára vászonkötésben 8 Korona.

Sajtó alatt van és 1913 januárban jelenik meg:

MEZŐGAZDASÁGI SZÁMTARTÁS

különös tekintettel a jövedelmiadótörvényre.

Irta: ORMÁNDY JÁNOS.

Magyarországi Gazdaczimtár.

Szerkesztette: Rubinek Gyula.

Ára bekötve ... 60 Korona.

Mezőgazdasági Kalauz.

Szerkesztették:

Buday Barna és Konkoly Thege Sándor dr.

Vászonkötésben 16 Korona.

Mezőgazdasági kettős könyvvitel.

Irta: Dezső Jenő.

Ára ... 6 Korona.

Kaszáló- és legelőjavítás.

Irta: Dorner Béla.

Ára 9 Kor. 80 fill.

Táblázatok a takarmány- adagok kiszámításához.

Irta: Ilowsky Ede.

Ára ... 5 Korona.

MEZŐGAZDASÁGTAN

Irta: Szilárd Gyula.

3-ik új bővített kiadás.

I. KÖTET:

Általános és különleges növénytermelés, kert és szőlő stb. Sok képpel.

Fűzve 4 Kor., angol
vászonba kötve 5 K.

Vezérfonál felnöttek mezőgazd. oktatásához

Irta: Szilárd Gyula.

Ára ... 2 Korona.

Gyakorlati buzanemesítés

Irta: Székács Elemér.

Ára 2 Korona 50 fillér.

Gyümölcsfák és kerti vete- mények műtrágyázása.

Irta: Grabner Emil.

Ára ... 2 Korona.

A szarvasmarhák meddősége, annak okai és gyógyítása

Irta: Hetzel Henrik.

Fűzve ... 6 Korona, kötve ... 7 Korona.

Állategészségügyi törvények,

rendeletek és elvi határozatok.

Összeállította: Fokányi László.

3 kötet ára ... 15 Korona.

Adókiivetési Táblázatok.

Szerkesztette: Vidor Ede.

Ára 3 Korona 50 fillér.

A „KÖZTELEK OLCSÓ KÖNYVTÁRA”

legújabb füzetei:

Szőlőművelés. 58 képpel. Irta: Fend Károly ... K 1.—

A tejjgazdaság dióhéjban. Számos ábrával. Irta: Ujhelyi Imre ... K —.50

A len- és kender termesztése és kidolgozása. Sok képpel. Irta: Füredy Lajos ... K 1.—

A kosárfűz termesztése. 26 ábrával. Irta: Wickl Gyula ... K —.50

Baromfiórák és baromfiitenyésztési eszközök. Sok ábrával. Irta: Winkler János ... K —.50

A pata ápolása. Sok képpel. Irta: Zimmermann Agoston dr. ... K —.50

Sajtó alatt vannak:

A gyümölcsökert védelme az élőködők ellen. 24 ábrával. Irta: Jablonowski József ... K 1.—

A gazda egyenes adói. Irta: Szilárd Ferencz dr. ... K 1.—

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Luczernamag

arankamentességre
államilag élemezérolva
tavaszi buza, kendermag
s más gazdasági vetőmagvak kaphatók:
Mintázott ajánlattal szívesen szolgálók

BOHM SANDOR
Szeged.

Szőlőoltványt,

valamint sima és
gyökeres európai
és amerikai

szőlővesszőt

legkittinőbb minőségben és méltányos árban szállítunk.

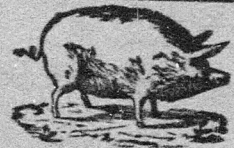
Tessék árajánlatot kérni!

Tessék árajánlatot kérni!

BADACSONY-SZENTGYÖRGYHEGYI SZŐLŐOLTVANYTELEP
TAPOLCZA (Balatonvidék). Pontos címünkre tessék figyelni!



Sovány és hizott
SERTÉSEKET



a legjutányosabb áron értékesít és beszerez

Zadák József

sertésbizományos irodája, Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6. Minden felvilágosítással készséggel szolgálók. Elsőrendű szalonnával szolgálhatók.
5887

Eredeti, garantált, fajtisza, Professor Wolthmann

válogatott vetőmagburgonyát

szállítunk: vagonvéteinnél 7 korona, kicsinyben 8 korona mázsánként. Bácsai Mezőgazdák Szövetkezete, Bácsa.

7822

16851/1913. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A m. kir. teréziumi alap bátaszéki uradalmának Tolna vármegyében, Bátaszék község határában fekvő.

Leperdpusztai 732¹⁴⁵⁶/₁₆₀₀ holdas birtoka

1913. évi október hó 1-től, 1925. évi szeptember hó 30-áig, vagyis tizenkét évre terjedő időtartamra leendő haszonbérbeadása iránt, az alulírt miniszterium IX. ügyosztályában (Hold-utca 16. sz. III. em. 44. ajtó) 1913. évi márczius hó 10. napján déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1—1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alantírt miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb 1913. évi márczius hó 10-én délelőtt 11 óráig benyújtandók. A borítékon jelzendő:

„Ajánlat a Leperdpusztai birtoktest bérletére“ Az ajánlatban nem a holdankinti, hanem az egész birtokra beígért évi haszonbér számokkal és betűkkel kiírandó.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltattott ajánlati minta perrendszerűleg, két tanu előttemezéssel van aláírva.

Bánatpénzül 3300 korona készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított, vagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembevételre nem számíthatnak. Akik gyámság, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén olyanok, akik a közalapokkal szemben tartozásban vannak, vagy bármely czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes versenytárgyalási feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a vallás- és közoktatásügyi miniszterium IX. ügyosztályában, a segédhivatali igazgatóságánál, Budapesten, valamint a bátaszéki uradalom felügyelőségénél Bátaszéken, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapesten, 1913. évi január hóban.

A vallás- és közoktatásügyi
m. kir. minisztértől.

7316

16853. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

Szent István király által alapított telki apátsági uradalmának Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyében fekvő következő **mezőgazdasági birtokai:**

I. Telki, Budajenő és Páty nagybérlet **1547¹⁰⁵/₁₆₀₀ hold.**

II. Páty kisbérlet **550⁰⁵⁰/₁₆₀₀ hold.**

1913. évi október hó 1-étől 1925. évi szeptember hó 30-ig, vagyis 12 évre terjedő időtartamra leendő haszonbérbeadása iránt, az alulírt miniszterium IX-ik ügyosztályában (Hold-utca 16. sz., III. em., 44. ajtó) 1913. évi márczius hó 10. napján déli 12 órakor zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok minden birtoktestre külön-külön teendők, de pályázni egy személynek több birtoktestre vagy valamennyire is lehet, valamint hogy pályázhatnak többen, tehát földbérlet-szövetkezetek is egy-egy birtokra.

Az egy-egy koronás bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlatok az alant írt miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb 1913. márczius hó 10-én délelőtt 11 óráig benyújtandók.

A borítékon jelzendő: „Ajánlat a _____ birtoktest bérletére.“ Az ajánlatban nem a holdankinti, hanem az egész birtokra beígért évi haszonbér számokkal és betűkkel kiírandó.

Az ajánlatok csak akkor tárgyalatnak, ha a kiszolgáltattott ajánlati minta perrendszerűleg, két tanu előttemezéssel van aláírva. Bánatpénzül Telki, Budajenő, Páty nagybérlete után 9000 korona, Páty kisbérlet után 3000 korona készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) vagy a közalapítványi központi pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított vagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembevételre nem számíthatnak.

Akik gyámság vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén olyanok, akik a közalapokkal szemben tartozásban vannak, vagy bármely czimen perben állanak, a versenyből kizáratnak.

A részletes verseny tárgyalási feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a vallás- és közoktatásügyi miniszterium IX-ik ügyosztályában a segédhivatali igazgatóságánál, Budapesten a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapesten, 1913. évi február hóban.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

7318

KÉZI VETŐGÉPEK

Lupine olcsó!
gabona részére

Seradella
here és más magvak részére.

Apollo-Werk C. Allendorf
Eger 37. in Böhmen.



7250

Ujdonság!

**Finom és goromba
buzakorpát, malomkonkolyt,
malombükkönyt,
takarmánylisztet, buzaosul**

franko bármely állomásra egész évi
kötésre is a legjutányosabban szállít

MANDL ZSIGMOND, MAKÓ

NAGYENYED Alsófehér m.

forduljen minden érdeklődő-
ki sulyt fektet első-
rendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfa csemeték
sétányfák, díszeserjék, tülevellek, ke-
ritésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőtványok
(előrendű ár) európai és amerikai elvárás és gyöké-
res vezeték. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
Faiskolák és szőlőültetvénytelepek

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és
gazdasági cikkek
gyártótelepe.

BUDAPEST, VII. RKA ÚTCA 11.
TELEFON: 87-22. KÉZMŰIPARI TELEFON: 87-22.

Ístálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

Faiskolaterület 100 hold.
Kitűnő minőségű tülevelű és lomblevelű

erdészeti magvak, facsemeték

gyümölcsmagvak, főlgyökkocsányos és
kocsánytalan, bükkmag, gazdasági és fű-
magvak, fűmagkeverékek, sorfák, dísz-
fenyők, díszbokrok, gyümölcsfák és vadon-
cukok, rózsák legnemesebb fajokban, reme-
csemeték, heliantus és oszlopok a vadetetésre

FARAGÓ BÉLA
cs. és kir. udv. szállító
ZALAEGRSZEG.

Arjegyzékkel és árajánlattal
kívánatra szívesen szolgálók.

7292

Walszer Ferencz
CZÉGTULAJDONOSOK
WALSZER FERENCZ-WALSZER JÁNOS, GYÖGY GYULA

**TŰZOLTÁSI SZEREK ÉS
SZIVATTYUK GYÁRA,
HARANG ÉS FÉMÖNTÖDE**

**BUDAPEST,
VI. LOMB ÚTCA
34-36**

VILKAMOS MEGALLO-
MAZSI UT
LANG GÉPGYÁR

TELEFON:
BUDAPEST
95-50.

SÜRGÖNYCZIM:
WALSERGYÁR
LOMBUTCA BUDAPEST

16854. számhoz.

FÖLDHASZONBÉRLETI HIRDETÉS.

A magyar tanulmányi alap tulajdonát képező és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében,
Fajsz község határában fekvő mintegy **275** ^{206/1900} **holdat kitevő**

mezőgazdasági birtok

1913. évi október hó 1-től kezdődőleg 1925. év szeptember 30-ig terjedő tizenkét évre
az alulírt minisztérium IX. ügyosztályában (Hold-utca 16. sz. III. em. 44. ajtó) **1913. évi
márczius hó 10. napján déli 12 órakor** zárt ajánlatu nyilvános verseny-
tárgyaláson **haszonbérbe fog adatni.**

Az 1—1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alantírt minisztérium
segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb 1913. évi márczius hó 10-én délelőtt 11 óráig
benyújtandók. A birtékon jelzendő: „Ajánlat a fajszai birtok haszonbérletére.” Az
ajánlatban nem a holdankénti, hanem az egész birtokra beígért évi haszonbér számokkal
és betűkkel kiírandó.

Bánatpénzül 1200 korona készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban bár-
melyik állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az
ajánlathoz csatolandó.

Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított, két tanuval nem látalmazott, vagy fel-
nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembevételre nem számíthatnak.
Akik gyámság vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén olyanok, akik a közalapokkal
szemben tartozásban vannak, vagy bármely ezimen perben állanak, a versenyből ki-
zártnak.

A részletes versenytárgyalási feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a vallás-
és közoktatásügyi minisztérium IX. ügyosztályában a segédhivatali igazgatóságnál Buda-
pesten, valamint a községi előljáráságnál Fajszon, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Budapesten, 1913. évi január hóban.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium.

7319

Világszabadalom „IDEAL”

az egyedül **fésztaszelő-gép,** melyet, ha kiscány kezrel is, gyor-
latosabban és szebben szel leves vagy
tettetés szerinti szélességű metélt vagy keszkatósra, mint egy sa-
kácsra. Elrontani nem lehet, kezrel bevágni nem tudja. Az egész gép
szárítás nélkülözve.

7252

Ára 10 korona.

Gyártja:
**Magyar Ház-
tartási Gépgyár**

Budapest, Dohány-
utca 74. Ugyanitt
kaphatók a legjobb
kiviteitű varrógépek
a legolcsóbb árban.

Előfordulhat min-
den néven nevezendő nikkelezés, galvanizálás a legújabbosabb áron.
Varrógépeink csendes és könnyű járás, csinos kialakításukkal jól-
működnek minden más gyártmányt. Készítjük egy-
szerű és díszes kivitelekben. Készítünk továbbá ruha-mángorlót, ruha-
facemurót és a háztáji szükséges gépeket. Javításra más gyártmányu
gépeket is elfogadjunk. Nikkelezés és galvanoplasztika,
valamint gazdasági kocsialkatrészek nikkelezése.

Most jelent meg!

A Jövedelemadórol

szóló 1909. évi X. törvény-
cikk és a reávonatkozó
84.000/1911. sz.

VÉGREHAJTASI UTASÍTÁS
különösen mezőgazdák használatára.

Magyarizatokkal ellátják:
Ormány János és Szilárd Ferencz dr.

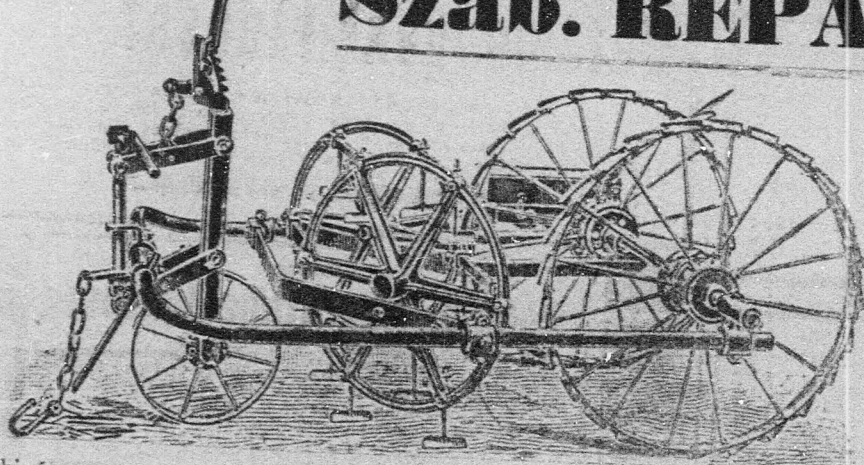
Kiadja az Országos Magyar
Gazdasági Egyesület könyv-
kiadóvállalata.

Ára bekötve **5 korona.**

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági
könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

▲▲▲▲▲
Ujdonság!
▼▼▼▼▼

Közgazdasági és Parcellázóbank Részv.-Társ. Áruosztálya, Pozsony. Szab. RÉPAEGYEZŐGÉP



30—35% munkásmegtakarítás!

Ezen a maganemében egyedülálló és szabadalmazott répaemelőeszközzel olyan gépet bocsátunk a t. gazdaközönség rendelkezésére, melylyel a munkásgondok, ha teljesen meg nem is szűnnek, de feltétlenül a minimumra csökkennek.

Évek hosszú során eszközölt kísérleteknek eredménye ezen gép, melyet a múlt évben az előrehaladott saison miatt csupán egy gazdaságban, a mosonmegyei Boldogasszonyban fekvő Deutsch Károly és Fia cégénél próbálhattunk.

ki és ezen gazdaság a gép munkájával annyira meg volt elégedve, hogy a folyó évre további 10 darabot rendelt belőle. E gazdaság véleménye szerint: az általunk forgalomba hozott speciális répaemelőgépek, répakapalógépek és répaemelő és csépléshez amugy is kell. Eddig is próbálkoztak répanak géppel való ritkításával és sokhelyütt szükségből a répasorokat a kapalógépekkel vágták át, mely munka azonban olyan munitiózus pontosságú vezetéssel és kezeléssel igényel, hogy azt csak igen ritka esetben lehetett a célnak teljesen megfelelően keresztülvinni és sokszor sokkal több kárral mint haszonnal jár.

A fent ábrázolt szabadalmazott répaemelőgép alkalmazásával mindezen kalimitások teljesen megszűnnek, mert ezen gép a répasorok hosszában jár és egyszerre a sorközszélességtől függetlenül kétsor répát keresztben egyez, vonóerőszükséglete pedig egy ló vagy egy ökör.

Különös előnyei ezen gép alkalmazásának a következők:

1. Az egyezést a legrövidebb idő alatt el lehet végezni.
2. Az utánegyezéshez alig 50% kézierő szükséges.
3. Az egyezés egyforma növénytavolságra a legpontosabban eszközölhető.
4. Az egyezés munkájával egyuttal egy kapálást is adunk a soroknak, miáltal
5. a fiatal répasorok elgazosodását megakadályozzuk.

Kívánságra a Boldogasszonyi Gazdaság véleményét bárkinék beküldjük. Nagyobb megrendelés esetében egy darabot készséggel szállítunk próbára.

Deul-féle szabadalmazott automatikus répakapalógépek.

Az egyedüli kapalógép, amelylyel kis répát is károsodás nélkül lehet megkapálni. 2, 3, 4 és 5 soros kapalógép egy igavonó állat számára 5, 6, 7 és 8 soros előállványos kapalógépek 2 igavonó állat számára.

VÉLEMÉNYEK:

Homokszentlőrincz, 1912. június 15.
Folyó hó 10-én kelt b. soraira tisztelettel értesitem, hogy a háromsoros Deul-kapalógép munkájával teljesen meg vagyok elégedve.

Tisztelettel
Farkas Bertalan.

Ivánháza, 1912. június 19.
Az Önöktől vásárolt Deul-féle PDR3 jegyű répakapalógépre vonatkozólag kérdezősködésükre, tisztelettel közlöm, hogy ezen répakapalógépet minden eddig használt répakapalógéppel szemben előnyösebbnek tartom. Szíveskedjenek a legközelebbi saisonra részemre további két darabot előjegyezni.

Teljes tisztelettel
Gansler Mór.

Komját, 1912 június hó 20-án.
Van szerencsém értesíteni, hogy a szállított két darab hat soros kapalógéppel a használatban levő más ily kapalógépekkel összehasonlítva, úgy a munka minőségével, mint a munkaképességgel teljesen meg voltam elégedve, sőt egyenlő munkaképesség mellett e két gép a legjobb munkát végezte, úgy, hogy esetleges további szükségletünket ily gépekkel szándékozom a jövőben fedezni.

A répakapalógépeket illetőleg e hó 19-éről kelt b. sorokban ezen gépek árát megajánlva nem látom s kérem ezen hiány pótlását.

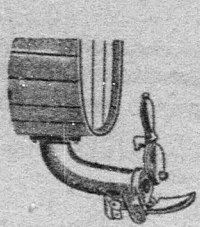
Tisztelettel:

Nagymélt. br. Wodianer Albert
uradalmainak felügyelősege,
Komját, Nyitra megye.

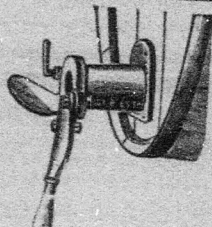
GYÖZŐ BÉLA ÉS TÁRSA

SZIVATTYU- ÉS FECSKENDŐSPECZIALISTÁK
BUDAPEST, U., BARÓ ACZÉL-UTCA 3. SZÁM.

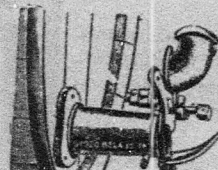
Trágyalé- osztók.



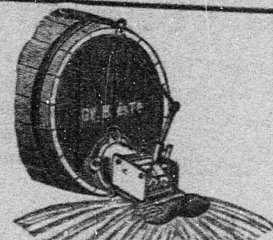
1252. ábra.
Ára 11 kor.



1253. ábra.
Ára 9 kor.



1254. ábra.
Csappal. Ára 14 kor.



1255. ábra.

1255. ábra.
Szórás 3 méter széles-
ségben. A baktólóról
kezelhető.

Ára 14 korona.

Hozzá iveső, hogy a
hordó aljára alkalmaz-
ható legyen.

Ára 7 korona.

Trágyalé- illetve vizhordók,

erős horganyzott aczel-
lemezből, buvonyilással.



1272/A. ábra.

Liter tartalom	400	500	600	750	800	1000	1200	1500
Ár trágyaléosztó nélkül	116.—	130.—	145.—	180.—	199.—	220.—	235.—	280.—

A hordókat kocsiszerkezettel, szivattyyal és
osztóval is szállítjuk, külön ajánlat szerint.



FAULER-rendszerű trágyalé-szivattyúk.

Ára a hosszabító esővek-
nek
1/2 méter 1 méter
3.75 kor. 5.75 kor.

Fecskendő szerkezet (szo-
porka és tömlő kapcsolás).

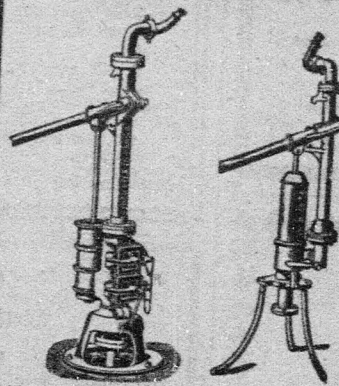
Ára 7.50 korona.

1249. ábra.
Közönséges kivitel.
Magasság 3000 mm.
Ára 46 kor.



1250. ábra.
Emeltyűs szerkezet.
Magasság 3500 mm.
Ára 70 kor.

Forgatható trágyalé-szivattyúk fecskendő szerkezettel.

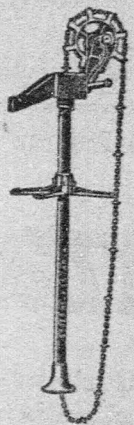


1256. ábra.
Ezen szivattyúk, tömlő vagy töltőcső
alkalmazásával lajtöltésre is használ-
hatók.

Ábra	Kivitel	Szállító- képesség óránként literenként literenként ben kb.	Ára a szivattyúnak	
			vasesőhöz	szívó- tömlők- höz
1256	Azonnal hozzáférhető szelepekkel és mozgat- ható szoporkával	4000	129.—	131.—
1257	Háromlábú szerelve, mozgatható szoporká- val	4000	85.—	87.—
1258/I	Háromlábú szerelve, sárgaréz hengerral, mozgathó szoporkával és fagymentesíthető	3000	90.—	92.—
1258/II	rendkívül szolid szerke- zettel	4000	100.—	102.—
1257-8	Ártöbblet, ha targonczára szerelve			40.—

Tartozékok az 1256-58. ábrákhoz.

Vasszivőcső méterje	Szívótömlő méterje	Szűrőkosár		Töltőcső hordótöltésre	Kendertömlő méterje	Belülmérgázott kendertömlő m.	Egy teljes pár vastömlőcsavar	2/3 vastömlő- csavar	Töltőkönyök bekötésre
		vasesőhöz	szívótömlők- höz						
6.50	13.60	4.20	3.50	12.—	1.70	4.—	5.60	3.80	5.90



1259. ábra

LÁNCZRENDSZERŰ SZIVATTYUK

trágyaléhoz, moslékhoz és kátrányhoz különösen alkalmasak.

A szivattyú hossza méterekben		2.25	2.50	2.75	3	3.25	3.50	3.75	4	4.25	4.50	4.75	5	5.25	5.50	5.75	6	
70 mm.	Szállító-képesség óránként literenként ben kb.	15000	60.50	65.—	68.75	72.75	77.—	82.50	87.—	91.50	95.75	100.—	104.—	108.25	112.25	116.50	120.50	145.50
82 mm.		25000	80.50	86.50	92.—	98.—	103.—	110.—	115.50	121.—	127.75	133.25	138.75	144.25	149.75	155.25	160.75	166.25
100 mm.		40000	100.75	108.50	115.—	121.50	128.75	138.75	145.25	152.—	160.—	167.—	174.—	180.75	187.50	194.50	201.25	208.25

Ára egy keresztadarabnak,
a szivattyúnak a padlóhoz
való erősítésére

öntöttvasból 70 mm. kor. 10.—
kovácsoltvasból 82 mm. kor. 10.—
..... 100 mm. kor. 11.—
..... kor. 5.50

Lárgányos vagy erőüzemű láncrendszerű és serleges szivattyúkról kérdézősküdesre készséggel teszünk ajánlatot.
Vállaljuk gazdasági vízvezetékek szállítását és szerelését.

Meghívó**a Gizella gőzmalom részv.-társ. Budapest**

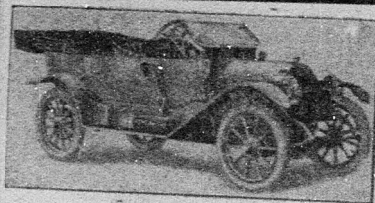
1913. évi febr. hó 12-én délután 3^{1/2} órakor a vállalat iktató helyiségeiben (IX. kerület, Soroksári-ut 16.) megtartandó

rendes évi közgyűlésére.**A Közgyűlés tárgysorozata:**

1. Az igazgató és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg bemutatása, a nyereség hovatartására vonatkozó határozat és az osztalék megállapítása.
2. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása a lefolyt üzleti évre.
3. Öt felügyelőbizottsági tag választása egy év tartamára.
4. Esetleges indítványok.

7333

NB. A szavazati jogukat gyakorolni kívánó t. részvényesek kéretnek saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok 8. §-a értelmében legkésőbb f. évi február hó 7-ig a társaság pénztáránál letétbe helyezni.

**AUTOMOBIL-tulajdonosok**

figyelmébe ajánljuk a következő műveket:

Az automobil szerkezete,
akkumulátortöltés, sofförvizsgálat, rendőrségi rendeletek stb. Írtá: Mihály Dénes. 70 ábrával. Kötve Kor. 2-50.

Az automobil és kezelése.
Küster műve nyomán írták Hevesi Gyula és Roth Imre. 210 ábrával és műmelléklettel. Kötve Kor. 5-.

Az automobil
vezetésének és jókarban tartásának technikája. A gép- és kocsialkatrészek ismertetése. Írták: Hevesi és Hegyesi mérnökök K - 48
Megrendelhetők a "PÁTRIA" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, Üllői-ut 25.

703/1913. szám.

HIRDETMÉNY.

A „Ferencz-csatorna r.-t.“ mérnöki hivatala ezennel közhírré teszi, hogy a társulat tulajdonát képező új-verbázi vízi és gőzerőre berendezett műmalmot, valamint az Őszivác községhez tartozó kissztapári csak vizierőre berendezett műmalmot bérbe kívánja adni.

1. Az újverbázi műmalom közvetlen a csatorna mellett fekszik, jóforgalmu közuttal, teljesen jó felszereléssel. A malom 7 járatu és pedig 4 henger és 3 kőjárata és a vízüzemen kívül 120 lóerős teljesen új gőzgéppel van felszerelve.

2. A kissztapári malom közvetlen a csatorna mellett több nagy uradalom közelében van, jóforgalmu közuttal. A malom teljesen új és modern berendezése mellett 2 henger- és 2 kőjáratra van berendezve.

A bérlet bármikor átvehető.

Minden közelebbi felvilágosítással a „Ferencz-csatorna r.-t.“ mérnöki hivatala szolgál, Zomborban, Flórián-utca 10. szám alatt.

Zombor, 1913. február hó 3-án.

A mérnöki hivatal főnöke

Jolánkai s. k.
főmérnök.

7327

Önálló gazdatiszti, szőlőtiszti vagy számtartói állásra

ajánkozik egy 42 éves, róm. kath. nős, okleveles gazdász és szőlész, ki a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetet 1890-ben jeles eredménnyel, a budapesti felsőbb szőlészeti tanfolyamot 1900-ban szintén jeles eredménnyel végezte, állandóan a gazdasági téren dolgozott, jó bizonyítványokkal és kívánatra nagyobb kauczióval is rendelkezik. Rendszertő, józanéletű, ambíciózus gazda, ki nagyobb gazdaságnak perzentuális kezelésére is vállalkozik. Beszéli a német és román nyelvet is. Szíves érdeklődésre a közelebbi címet megadja a kizdóhivatal.

7334

Nyári vetőbuza.

Nyári szakmias buzát, vetőárpat, vetőzabot, elsőrendű, kipróbált és legjobban bevált leghozamduosabb és legellenállóbb fajtákban ajánl a valódisáért kezeség mellett

Richard Klein, Prag II., Hybernergasse 44.

erőtaKarmány- és magKereskedés.

Egyedárusítása az előnyösen ismert herczeg Kinsky-féle uradalom Zlonitz vetőmagvainak :: Az összes vetőmagvakat közvetlenül a természető küldi szét Mintázott ajánlatok kívánatra ingyen és bérmentve. Levelezés német nyelven.

7331

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár XLI. rendes közgyűlését

1913. évi február hó 15-én délután 4 órakor az intézet helyiségeiben (IV., Deák Ferencz-utca 7. sz. I. em.) tartja meg.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárszámadások előterjesztése a felügyelőbizottság jelentésével.
3. Felmentvény az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
4. Mérleg megállapítása. nyeresemény felosztása és kifizetése iránti határozathozatal.
5. Két igazgatósági tag választása.

Azok a t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 37. §-a értelmében f. évi február 12-én déli 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésre állandó. **Az igazgatóság.**
37. §. A közgyűlésen részt vehetnek mindazok a részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt részvényekkel együtt oly részvényt tesznek le a társulatnál vagy a közgyűlési hirdetményben megjelölt más pénztárnál, mely legalább hat hónappal a közgyűlés napja előtt a letévi saját nevére iratott

7332

28001/X-2. 1913. szám.

Gabonaeladási hirdetmény.

A bábolnai és mezőhegyesi ménesbirtok, a gödöllői koronauradalom, a kolozstordai ménesgazdaság, a palánkai esikótelep, a pusztapékai rizsgazdaság, a seléndi bérsgazdaság és a pozsonyosákányi kincstári telepbirtok 1912. és részben 1911. évi terméséből; 16685 q buza, 5220 q rozs, 400 q árpa, 250 q zab és 460 q tengerikészletek értékesítése czéljából **február hó 27-ik napján délelőtt 11 órakor** a vezetésem alatt álló minisztériumban zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenytárgyalás fog megtartatni.

Az eladó termények az említett birtokok magtáraiban a minták, valamint a részletes eladási feltételek pedig ugy a vezetésem alatt álló minisztériumban a gazdasági főigazgatónál, mint az említett birtokokon megtekinthetők.

Az ajánlatok a részletes eladási feltételekben megjelölt tételre külön-külön teendőek.

Budapest, 1913. január 27.

7329

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Tavaszbuzza

kerül eladásra méltóságos gróf Szirmay Ottó ur nagyhomokosi uradalmában, a vevő zsákjaiban Tokaj vasutállomásra szállítva 28 korona árért. Mintával szolgál vevők részére, Uradalmi Intézőség Nagyhomokos, posta Tokaj. :: :: :: ::

7323

Vetőmagburgonya eladás!!

Professor Wothmann és Imperator fajtisza, kézzel válogatott egészséges, bőtermő és magas keményítő tartalommal nagyobb mennyiségben eladó. Megrendelések és előjegyzések az urad. számtartói hivatalhoz Zalaötvő kéretnok.

7321

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, tehenek, bivalyok, lovak, juhok, sertések, minden tenyész- és haszonállatok beszerzésére és azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból, kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. :: Czim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt. 6905 Telefon 311. Interurbán.

Kéretik a csímet össze nem tévesztetni a mostanában létesült „Erdélyi Kereskedelmi Áruforgalmi Közvetítő Részvénytársasággal”!

16,852. számhoz.

Állateladási hirdetés.

A m. kir. terézianumi alapítvány bátaszéki uradalmának bérbeadása következtében az uradalom tulajdonát képező állatállományból 1913. évi márczius havában nyilvános szóbeli árverés útján eladásra kerülnek hidegvérű lovak, fajmagyar szarvasmarha, vöröstarka tinók és merinó rambouillet juhok.

Az árverés a következő napokon tartatik meg és mindenkor reggel 9 órakor kezdődik.

1. Márczius hó 27-én Csikómajorban

ardeni mén (2 drb), muraközi csikó (63 drb), 2 és 1 éves tarka tinó (164 drb), 1 éves tarka bika (49 drb).

2. Márczius hó 28-án Orbópusztán

magyar bika (öreg 3, 2 és 1 éves, összesen 46 drb), magyar tehén és üsző (236 drb), öreg és 2 éves anyajuh (528 drb), ürük (420 drb).

3. Márczius hó 29-én Óberekpusztán

4, 3, 2 és 1 éves magyartinó (111 drb) öreg, 2 és 1 éves anyajuh (1197 drb) öreg, 3 és 2 éves kos (114 drb), 2 és 1 éves ürü (257 drb), a lovak, szarvasmarhák és kosok darabonként, míg az anyajuhok és ürük kisebb-nagyobb csoportokban kerülnek eladásra, a kikiáltási áron aluli ajánlatok el nem fogadtnak.

A vételár azonnal készpénzben fizetendő.

Az eladott állatok a vételár lefizetése után vevők tulajdonába mennek át és az eladó uradalom értük semmiféle további szavatosságot nem vállal, megengedi azonban, hogy azok az árverést követő 48 órán át vevők költségére és veszélyére az uradalom területén tartassanak.

Bővebb felvilágosítást az alulírott miniszterium IX. ügyosztálya (Báthory-utca 12. sz.) és a bátaszéki uradalmi tisztség ad.

Budapest, 1913 január hó 31-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

7320

Lenvetőmag

eladás! Rigai, első évi utántermés, prima uradalmi áru 35 kor.-ért kapható!

Mintázott ajánlattal

7301/a

szívesen szolgálok.

BÖHM SÁNDOR

SZEGED.

Sovány és hizott sertéseket

legmagasabb napi árakon értékesít:

Wolf Aladár, Győr.

8625/1913. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező és a temesvármegyei

1. Temesdobos község határában fekvő 866^{1200/1000} kat. hold;

2. az Obád község határában fekvő 297^{1070/1000} kat. hold

mezőgazdasági birtokok,

ugyszintén

3. a magyar tanulmányi alap Temesújnép s a vele összefüggő vallásalapítványi Temesujlak község határában levő 843^{702/1000} kat. hold mezőgazdasági birtoka, a vétel útján hozzá csatolt magyarmedvesi 303^{1200/1000} kat. hold birtokkal együtt, vagyis összesen 1147^{702/1000} kat. hold a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium IX. ügyosztályában (V. ker., Hold-utca 16. sz., III. emelet, 44. ajtó).

1913. évi márczius hó 3-án déli 12 órakor tartandó zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyaláson 1913. évi október hó 1-ével kezdődő 12 évre haszonbérbe fog adni. Ajánlat minden egyes birtokra külön-külön teendő és pedig nem holdanként, hanem az egész területre vonatkozólag egy összegben, számokkal és betűkkel kiírva.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, s két tanu előttemzése mellett kiállított ajánlatok a miniszterium segédhivatali főigazgatójánál a versenytárgyalás napjának délelőtti 11 órájáig benyújtandók. A lepecsételt borítékon jelzendő: „Ajánlat a birtok haszonbérletére.

Elkérve érkezett vagy utóajánlatok, ugyszintén az oly ajánlatok, melyek kellően felszerelve nincsenek, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Bánatpénzül a temesdobosi haszonbérletre 4000 kor., az obádi haszonbérletre 1500 kor., s a temesújnépi haszonbérletre 4500 kor. készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban bármelyik m. kir. állami (adó) pénztárnál teendő le, az erről szóló letéti nyugtatvány az ajánlathoz csatolandó. Akik gyámság vagy gondnokág alatt állanak, ugyszintén az olyanok, kik a közalapokkal szemben tartozásban vannak vagy bármely czimen perben állanak, a versenyből kizártnak.

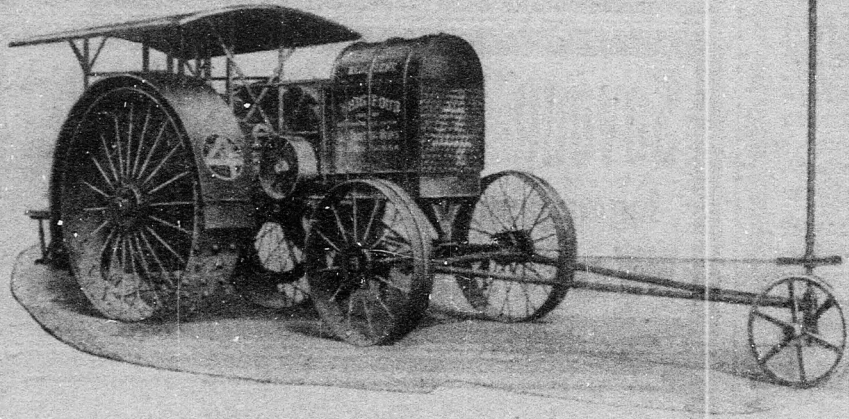
A részletes versenytárgyalási és szerződési feltételek, nemkülönben az ajánlati minták a miniszterium IX. ügyosztályában, a segédhivatali igazgatóságnál a temesdobosi birtokra vonatkozóak a zsidóvini, az obádi birtokra vonatkozóak a csáki, a temesújnépi birtokra vonatkozóak a nagykovácsi kir. közalapítványi ispánságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1913. évi január havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium.

7317

THE „BIG FOUR“ TRAKTOROK



**világhírű amerikai motoros
szántó- és egyelemes mező-
gazdasági vontatógépek.**

Az Emerson-Brantingham Implement Company, Amerika legnagyobb mezőgazdasági gépgyára, évi 5000 „Big Four“ traktor gyártására berendezkedve, a t. gazdaközönség óhajára 1913. évben már **három különböző nagyságu traktort** hoz a világpiaçra.

1. A középnagy gazdaságok és kisbirtokos szántószövetkezetek számára való: **35–40 tényleges lóerejű, négyhengeres „Big Four“ traktort**, amelyet a magyar viszonyoknak legjobban megfelelő Emerson-féle szab. hatvasu ekével párosítunk. Sulya csak 36 métermázsa, mellső kerekei teljesen aláfordulnak úgy, hogy a gép csaknem helyben meg tud fordulni, vagyis **kis területű táblák szántására is alkalmas.**
2. A középnagy, kötöttebb talaju mélyművelésű gazdaságok számára való: **50–60 tényleges lóerejű, négyhengeres „Big Four“ Traktort**, amelyet a magyar viszonyoknak legjobban megfelelő Emerson-féle szab. tizvasu ekével párosítunk. Sulya csak kb. 85 métermázsa, hátsó járókerekei 2475 mm. magasak.
3. A nagybirtok számára való: **70–85 tényleges lóerejű liathengeres „Big Four“ Traktort**, amelyet a világhírű „Reeves“-féle szab. tizenkétvasu ekével párosítunk. Sulya csak kb. 100 métermázsa, hátsó járókerekei 2475 mm. magasak. **Óriási vonóerejével a Magyar-Alföld legnehezebb talaját is könnyen szántja.** A motor indítására egy **villamos önindítókészülék** szolgál.

Óriási haladás a traktorok terén!

Az összes „Big Four“ Traktorok, amelyeket a jövőben szállítunk, **3-féle menetsebességgel** vannak felszerelve, úgy hogy **azok menetsebességét pillanatnyilag változtatni lehet**, óriási előnyöket nyújt ez a berendezés, hullámos, dombos, különböző összetételű talajokkal rendelkező gazdaságokban.

A magasabb benzinárak nem képesek traktorjaink elhelyezését megakasztani, a gőz-gépes traktorok üzeme még a mai magasabb benzinárak mellett sem kedvezőbb a víz-és szénhordás költséges és igarontó volta pedig nem engedi többé feltámadni ezt az elavult szántógéptípust.

Az 1912-ben üzemben volt „Big Four“ traktorokról szerzett bizonylataink sorozatát közzéve, azt nagys. Kovács József ur magyargencsi bér gazdaságának bizonyítványával kezdjük meg:

Tekintetes

Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaságnak Budapest.

Az önkéntől múlt évben beszerzett „Big Four“ szántógépemről szívesen közlöm egyévi tapasztalataimat, amelyek után a további évekre nyugodtan nézek a szántások s egyéb nagy erői igénylő talajmunkák elé: a gép a múlt évi abnormális csapadékos időben kiállotta a tűzpróbát. Laza homoktól a szurkos, fekete agyagig váltakozik gazdaságom talaja, a gép **mindenütt kifogástalan szántást végzett** a hozzákapcsolt John Deere 10 vasu ekével, amely remekül fordít és porhanyit; munkáját az eke után akasztott hengerral, illetőleg boronával oly tökéletesen tehettem, hogy a vótógép bátran mehetett volna. Vetés előtt a „Big Four“ után akasztott 6 árb közönséges tárcsásboronával s ezekhez kapcsolt kis boronákkal **kortileg átmunkált táblákat** kaptam. A tárcsásboronák úgy voltak elosztva vonógerendákon, hogy dupla tárcsázást végeztem, **a tábla nagysága szerint napoként 60–90 holdat.** Julius végétől 1100 holdat szántott 6–12 hüvelyk mélyen s 500 holdat tárcsáztunk a géppel. **Kormánykészüléke valóban meglepi a szemlélőt.** „Lelke van ennek a gépnek“ mondta egyik gazdatársam, amikor szántás közben gépész, ekevezető leszálltak a gépről s az szántott egyedül, olyan tökéletes pontossággal, aminőre kézi kormányzás mellett számítani nem lehet, **nincsen egyetlen vakbarázdá sem szántásaimon, s nincsen itt bogárhajú szántás, mint a gőzekénél.** Ezen önműködő kormánykészülék teszi lehetővé, hogy úgy szánthatunk vele a legsötétebb éjjelen, mint nappal, a múlt 5sz folyamán

ezt kísérletképpen megpróbáltam s a folyó évben rendszeresen bevezetem. Két közönséges acetilénlámpa egészen jól megtelel, egy a gép elejére akasztva, egy az ekéhez. **Az önműködő kormányzás folytán a gépész szántás közben is bármikor nyugodtan megvizsgálhatja a gépet,** ami különben nem igen veszi igénybe figyelmeségét, s ami legnagyobb részben a zsírozó fedelekek napoként 1–2-szeri utánszorításra terjed, az olajozás pedig automatikus. A pormentes olajozás következtében olajfogyasztása aránylag csekély, bár a legfinomabb hengeroajat használom, olajozás, zsírozás maximálisa 1 koronába kerül holdanként a szántásnál.

Az évi kopás elenyésző volt. Csak azt említem meg, hogy a legnagyobb nyomásnak kitett főtengelysapágyból egyetlen alátételemezt (Bellag) kellett kivenni, ilyenformán a csapágyak kiöntésére sok évig gondolnom sem kell.

Bátran állíthatom, hogy az évi elhasználódás sokkal kevesebbet tesz ki, mint a kélgéprenszerű gézeke egy-egy mozdonyánál, volt azzal is személyes tapasztalatom elég, a „Big Four“ után nem kérek annak üzeméből. **Annnyiba sem kerül nekem most a szántása, mint gőze érel szén, víz és azoknak fuvarozása nélkül.**

Magyargencs, 1913 január 21.

Tisztelettel:

Kovács József.

Központi Kereskedelmi és Iparbank R.-T., Budapest, V., Váci-körút 26. Sürgőnyozim: Centrális. Telefon: 86–97.

Eladás

Mindenfajta fajtiszta, étkezési és szeszgyártási célokat szolgáló

Vetőburgonyát

valamint makói dug-
hagyma vétel és el-
adást közvetítünk.

Bleier Adolf és Társa

Budapest, Csillag-u. 1. sz.
(Csarnok-tér.) 7328



A legjobban bevált, b5-
termő, tápdus, jól eltart-
ható **eredeti**
CIMBAL takarmányrépamag,
mely a német répavető
versenyeken az első díjakat
nyerte, kapható kizárólag
Grünwald Sándornál
Budapest, V. ker.,
Árpád-utca 9. sz.
E répamag a tenyésztő
Cimbal saját tenyészete. 902

Gazdák figyelmébe!



M. K. r. szab.
2821. 1900.
A. 1905.

A pyroleum szagtalan, nem fű-
től, nem gyűlé-
kony és már
dalomhan bevezetett.

Számos ellamerővel nálam be-
tekinthető. - Próbaküldemények
2 korona utánvét mellett. - Ki-
váltásra prospektus ingyen és
bérmentve. 9385

DEGEN JAKAB

Budapest, IX. ker.,
Közraktár-utca 23.

Szénát, szalmát,

luozornát, lóherét,
és zabos búkkönyt
veszek és eladok

bármily nagy mennyiség-
ben, felpréseléshez modern
16- és gősprésim adom.
Ajánlatok: 7248

Schreier Béla

takarmánynagykereskedő
Budapest, Népszínház-
utca 33. Telefon: 20-52

Korai

Székely tengeri

közép nagy esővívő javít-
ott, kapható KISS SÁNDOR
gazdaságában Fugyi, u. p.
Fugyivásárhely postafiók 1.
Vetési célra válogatott
10.- korona. Elite csövek-
ről morzsolt 13.- korona
50 kg.-ként ab Nagyvárad.
613

Arankamentességre

államilag ólomzárólt

Luczernamag

arankamentességre
államilag ólomzárólt

Lóheremag,

valódi északnémetországi

**répamagvak,
fűmag és fűmag-
keverék,**

rétek, kaszálók és pázsi-
tok részére,

**tavaszi búkköny,
muhar, köles,
baltaczim**

nyers és hámozott,
és minden
egyéb

nyulszapuka

legjobb és legmegbízha-
tóbb minőségben, jutányos
áron kaphatók 7208

Haldok

ignác Utóda,
nagykereskedő özégnei,

**Budapest, V.,
Báivány-utca 6. sz.**

Mintázott ajánlattal kívá-
natra készséggel szolgálók.

Vétel

Csikóakol (kifutó) kerítéshez
használt alkalmas 2500 m.
hosszon használt sodrony köti-
let keszkek megvételre, mely
f. évi március 31-ig a város-
boglári vasúti állomásra szál-
lítottandó. Ajánlatok a sodrony-
akól álműveinek, 100 f. m.
súlyának megjelölésével f. évi
február 28-ig Szabó Sándor
Közvetítő Társaság Csákvár,
Fejér megye küldendők. 614

Veszek szénát és szalmát

Minden mennyiségben,
szállítom préselve
és fuvarmentesen
minden vasúti állomásra

Böhm Arnold

takarmánygyártó
Budapest, VI. ker., Nagyb-
Sándor-utca 23. szám.
Telefon 141-90. 80

Veszek 500-800 holdas

lejtést és árú „Készpénz-
vel fizetve” jellegre a ki-
adóra kérem jelentkezni. 615

**Kifli-
burgonyát**

szép egészséges, vetni-
való árú veszek waggon-
rakomány mennyiségben,
esetleg kevesebbet is.
Ajánlatok „Kifli 582”
jelige alatt e lap kiadó-
hivatalához kéretnek. 582

Hársfavirág

gyűjtési jogot veszek.
DETSINYI FRIGYES
Budapest, 224
V., Váci-körút 6. sz.

Lenmagot

minden vidéki állomáson
mindenkor a legmagasabb
napárban vásárol és min-
tázott ajánlatokra rögtön
válaszol

Krausz Hugó

terménykivitelű áru
Budapest, V., Falk-Miksa-u. 15.
(előbbi Nádor-utca 51.) 5829

**Vadászember
figyelmébe!!**

A „Háztartás” fogyasztási
szövetkezet szépen kifeje-
zett nyul darabjért 3 kor.
50 fillért fizet helyi Buda-
pest vasútállomás. Aki
tehát a „Háztartás” szö-
vetkezettel összeköttetésbe
ohajt lépni, előzetes mag-
kérdés nélkül is küld-
het nyulat a következő
szimre „Háztartás” fogyaszt-
tási szövetkezet Budapest,
IX., Boráros-tér 6. Rend-
teltési állomás Józsefvárosi
pályaudvar, gyors áruként.
A küldemény értéke az
átvétel után azonnal el-
lesz számolva és a pénz
postán megküldve. Egy-
egy szállítmányul, illeté-
leg egy rúdun legkevesebb
5 darab nyul küldendő.

Bérlet

Korcsok bérletet 250-300
azonnali átvételre, lehető-
leg Pozsony, Nyitra vagy
Barna megyékben, 16 épb-
letekkel és termékekkel. Cím-
Kugol Jenő, Trencsén. 288

Mezőgazdaságtan

polgári és földmivesiskolák,
gazd. ismétlőiskolai tanítók
és gazdák használatára. "

Irta SZILÁRD GYULA
a csákvári földmivesiskola tanára.

III-ik bővített kiadás.

64 ábrával.

I. kötet: Növénytermesztés,
Kertgazdaság, Szőlőművelés.

Ára füzve 4 kor.
angol vászonkötésben 5 kor.

Ritka jelenség mezőgazdasági szakirodalmunk-
ban, hogy egy könyv három kiadást érjen. Annál
feltűnőbb, hogy Szilárd Gyula Mező-
gazdaságtana rövid hat év alatt immár a
harmadik kiadásban jelenik meg. Szerző ezáltal is
gondosan átdolgozta, a legújabb tapasztalatokkal
bővítette könyvét úgy, hogy az jelen alakjában három
nyomatott ívvel terjedelmesebb, mint volt a II-ik
kiadás.

Tartalma felöleli a növénytermesztésnek és neme-
sítésnek általános kérdéseit. A földművelést, trágyá-
zást, a rét- és legelőjavítást a legújabb ismeretek
alapján tárgyalja és a szöveget számos ábrával
illusztrálja. A részletes növénytermesztés sorra veszi
összes jelentősebb kultúránövényeinket és azoknak
termesztésére, nemcsak olvasottságról, hanem alapos
gyakorlati ismeretekről tanuskodó tanácsokat ad.
Ezt a részt különösen a fűmagvak — keverék-
takarmányvetések — és a gyógyítónövények ter-
mesztésének ismertetésével bővítette.

A kertgazdasági rész a konyhakerti természetessel,
faiskolával és gyümölcsösökkel foglalkozik, szintén a
legújabb ismereteknek megfelelő, az addiginél szé-
lesebb alapon.

A szőlő telepítéséről, gondozásáról, műveléséről
és a mustnak, ujborknak kezeléséről szóló rész
szintén felölel minden fontosabb kérdést, amely a
gyakorlat szempontjából figyelmet érdemel.

A gazdaközönség a Mezőgazdaságtan
első két kiadása iránt szinte szokatlan érdeklődést
nyilvánított. Meggyőződésünk, hogy ez a III. kiadás
a közönség érdeklődését még fokozottabb mérték-
ben megérdemli.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági könyv-
kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

„Lucullus“ sertéstakarmány

alkatrészei: marhavér és buzatakarmány-liszt.
Elsőrendű hus- és csontképző-takarmány, pro-
tein tartalma 20-22%. Rendkívül nagy hus-, csont- és zsír-
képző hatása folytán a mellette etetett többi takarmány
sokkal gazdaságosabban értékesül. Számos bel-
és külföldi nagy tenyésztőknél és nagybirtalóknál jó sikerrel
kipróbálva.

Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.
takarmánygyár vezérképviselői

Lemberger, Schön és Szász

Bauer B. Gyula

sertésbizományos, Buda-
pest, VIII., Bezerédy-u. 10.

Óvári és Substantia takarmányrépamagvak

bőtermő, sokáig elhart-
ható legcsukorúsabb

ezen kiváló tulajdonságokért meghonosította Ovári úr. 1910-ben dr. Weizsler, a bécsi
magviselő állományfőnöke, összehasonlító kísérletekben megállapította, hogy

100 mm. cukor

5 holdon 2300 mm. Óvári
48 * 1247 mm. Substantia
142 * 5254 mm. Eckendorfi

répában állítható elő. Tehát Óváriból 8000 mm.-ával, Substantiából 4000 mm.-ával kevesebb vizet
kell hiába fuvarozni, amikor 100 mm. cukrot tartalmazó répát szállítunk hazra és 9-10 holddal
kevesebb területet kell művelnünk, mintha a régebben divatos Eckendorfi termelőt.

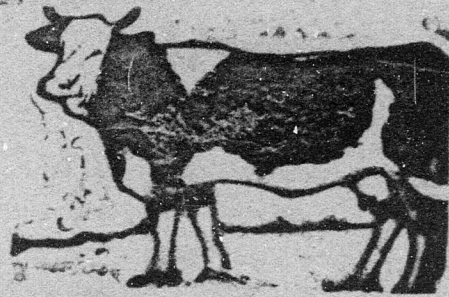
Abundanc zab, Lóbab, Járóborsó

(Összetel és tavasszal egyenlő sikerrel vehető szőlőtakarmánynak és magnak).

Koránérő putyi-preri tengeri.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában, u. p. **Koncza.**

6470



Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságok-
nak és uradalmaknak. A tarka faj üszök
és teheneik jelenlegi értékét a tenyésztő
közpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Iredai telefon

nagybériő cég

Gazdasági telefon

16. szám.

Szatmár.

155. sz.



Ganz és Társa-Danubius

gép-, waggon- és hajó-gyár részvénytársaság

Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. szám.

Telefonszámok: „József“ 504, 505, 506, 507, 508.

Sürgőnyczim: GANZDOM.

Szállít: Kétgéprendszerű gőzekéket,
stabil benzinmotorokat, benzinmotoros cséplőkészleteket,
takarmánykamraberendezéseket, gazdasági öntözőtelepeket.

Vállal: nagyobb területeken bérszántásokat.

Jelentkezési határidő 1913. évi márczius hó 15-ike.

Költségvetések, bejelentési iverk és szántási feltételek kívánatra bérmentve küldetnek.

Telefonszám: 72-16.

Sürgőnyczim: ALTERNO.

GANZ tele **VILLAMOSSÁGI R.-T.**

Budapest, II., Lövőház-u. 39. sz.

Városi üzlet: IV., Koronaherczeg-u. 5. sz.

Vegyesek

500 korona... 15 lóerős nyereglomotor... 15 lóerős nyereglomotor... 15 lóerős nyereglomotor...

Eladás

Akácztaccsamote... 30 lóerős Hofner... 6 lóerős benzinkomóbi...

16 lóerős benzinkomóbi... Vadászpuskák... Gőzkegarnitúra...

4 lóerős Hofner... Luczernamag... Kocsik... Czukortormadítványok...

15 lóerős nyereglomotor... 15 lóerős nyereglomotor... 15 lóerős nyereglomotor...

Vetőmag... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Tavaszi... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Eladó... 20 mm sárga obendortli... 20 mm sárga obendortli...

Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Olcson... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Elsőrendű... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Kitűző... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Korai... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Czefrézokád... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Viktória borsó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

80 drb... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Vetőmag... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Építők... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Elsőrendű... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Akácztaccsamote... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Bérlés... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Tavaszi... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Akácza... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Elsőrendű... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Kitűző... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Korai... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Czefrézokád... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Viktória borsó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

80 drb... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Vetőmag... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Építők... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Elsőrendű... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Akácztaccsamote... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Bérlés... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Eladó... Bükkönyvetőmageladás... Bükkönyvetőmageladás...

Esőköppeny... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gyakorlati buzamemesítés... Esőköppeny... Esőköppeny...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...

Gabona... Gabona... Gabona...



Mindenemű új és használt luxus- és üzleti kocsik, lovaszámok, pórkocsok és gumikerekek eladása.

„KOCSTARUHAZ” Budapest, VII., Akácza-ut. 23. Telefon: 95-65-7250



Sárga oberndortli répmag... jótállással a fajlisztoságra és kitűnő csírázóképeségre, eladó ab vastalóval...

GR. ESTERHÁZY GAZDASÁGÁBAN, Csákvár. 7250



KUBICÉK FERENCZ földbírtokos, CELLECHROVITZ, bel Prossnitz, av der Hanna, ajánl tavaszi vetésre...

eredeti Hanna-vetőárpat... Minta ingyen és bérmentve.

Allattartó gazdák rendeljenek... Allattartó gazdák rendeljenek...

Legkiválóbb faj nemesített gyümölcsfák... Legkiválóbb faj nemesített gyümölcsfák...

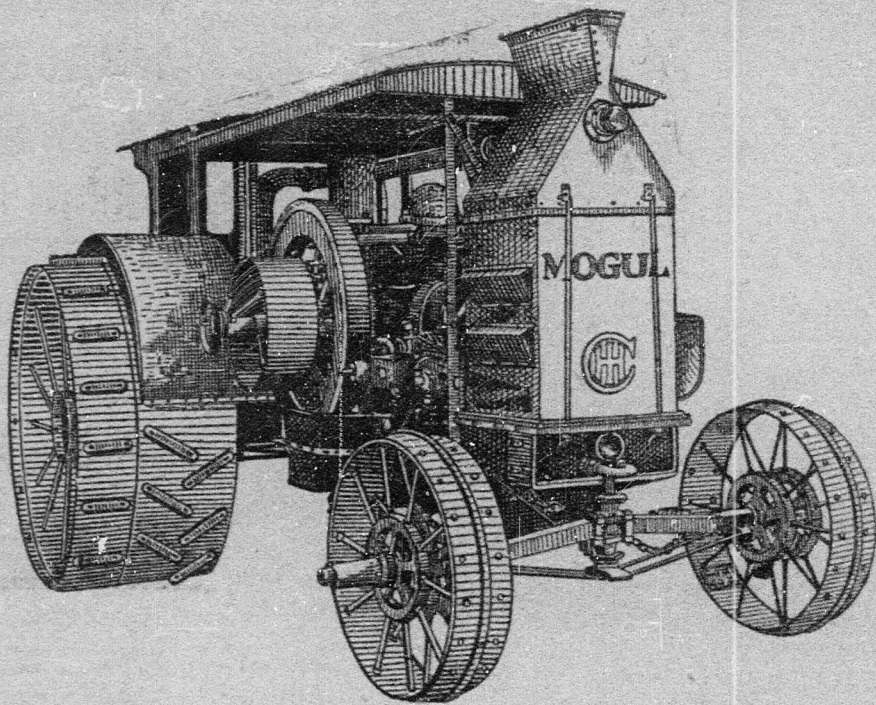
Hoffmann Ignác... Hoffmann Ignác...

Szeged, Ujszegedi... Szeged, Ujszegedi...

50 katasztr. holdon levő gyümölcsfaiskolájában... 50 katasztr. holdon levő gyümölcsfaiskolájában...

Arjegyék Inygen és bérmentve. 7325

A „KIS HIRDETESEK” folytatása a 371. oldalon van.



Az I. H. C. amerikai benzin- magánjáró (Tractor)

a legolcsóbb szántógép,

mely 20, 25 és 45 tényleges lóerőben készül.

20 HP tractor 3-4 vasu

25 HP tractor 4-5 vasu

45 HP tractor 7-8 vasu

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két év óta működik Magyarországon és mindenhol kitűnően bevált. Benzinmagánjárónk a legalkalmasabb gép szántásra, cséplésre és nehéz terhek vontatására. ::

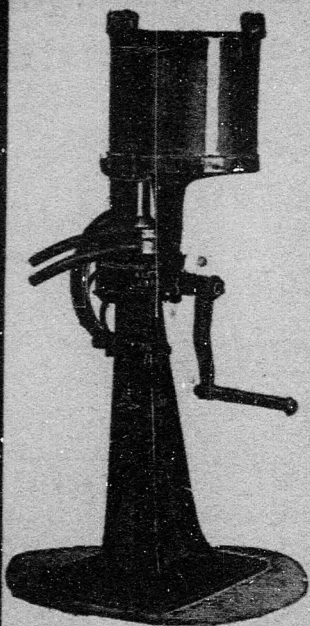
A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.

Biztos üzem! Szén- és vízfűtőrendszer feleslegessé vált.

Referenciákkal és ajánlással szívesen szolgál!

International Harvester Company of America,

Budapest, V. ker., Váci-ut 98. szám.



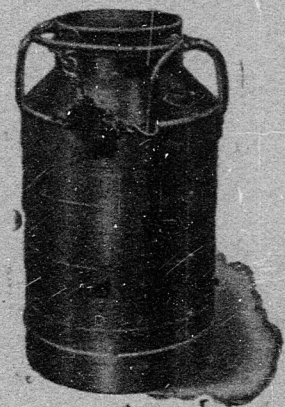
AZ
ALFA-

Separator, Takarmányfülesztő,

Hűtő,

Kanna

a legnagyobb jövedelmet biztosítja.



Árjegyzéket
ingyen ad!!

Alfa-Separator R.-T. Budapest, 56/R.

En a Thürpínek csak a legjobb bizonyítványt állíthatom ki. Mig 8 év alatt télen a savanyu szelet takarmányozásnál sohasem volt szerencsém a borjukat mentesíteni, addig ezen a télen minden borju, melynek születésétől fogva naponta egy tablettát adtam, teljesen mentesítve lettek.

R. Kolostoruradalom C. Thürpil ára: 1/1 doboz 2-50 K, 1/2 doboz 1-35 K állatorvosoknál s gyógyszerészeknél. Egyedüli gyáros: Lageman Cl., vegyészeti gyár, Aachen. Raktár: Török József gyógyszerár, Budapest, VI., Király-u. 12. 1



Mädchen aus Hannover „Altland“



Muraközi

hidegvérü (norl) igás tenyészkancák, választott csikók, és tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezeset felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lovasárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Címzem:
IDŐSB HEINRICH MÓR
lovásárló ügynöke
CSÁKTORNYA (Muraköz),
Törv. bej. czég.
Sürgönyczim:
Heinrich Senior,
Csáktornya.
Interurban-Telefon:
33. szám. 572



Uradalmaktól legmagasabb árban

veszek

idegen számlára

HIZÓ és konzerv

ökröket,

továbbá hizóüröket és peosenye-

bárányokat.

Uradalmaknak előnyös árban

beszerzek

tinókat, hizialni való ökröket és fejős teheneket

Faragó Miksa

szarvasmarha- és juh-bisományos

Budapest, VII., Óvoda-u. 44.

TELEFON „József“ 14-89.

Értesítés esetén a legrövidebb idő alatt helyszínrő utazom az eladó jószág megtekintése és megvétele céljából. 6256

Keletporosz-hollandi

tenyészállatokat,

ugyszinte teheneket

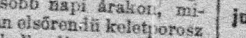
fejéshez szállítok a legolcsóbb napi árákon, miután elsőrendű keletporosz és hollandi tenyészökkel állók összeköttetésben.

SALLY DANIELS

szarvasmarha és kivitelű fiáto !!!

Königsberg i/Pr.

7313



Elsőrendű eredeti

bonyhádi

teheneket

hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat

bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árákon szállítok 5161

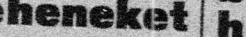
FUCHS LAJOS

tenyész- és haszonállatkereskedő

Újpest, István-tér

Sürgönyczim: Fuchs Lajos

Telefon 130-19.



Elsőrendű eredeti

bonyhádi

teheneket

hasasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árákon szállít

BAUER MOR

tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Irodá

VI., Felsőerdősor 1.

Istálló Újpest, Károly-u. 11.

Telefon 93-95. 6017

Vegyesek

1100 holdas szarvasmarha- és juh-tenyésztéshez alkalmas földterület, melynek közelében van a legújabb vízvezeték, a közúti vasútállomás és a postahivatal. Jól megművelt, termékeny föld. Jól felszerelt. Ár: 379

1000 holdas olcsó, bírók bérleti díj nélküli, esztendőnkénti bérleti díj 1000 forint. Jól felszerelt. Ár: 513

KLINGER MÓR

tenyész- és haszonállatkereskedő

Kispest, Lakás és istállók: Kispest, Kölcsey-utca 5 sz.

Levél- és sürgönyczim ugyanott

Telefon Kispest 66. Haját hátsó

664

Társas keretek, 1000 holdas földterület, 60-70 ezer koronával, az ország a birtokra bekebelezésre. Cím: Budapest, VI., Lehel-utca 10. 664

A „KIS HIRDETESEK“ folytatása a 369 oldalon van.

Sovány és hizott sertések

vételét és eladását legelőnyösebben közvetít.

Minden felvilágosítással készséggel szolgál:

LÁSZLÓ JENŐ

sortésbizományos, Budapest, II., Margit-körút 31. Telefon 161-52. 6170

Eladó

az ördögösi gazdaságban

80 darab prima

1 1/2 éves tehér

ökörborju.

Levélczim:

Nagy Dénes

földbirtokos, Torda

(Torda-Aranyos megye), 7108

Előrendű iliszta erdélyi-magyar fajta 1-2-3 éves

ökörborjuk

bármely mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók

Nyegruetz és Társa

legelőgazdaságban

Szamosujvart.

Cím: NYEGRUETZ TÓDOR SZAMOSUJVART. 57



Elsőrendű eredeti

bonyhádi,

hollandi,

ostfriesi, oldenburgi

és wilstermarsch

teheneket,

hasasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árákon szállít

BAUER MOR

tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Irodá

VI., Felsőerdősor 1.

Istálló Újpest, Károly-u. 11.

Telefon 93-95. 6017

Vegyesek

1100 holdas szarvasmarha- és juh-tenyésztéshez alkalmas földterület, melynek közelében van a legújabb vízvezeték, a közúti vasútállomás és a postahivatal. Jól megművelt, termékeny föld. Jól felszerelt. Ár: 379

1000 holdas olcsó, bírók bérleti díj nélküli, esztendőnkénti bérleti díj 1000 forint. Jól felszerelt. Ár: 513

KLINGER MÓR

tenyész- és haszonállatkereskedő

Kispest, Lakás és istállók: Kispest, Kölcsey-utca 5 sz.

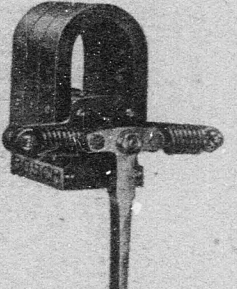
Levél- és sürgönyczim ugyanott

Telefon Kispest 66. Haját hátsó

664

Társas keretek, 1000 holdas földterület, 60-70 ezer koronával, az ország a birtokra bekebelezésre. Cím: Budapest, VI., Lehel-utca 10. 664

A „KIS HIRDETESEK“ folytatása a 369 oldalon van.



Mágnesgyújtó javítóműhely

Budapesten.

Dénes és Friedmann

Budapest,

VI., Dessoffy-utca 29. sz.

Telefon 59-84.

Sürgönyczim: „Autotechnica.“

Az eredeti „BOSCH“ mágnesgyújtó vezérvégei.

532

Bérszántás

500-1000 hold aratás után okély a mélyvártásra szántógép keresésk. Ajánlatokat sorokifalmai uradalomhoz kérek. 511

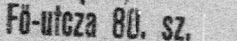
Faragó Zsigmond

ny.kataszteri mérnök,

jogosított földmérő

Budapest, 6826

II., Fő-utca 80. sz.



Szeszgyár, palinbalózó-hé-

szűtők berendezési vállalat

aj készleteket, mind javítások-
kat igen jutányos ár mellett
készt. Mosdóutókban, pálinka-
készítőkben és krumplifőz-
készítőkben nagy raktár.
Arányi Adólf. rézműgyára
Újpest, Lőrincz-ut 7. Telefon 7500
524

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK,

kazánrepedések,

Korozziók

hegesztését autógén uton
műhelyünkben vagy helyszínen
lassorolás nélkül, speciálisan
hegesztőnkkel, szakemberen
végezzük.

Lakos és Székely

mérnökök. 5660

Gyár és vállalat autógén-hegesztő
és vágó berendezésekre.

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Állatok

Yorkshirei, fejletta, törzs-
könyvesített állatok-
tól származó, 16 db málna-
darabonként 25 borona és 3 db
egyéves kocca, kg-ként 1 90
szorodást eladó. Uradalmi
ispánság, Fokkő, u. p. Szeg-
halom, Békés m. 568

Tenyészbika 18 hónapos,
vöröstarka, szőke fejű, igen
jellegest eladó. Czin Simon-
major up. Tolna, B. J. igazgató.
597

Három darab 3 éves, magas
arandni vérű esőőr-
eladó, egy tenyésztest, mint
igazságra alkalmas.
Bővebb értesítés kapható az
agárdi uradalom tisztogatói,
u. p. Dinnye, Fejér m. 598

Suhntali legjobb 1912 tojó,
has- és hízótyúk.
Minden nagyobb kiállításokon első
díjazott. Elsőrendű gazdasági
tyúk, ellentállóképű, kedves
beér (levegőt nem agn kereső),
világhírű szűri való csirke
(szűri poulard egy tünepi
asztalról se hízótyúk), 6 hóna-
pos kakacot (3 appanok) 4 kg.
súly, tyúkuk 7 kg. súlyt érnek
el. Egy éves (1 kakas, 3 tyúk)
30 koronáért, 15 keltőtojást
8 kor. 50 Alléret utánvétel
kldl I. A. Sobmidt, G. F. Hegel-
szentánst, Judendorf, bei
Graz. 638

Lipizai mén. Csesznák
nagy ródi (Zala m.) gazdasá-
gára egy 183 cm. magas
alm. szőrű, 5 1/2 éves, magas
vrd, keveset használt, eredeti
hízatlan, telivérű karaitenyész-
űs eladó. Ára 4500 kor. Meg-
vezések Budapest, Pádonnia-
szállodába intézendők. 596

Megvételre keresték egy
pár 15 1/4-18 mar-
kos, elsőrendű kocsó, kifogás-
talan állás, szép formájú és
jól belovagolva legyenek. Aján-
latok részletes leírással és
ha lehetséges, fényképpel, a
legutolsó ár megjelölésével, Lo-
vagióparis 687. jelző alát
a lap kiadójaválába külden-
dők. 637

Legelőrendű eredeti bonyhádi
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olcsóbb árákon szállít:

Fenyvas Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgönyczim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.

Telefon: 170-18.

Istállók: Kispest, Őlői-ut 4.

Telefon „Kispest“ 38.

Általános alismert leg-
első-
rendű jármos magyar-
fajú erdélyi-ökröt,
1 és 2 éves ökor-borjak
s beállítani való tarka-
ökrök egész éven át a
legnagyobb választás-
térben és jutányos áron
kaphatók: 6013

PAPP TESTVÉREKNÉL

SZAMOSUJVÁR.

(Szolnok-Doboka m.)

Legelőrendű eredeti bonyhádi
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olcsóbb árákon szállít:

Fenyvas Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgönyczim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.

Telefon: 170-18.

Istállók: Kispest, Őlői-ut 4.

Telefon „Kispest“ 38.

Legelőrendű eredeti bonyhádi
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olcsóbb árákon szállít:

Fenyvas Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgönyczim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.

Telefon: 170-18.

Istállók: Kispest, Őlői-ut 4.

Telefon „Kispest“ 38.

Legelőrendű eredeti bonyhádi
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olcsóbb árákon szállít:

Fenyvas Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgönyczim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.

Telefon: 170-18.

Istállók: Kispest, Őlői-ut 4.

Telefon „Kispest“ 38.



Elsőrendű fajtelegű

vöröstarka ökor és

üszőborjukat

1-2-3 éves korban, to-
vábbá hizalásra vagy já-
romba való tarka ökröket,
ugyszintén hasas vagy
friss fejős

teheneket

a legjutányosabb árban
egyezeség szerint bármely
mennyiség szállítására vál-
lalkozunk. 17368

SPITZER és WZILER

Czeildömök.

Igazi valódi

bonyhádi

friss fejős, hasas
tenyész és lefejő

teheneket, üszö-

ket, bikákat

1-től 5 évesig

tarka tinókat

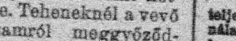
szállít bármilyen mennyi-
ségben, alku szerint köt-
levélre. Teheneknél a vevő
tejhozamról meggyőződ-
hetik helyben, etetésnél
átvételek előtt jelen lehet,
a legrövidebb kiszolgálá-
sértés garanciát vállalok.
Hizott marhákat uradal-
maktól megveszem bár-
milyen mennyiségben.

HOFFMANN DÁVID

bérlő és kereskedő

BONYHÁD, Tolna megye.

7203



Elsőrendű eredeti

bonyhádi

teheneket

hasasokat, borjasokat és te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olcsóbb árákon szállít:

Fenyvas Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgönyczim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.

Telefon: 170-18.

Istállók: Kispest, Őlői-ut 4.

Telefon „Kispest“ 38.

Legelőrendű eredeti bonyhádi
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olcsóbb árákon szállít:

Fenyvas Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgönyczim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.

Telefon: 170-18.

Istállók: Kispest, Őlői-ut 4.

Telefon „Kispest“ 38.

Legelőrendű eredeti bonyhádi
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s te-
nyészbikákat bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olcsóbb árákon szállít:

Fenyvas Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgönyczim
Budapest, VII., Elemér-u. 17.

Telefon: 170-18.

Istállók: Kispest, Őlői-ut 4.

Telefon „Kispest“ 38.

Legelőrendű eredeti b

Allást keresők

Hódmezővásárhelyi földm... 23 éves, nőien...

Földmives és tejjgazdasági... 28 éves, keresztény...

Gazdatiszti Allást keres... 20 éves, nőien...

Gőzekegépész Allást keres... 20 éves, nőien...

Gépezés vagy gépészkezelési... 20 éves, nőien...

Földmivesiskolát végzett... 20 éves, nőien...

Számtartó vagy nagyobb... 20 éves, nőien...

Gazdatiszti Allást keres... 20 éves, nőien...

Ispáni Allást keres... 20 éves, nőien...

Intéző Allást keres... 20 éves, nőien...

Műkertész, 42 éves, erdői... 20 éves, nőien...

Kertész Vincellér, 20 éves... 20 éves, nőien...

Gazda, 1913-bi belépésre... 20 éves, nőien...

Gyakornoki trónok Allást... 20 éves, nőien...

Földmives és tejjgazdasági... 20 éves, nőien...

Ausztriában a Műdolgi szak... 20 éves, nőien...

Főgépész, azonnali belépésre... 20 éves, nőien...

Szeszfőző, okleveles keres... 20 éves, nőien...

Főkereszt, esetleg mint ker... 20 éves, nőien...

Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

Allást keres egy földmives... 20 éves, nőien...

Intéző Allást keres... 20 éves, nőien...

Műkertész, 42 éves, erdői... 20 éves, nőien...

Kertész Vincellér, 20 éves... 20 éves, nőien...

Ispáni Allást keres... 20 éves, nőien...

Földmivesiskolát kilenc... 20 éves, nőien...

Nős, gépész, éves Allást keres... 20 éves, nőien...

Földmivesiskolát kilenc... 20 éves, nőien...

Műkertész, 42 éves, erdői... 20 éves, nőien...

Földmivesiskolát végzett... 20 éves, nőien...

Gyakorlott gépész, stabil... 20 éves, nőien...

Gépezéskövacs, stabil... 20 éves, nőien...

Urassági iras, nős, Allást... 20 éves, nőien...

Keszthelyi gazdasági tan... 20 éves, nőien...

Könyvelő, mérlegelő, önálló... 20 éves, nőien...

Akadémiát végzett, nőien... 20 éves, nőien...

Az eredeti FOWLER-fele GŐZEKEKÉSZLETEK... TULHEVITETT GÖZÜ-COMPOUND... BEBIZONYÍTOTTÁK fölényüket...

Botosispán, földmivesiskolát... 20 éves, nőien...

Uradmali kertész, Allást keres... 20 éves, nőien...

Allást keres intelligens, eset... 20 éves, nőien...

Szerény igények melletti... 20 éves, nőien...

Műkertész kiváló szakember... 20 éves, nőien...

Erelyes földmivesiskolát ki... 20 éves, nőien...

Gazdatiszti, keresztény, oas... 20 éves, nőien...

Egy 38 éves, róm. kath. gépész... 20 éves, nőien...

Kerekgyártói Allást keres... 20 éves, nőien...

Gazdasszornak vagy ural... 20 éves, nőien...

Rendelőző tiszti Allást keres... 20 éves, nőien...

Raromfi-tenyészestomból... 20 éves, nőien...

Bognármester, 30 éves, nős... 20 éves, nőien...

Földmivesiskolát teljesen... 20 éves, nőien...

Kovács ajánlunk teljes szak... 20 éves, nőien...

36 éves, bognármester, ki a... 20 éves, nőien...

Gazdasági trónok vagy kul... 20 éves, nőien...

Eyes gépész Allást keres... 20 éves, nőien...

Egy 38 éves, róm. kath. gépész... 20 éves, nőien...

Téth-ferenczházi gazdasági... 20 éves, nőien...

Eladó hóféher Wyandott, 10... 20 éves, nőien...

200 drb átvett szép ma... 20 éves, nőien...

Eladó 1 drb 2/3 éves eredeti... 20 éves, nőien...

Eladó 6 darab kishővel... 20 éves, nőien...

Eladó 110 drb 1/2 éves man... 20 éves, nőien...

Eladó állatok, Egy 188 cm... 20 éves, nőien...

Fedezőmester, félvér angol... 20 éves, nőien...

Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

Gőzekegépész, 20 éves, nőien... 20 éves, nőien...

Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

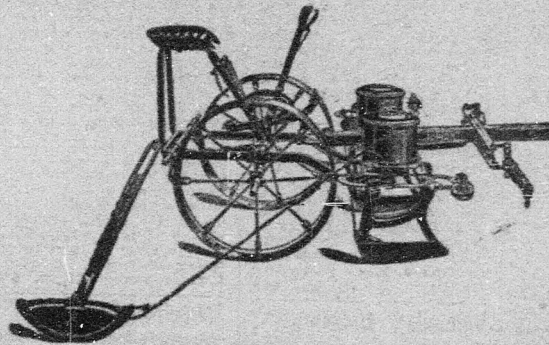
Segédítiszti ellenőri, ispani... 20 éves, nőien...

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

„Avery“ Junior Planter

kukoriczanégyzetbeültető-
gépekből hazánkban több
ezer van már használatban.

A legszolidabb és legmeg-
bizhatóbb négyzetvetőgép.

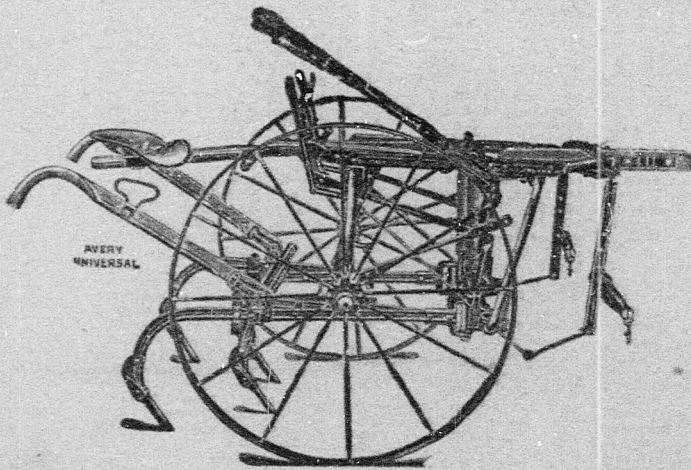


„AVERY“ Junior fogatoskapálók,

valamint

„WEEDER“ egyetemes gyomirtógépek

a legtokéletesebb kivitelben kaphatók. . . .



Ezen amerikai eszkö-
zök alkalmazásával fél-
kötség mellett dupla-
termést érhet el.

Egyszerűbb és olcsóbb
üzem mellett feltétlen
nagyobb és biztos ered-
mény!

BÄCHER RUDOLF — MELICHAR FERENCZ

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRUT 26. SZÁM.

Állandó mezőgazdasági géпкиállítás!

Kérjük kiállításunkat megtekinteni!

Kérjük kiállításunkat megtekinteni!

K

AZ OR

Az Országos Ma

Nem ta
Egész évre 24 kor

AZ OMG

Ülésna

1913. február 17

20

Az OMGE. ig

Jelen voltak a
lete alatt Zele
Miklós alelnök
Bartók József
Bukovinszky Ar
Gyula, Csabay H
Darányi Gyula
seuffy Emil gr
József, Elek H
Antal, Folkushá
György Endre,
pád, Hoyos Miks
István, Kende P
János, Küszler H
Géza, László Pál
hály, Levatic Lás
Mihályi Péter, Ma
K. Nagy Béla, I
Gyula dr., Propp
Kálmán, Pay Gé
Lóránt, Somssich
Somssich László
Sándor, Telegdi
gärtner Andor és
Antal báró igazg
Az egyesület t
Gyula igazgató,
Krolop Hugó ip
vetségi titkár, M
cius Endre titká
Konkoly Thege S
Rée Albert segé

a g